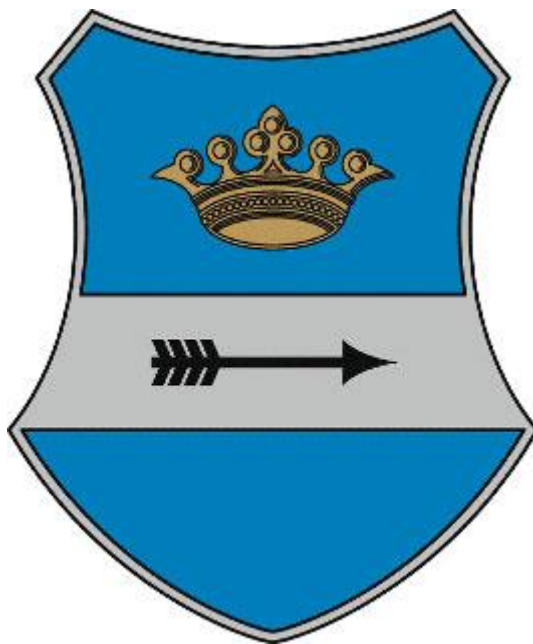

SZOLGÁLTATÁSI ÚT TÉRKÉP

ZALA MEGYE

Zalaegerszeg, 2019. november 30.

KÉSZÍTETTE: Hutnik Eszter

KÉSZÜLT:

a Zala Megyei Önkormányzat, valamint a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Zala Megyei Kirendeltsége által megvalósított EFOP-1.6.3-17-2017-00004 azonosító számú, „Zala megyei felzárkózás-politikai együttműködések” című pályázat keretében

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS.....	4
2.	ZALA MEGYE GAZDASÁGI-TÁRSADALMI, FOGLALKOZTATÁSI HELYZETE	9
2.1	Népesség, népsűrűség, elvándorlás.....	12
2.2	Gazdasági helyzetkép.....	18
2.3	Foglalkoztatási helyzetkép.....	25
3.	A SZOLGÁLTATÁSI HIÁNYOK ÉS A SZOLGÁLTATÁSI UTAK FELTÉRKÉPEZÉSE ZALA MEGYÉBEN.....	39
3.1.	Szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások területi lefedettsége.....	39
3.2.	Zala megyei esélyegyenlőségi helyzetkép járásonként.....	40
3.2.1.	Keszthelyi Járás.....	41
3.2.1.1.	A járás általános bemutatása.....	41
3.2.1.2.	Problématérkép esélyegyenlőségi célcsoportonként.....	42
3.2.1.3.	A projekt keretében végzett kutatás összegző megállapításai.....	47
3.2.2.	Zalaszentgróti Járás.....	49
3.2.2.1	A járás általános bemutatása.....	49
3.2.2.2.	Problématérkép esélyegyenlőségi célcsoportonként.....	51
3.2.2.3.	A projekt keretében végzett kutatás összegző megállapításai.....	57
3.2.3.	Letenyei Járás.....	59
3.2.3.1.	A járás általános bemutatása.....	59
3.2.3.2.	Problématérkép esélyegyenlőségi célcsoportonként.....	61
3.2.3.3.	A projekt keretében végzett kutatás összegző megállapításai.....	66
3.2.4.	Lenti Járás.....	67
3.2.4.1.	A járás általános bemutatása.....	67
3.2.4.2.	Problématérkép esélyegyenlőségi célcsoportonként.....	69

3.2.4.3.	A projekt keretében végzett kutatás összegző megállapításai.....	74
3.2.5.	Nagykanizsai Járás.....	75
3.2.5.1.	A járás általános bemutatása.....	75
3.2.5.2.	Problématérkép esélyegyenlőségi célcsoportonként.....	77
3.2.5.3.	A projekt keretében végzett kutatás összegző megállapításai.....	83
3.2.6.	Zalaegerszegi Járás.....	85
3.2.6.1.	A járás általános bemutatása.....	85
3.2.6.2.	Problématérkép esélyegyenlőségi célcsoportonként.....	87
3.2.6.3.	A projekt keretében végzett kutatás összegző megállapításai.....	93
3.3.	A Zala megyei közszolgáltatásokra vonatkozó SWOT analízis.....	94
3.3.1.	Gyengeségek.....	95
3.3.2.	Erősségek.....	102
3.3.3.	Lehetőségek.....	103
3.3.4.	Veszélyek.....	104
4.	CSELEKVÉSI TERV - a hiányzó szolgáltatások biztosítására, valamint a hozzáférés javítására vonatkozó javaslatok megfogalmazása.....	108
4.1.	KESZTHELYI JÁRÁS.....	108
4.2.	ZALASZENTGRÓTI JÁRÁS.....	111
4.3.	LETENYEI JÁRÁS.....	114
4.4.	LENTI JÁRÁS.....	118
4.5.	NAGYKANIZSAI JÁRÁS.....	122
4.6.	ZALAEGERSEGEI JÁRÁS.....	126
5.	A NYILVÁNOSSÁG BIZTOSÍTÁSA, KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉG.....	131
	FELHASZNÁLT IRODALOM	133
	MELLÉKLETEK	134

1. BEVEZETÉS

Jelen tanulmány a Zala Megyei Önkormányzat, valamint a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Zala Megyei Kirendeltsége által megvalósított EFOP-1.6.3-17-2017-00004 azonosító számú, „Zala megyei felzárkózás-politikai együttműködések” című pályázat keretében készült el.

Az EFOP-1.6.3.-17 kódszámú ***Megyei szintű felzárkózás-politikai együttműködések támogatása a helyi esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódóan*** tárgyú pályázati felhívás alapvető célja megyei szintű koordinációs és konzultációs rendszer kialakítása annak érdekében, hogy a felzárkózás-politikai együttműködések ne csak országosan és helyi, esetlegesen járási-, hanem a közigazgatás következő szintjén, a megyei szinten is kialakuljanak, rendszeressé váljanak, és esélyteremtő módon hassanak vissza az egyes települések lakosságának életére, növelve a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A konstrukció rész céljai:

- új együttműködések generálása területi szinten jelentkező, az esélyegyenlőséget és felzárkózást érintő speciális problémák megoldására, szolgáltatáshiányok kiküszöbölésére;
- megyei szinten a hátrányos helyzetű célcsoportokat érintő beavatkozások összehangolása;
- a megyék kapacitás és szervezetfejlesztése a felzárkózás-politika területi szintű koordinációjának kialakítása érdekében;

A pályázati projekt keretében megvalósuló megyei szintű együttműködések hatékonyabbá teszik a feladatellátást és az önkormányzatok közötti párbeszédet valamint tudáscserét, ezáltal segítik a szolgáltatási hiányok felszámolását, meglévő eszközök, szolgáltatások összehangolását. Egyúttal a települési önkormányzatok számára a helyi esélyegyenlőségi programjaik (továbbiakban HEP) elkészítéséhez, felülvizsgálatához, végrehajtásához is inputtal szolgálhatnak. Emellett a szakemberek koordinációs, szervező, és tanácsadási tevékenységének köszönhetően az önkormányzati együttműködésben résztvevő kistépülések is szakmai támogatáshoz juthatnak.

A projekt keretében lehetőség nyílik az önkormányzatok és az állami fenntartásba került intézmények által ellátott közszolgáltatások megszervezésének finomhangolására, különös

tekintettel az esélyteremtés érvényesítésére (pl. a felzárkózás, az oktatás, képzés, a szociális ellátások, az egészségügy és a foglalkoztatás területén).

Hatékonyabban valósulhatnak meg a tartós szegénységben élők és romák integrációját és a velük foglalkozó szervezetek hatékonyabb beavatkozásait segítő fejlesztések, innovatív megoldások, valamint a periférikus élethelyzetben élők közösségeinek egymás segítésére irányuló programok.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy vannak olyan helyi szinten jelentkező problémák, amelyek megoldásai túlmutatnak az adott településen és csak több település összefogásával kezelhetőek hatékonyan és gazdaságosan. Emellett gyakori, hogy az önkormányzatoknál a helyi esélyegyenlőségi programjaikban feltárt problémák komplex kezelését szolgáló szakmai-módszertani ismeretek és a humán kapacitások hiányosak, illetve a témával foglalkozó szakemberek köre gyakran változik.

Még mindig esetlegesek azok az egyeztetési mechanizmusok, amelyek révén az érintett szereplők (pl. intézmények, szervezetek, szakemberek, célcsoport tagok, nemzetiségi önkormányzatok stb.) érdemben kapcsolódni tudnak a folyamatokhoz. Miközben aktív és folyamatos részvételük biztosítása – a problémákra adható megfelelő válaszok kidolgozásában és megvalósításában – egyúttal a különféle felzárkózási intézkedések eredményesülését és fenntarthatóságát is segítheti. Ezt a hiányt pótolja a megyei szintű egyeztetési fórumok létrehozása.

A konstrukcióval elérni kívánt cél a megyei szintű szakmai koordinációs és konzultációs rendszer kialakításának támogatása a már működő, az esélyteremtő környezet kialakítását célzó, szakterületekhez kapcsolódó együttműködések, hálózatok munkájának összehangolása, ezáltal a települési önkormányzatok segítése esélyteremtési intézkedések kialakításában és megvalósításában.

A projekt megvalósítása során a konzorciumi partnerek vállalták, hogy a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiához (a továbbiakban: NTFS) kapcsolódóan hozzájárulnak a felzárkózás-politika megyei szintű megvalósításához, kialakítják a megyei szintű koordinációs és konzultációs rendszert.

A projekt keretében megalakult a **Zala Megyei Felzárkózási Fórum**, valamint létrejöttek a Fórum munkáját segítő munkacsoportok.

A felzárkózási fórum alapvető feladata:

- Megyei szinten felzárkózási szakemberek jelenlétének biztosítása, kapacitás, és szervezetfejlesztés;
- ***Szolgáltatási hiányok, szolgáltatási utak feltérképezése;***
- Megyei Esélyteremtő Paktumok létrehozása;
- A fejlesztési programok a felzárkózási szempontok lokális, és horizontális érvényesítése.

A Megyei Felzárkózási Fórumok üléseinek kimeneteként létrehozásra kerülnek a ***Szolgáltatási Út Térképek***, melyek célja a megyében meglévő szolgáltatások lakossághoz való elérésének vizsgálata, különös tekintettel a helyi szinten hiányzó szolgáltatásokra (pl. a HEP-ekben beazonosított szolgáltatás hiányok alapján), és annak megoldási javaslataira (ld. Megyei Esélyteremtő Paktum).

A projekt keretében megalkotásra kerülő Szolgáltatási Út Térkép jól illeszkedik a 2011. évben elfogadott és folyamatosan aktualizált NTFS-ben meghatározott célokhoz és szemléletmódhoz.

Magyarország Kormánya az NTFS frissített változatával folytatja azt a hosszútávra tervező felzárkózás-politikát, amely alapvető szemléletváltást kíván elérni a szegénység elleni és roma politikában.

A felzárkózás-politika megnövekedett szakpolitikai jelentőségét mutatja az Alaptörvény 2013. április 1-jével életbe lépett módosítása: a XV. cikk (4) bekezdésébe bekerült a társadalmi felzárkózás fogalma az alábbiak szerint: „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti”.

A leginkább a társadalom peremére szorultak felzárkózásának eléréséért a tüneti kezelés helyett gyakorlatias, valódi esélyeket teremtő fellépésre van szükség a munkaerő-piaci integráció (munkához jutás, foglalkoztathatóság) és erősítése, vagy az esélyteremtő oktatáshoz, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása érdekében. Mindeközben a lakhatási feltételeket is tovább kell javítani.

Az NTFS fenntartható megoldásokra törekszik a lakhatási szegregáció felszámolásában és a minőségi közszolgáltatások elérhetőségének biztosításában. Minden korábbinál nagyobb figyelmet szentel a szegény családban élő gyermekek helyzetének javítására is.

A kormány a stratégia meghirdetésekor hitet tett amellett, hogy a hatékony és eredményes munka kulcsát a különböző beavatkozási területek összehangolása és komplex, azaz a beavatkozások minden egyes elemét minden időben egyszerre figyelembe vevő megoldások jelentik.

Nélkülözhetetlen továbbá az alkalmazott eszközök és módszerek hatékonyságának és hasznosulásának folyamatos figyelemmel kísérése, a monitoring-rendszer szisztematikus működtetése, s ennek nyomán a tapasztalatok, jó gyakorlatok tanulságainak hasznosítása. Azaz: bizonyíték-alapú és aktív szakpolitikára van szükség.

A felzárkózás-politika alapelveként egyértelművé kell tenni a kölcsönösséget. Azt, hogy az állam nemcsak lehetőségeket és anyagi forrásokat kínál, hanem felelős részvételt is elvár partnereitől. Ezt fejezi ki az is, hogy felzárkózásról és nemcsak felzárkóztatásról beszélünk.

A szociális biztonság megteremtése az állam legfontosabb feladatai közé tartozik: az elszegényedés veszélyével küzdők segítése nemzetstratégiai ügy, hiszen a szegénység az egész társadalom versenyképességét csökkenti, a hátrányos élethelyzet generációkon keresztül átörökítése az egész társadalom stabilitását veszélyezteti, a munkanélküliség pedig az egész társadalom jólétét megalapozó gazdasági fejlődést gátolja.

Az NTFS-ben megfogalmazott célkitűzések és eszközök olyan megoldásokat kínálnak, melyek az érintetteket nem áldozatként vagy bűnbakként, hanem partnerként kezelik, olyan közösség tagjaiként, amelyet csak az egyéni esélyteremtés új formáinak megteremtésével sikerülhet olyan helyzetbe hozni, hogy cselekvő, felelős részese legyen a társadalmi erőfeszítéseknek.

Az NTFS a szegénységet illető társadalmi problémák kiváltó okainak, szerkezeti összefüggéseinek feltárását tűzte ki célul; e szociálpolitikai megközelítésmódban a felzárkózást illetően kiemelt szerepe van a közösségek integráló erejének és az egyéni felelősségnek egyaránt.

A diszkrimináció – mint a közösségi együttélés problémája – elleni küzdelem legalább annyira közösségi, mint egyéni feladat. Leghatékonyabban fellépni ellene a társadalmi problémák, a szegénység okainak kezelésével lehet.

Egyúttal – miközben a beavatkozásoknak minden esetben az egyes emberről is szólniuk kell – ezért a családok és a közösség egészének érdekeit is szem előtt kell tartaniuk.

Testre szabott, konkrét megoldásokra van szükség a hétköznapi napi megélhetési problémáinak kezelésében, de egyúttal olyan, a közösségek szempontjából is értelmezhető és használható

programokat kell alkotni, olyan intézkedéseket kell hozni, amelyek egyszerre nyújtanak segítséget ma, és kínálnak perspektívát a jövőre nézve is.

A szegénység újratermelődésének megakadályozása érdekében az NTFS komplex megközelítést alkalmaz, s a lakhatási szegénység kezelése mellett a szegénységet tartósan megakadályozó foglalkoztatási programokat, valamint a minőségi munkavállalást lehetővé tevő oktatási-képzési programokat indított.

A szegénység családon belüli átörökítésének gátakat vetnek az oktatási programok, melyek révén csökken a végzettség nélküli iskolaelhagyás és javulnak a hátrányos helyzetű, köztük a roma fiatalok továbbtanulási esélyei.

A társadalmi gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítése csak átfogó – több ágazatot, szakterületet érintő – programokon keresztül valósulhat meg hatékonyan és eredményesen.

A közszolgáltatásokhoz való jobb hozzáférést szolgálják a lakókörülményeket segítő komplex programok, melyek a lakóhelyek felújításán és a szegregált lakókörnyezetek felszámolásán túl a közösségi szolgáltatások elérhetőségét is biztosítják.

A köznevelés és a szociális szolgáltatások, valamint a közigazgatás 2013 januárjától megvalósuló központi irányításának célja az e területeken tapasztalható térségi és minőségi egyenlőtlenségek kiküszöbölése.

A Zala Megyei Szolgáltatási Út Térkép arra tesz kísérletet, hogy feltérképezze a megyében meglévő társadalmi közszolgáltatásokat, azok kapacitásait, térbeli és időbeni elhelyezkedését, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés esetleges egyenetlenségeit.

A munka során először bemutatásra és elemzésre kerül a megye gazdasági- társadalmi, munkaerő-piaci helyzete, feltérképezésére kerülnek szolgáltatási hiányok és a szolgáltatási utak, ez alapján elkészítésre kerül a megyei szociális közszolgáltatásokra vonatkozó SWOT analízis, végül egy cselekvési terv keretében javaslatok kerülnek megfogalmazásra a hiányzó szolgáltatások biztosítására, működtetésére, valamint a hozzáférés javítására.

Zala megye a Dunántúl délnyugati részén fekszik, határos Horvátországgal, Szlovéniával, Vas, Veszprém- és Somogy megyével. A megye 3784 km² területén a völgyekkel erősen szabdaltsági felszínek az uralkodók. A megye nagy része a nyugat-dunántúli peremvidékhez sorolt Zalai dombsághoz tartozik, északon egy keskeny sáv áthúzódik a Vasi-hegyhátra, illetve délen a Dunántúli dombvidékre, a Keszthelyi-hegység pedig a Dunántúli-középhegység része.

This detailed map shows the Zalaegerszeg region, outlined in orange. The inset map in the top left corner shows the location of the region within Hungary. The scale bar at the bottom left indicates distances from 0 to 20 kilometers. The map includes labels for various towns and cities, such as KORMEND, VASVÁR, ZALAEGERSZEG, LOVÓ, ZALASZENTGROT, HEVIZ, PACSA, KESZTHELY, ZALAKAROS, LENTI, LETENYE, and NAGYKANIZ. It also shows the ZALA-ERŐS and ZALA-ERŐS-ÚJ VÁROS districts, as well as the ZALA-ERŐS-ÚJ VÁROS and ZALA-ERŐS-ÚJ VÁROS districts. The map includes a network of roads, rivers, and lakes, and a legend for the different types of land use.

Zala megye a kisebb népességű megyék közé tartozik, népsűrűsége jelentősen alatta marad az országos átlagnak, az Európai Unión belül a vidékies térségek adatával mutat hasonlóságot.

A népességfogyás Zala megyében több mint egy évtizede terendszerűen megy végbe, azzal, hogy csökkenés üteme jóval nagyobb az országos átlagnál, a Nyugat-dunántúli régióban a legmagasabb.

Zala megye településhálózatának legfőbb jellemzője aprófalvas jellege. A tagolt domborzat és a településszerkezet következtében alacsony lélekszámú, egymáshoz közel fekvő települések jöttek létre.

Zala megyében 258 település található, ez az ország településeinek 8,1%-a. Az országos viszonylatban is rendkívül elaprózódott településhálózati struktúrát magas településsűrűség jellemzi. 100 km²-re 6,8 település jut, ami kétszerese az országos értéknek (3,4 település/100km²). A nem városi települések átlagos népességszáma 526 fő, ami országos szinten a megyék között a második legalacsonyabb érték. A megyében az urbanizáltság foka (a megye városi lakosságának aránya a teljes lakosságon belül) 55%.

1. Táblázat Zala megye településszerkezete (2011)

Megye – Járások		Települések száma		A települések száma népességnagyság-kategóriák szerint						Terület, km ²	Népsűrűség fő/km ²
		Összesen	Ebből: város	0 – 499	500 – 999	1000 – 4 999	5 000 – 9 999	10 000 – 49 999	50 000 –		
Zala	Keszthely	30	2	13	5	11	-	1	-	536	93,2
	Lenti	48	1	39	6	2	1	-	-	624	31,4
	Letenye	27	1	16	8	3	-	-	-	389	41,8
	Nagykanizsa	49	2	29	11	8	-	1	-	908	86,5
	Zalaegerszeg	84	3	53	18	12	-	-	1	1 045	101,0
	Zalaszentgrót	20	1	12	5	2	1	-	-	283	54,3
	Összesen:	258	10	162	53	38	2	2	1	3 784	75,4

(Forrás: KSH Zala megye statisztikai évkönyve 2011)

A megye 258 települése közül 215 népessége nem éri el az 1 000 főt (83 %-a), közülük 162 község lélekszáma pedig az 500 főt sem (62 %).

Zala megye 10 városi rangú települése közül egy város lakosságszáma sem éri el a 100 000 főt. A megyeszékhely Zalaegerszeg lélekszáma 61 849 fő , a másik megyei jogú város Nagykanizsa (49 302 fő) népessége nem éri el az 50 000-et. Keszthely lakosságszáma 10 000 fő feletti (20 895

fő). Zalaszentgrót és Lenti lakossága megközelíti a 10 000 főt, míg Hévíz, Letenye, Zalalövő és Pacsa népessége 5 000 fő alatti.

A megye legkisebb népességű városa Zalakaros (1 791 fő), amely elsősorban speciális és ezzel összefüggésben szolgáltató funkciói miatt kapott városi rangot.

A megyében a 10 városon kívül 2 nagyközség (Vonyarcvashegy, Gyenesdiás) és 246 község található.

A 2013. január 1-jén hatályba lépett új közigazgatási rendszerben hat város (köztük a két megyei jogú város) járási székhellyé vált (Keszthely, Lenti, Letenye, Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Zalaszentgrót). Ennek megfelelően négy városi jogállású település: Hévíz, Pacsa, Zalalövő, Zalakaros maradt közigazgatási szerepkör nélkül.

Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések száma¹ 64, a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések száma: 75.

A megyére jellemző az aprófalvas településszerkezet: 258 településének több mint 60%-a 500 főnél kevesebb állandó lakossal bír.

Ezen településeknek jellemzően az aprófalvas vidékekre jellemző demográfiai és gazdasági kihívásokkal kell szembe nézniük, mint a csökkenő létszámú, előregedő népesség és a helyben elérhető munkahelyek hiánya.

2. számú táblázat

Települések jogállása és száma

Település jogállása	Települések száma	Zala megyei arány	Magyarországi arány
község	245	95,0%	84,6%
megyei jogú város	2	0,8%	0,8%
nagyközség	3	1,2%	3,8%
város	8	3,1%	10,1%
Összesen	258		

Forrás: KSH

¹ A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet alapján.

2.1. Néesség, népsűrűség, elvándorlás

3. számú táblázat

Összehasonlító adatok (megye – régió – ország)
2018. I–IV. negyedév

Megnevezés	Győr- Moson- Sopron	Vas	Zala	Nyugat- Dunántúl	Ország
	megye				
Lakónéesség					
Népesség száma, ezer fő	462	253	271	985	9 778
Népesség indexe	100,9	100,1	99,2	100,2	99,8
Népsűrűség, fő/km²	110	76	72	87	105

Forrás: KSH

2018. január 1-jén Zala megye lakossága 270,6 ezer fő volt². A népsűrűség 72 fő/km².

A néesség évi 0,6-1,3 % közötti, stabilizálódó tendenciájú csökkenést mutat, ami meghaladja az országos átlagot. 2017-ben az élveszületések és halálozások különbségeként a természetes fogyás 1846 fő volt.

Néességarányosan az országos és a régiós átlaghoz képest is jelentősen magasabb a természetes fogyás mértéke.³

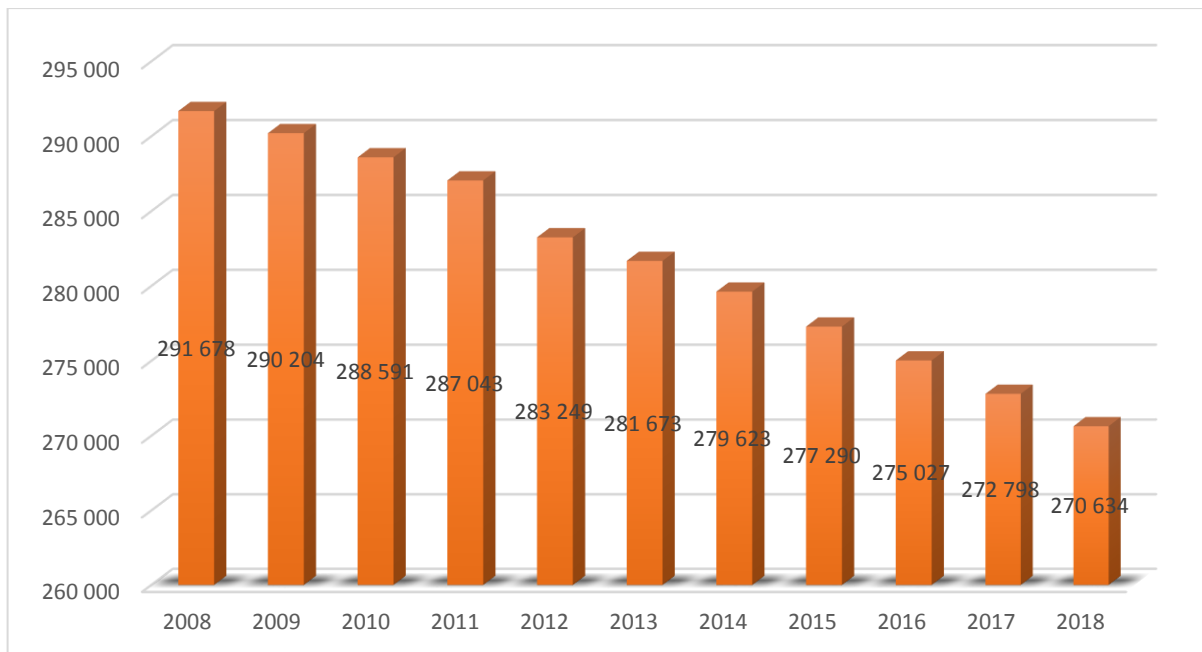
Az összehasonlító adatok alapján megállapítható, hogy a Nyugat-dunántúli régióban Győr-Moson-Sopron megyében emelkedik a néesség, míg Zalában csökken, a népsűrűség a megye már említett aprófalvas jellegéből adódóan megyénkben a legalacsonyabb.

² A továbbiakban azért a 2017-es évig számolunk, mert e dátumig ismertek az évközepe demográfiai értékek, amelyek magában foglalják a szezonális ingadozásokat is.

³ A természetes szaporodás, fogyás az élveszületések és a halálozások különbözetét tartalmazza ezer lakosra számítva. Természetes szaporodásról akkor beszélünk, ha a születések száma meghaladja a halálozásokét (a mutató pozitív előjelű), ellenkező esetben természetes fogyásról van szó (a mutató negatív előjelű).

A tényleges szaporodás, fogyás a születések és a halálozások különbözete mellett a belföldi és a nemzetközi vándorlások egyenlegéből adódó népességszám növekedést, illetve csökkenést is tartalmazza ezer lakosra számítva. A mutató a természetes népmozgalmi folyamatok (születések, halálozások) mellett egy adott földrajzi terület népességmegtartó erejét, vagy annak hiányát is kifejezi.

2. számú ábra
Zala megye lakónépességének változása
(2008-2018)

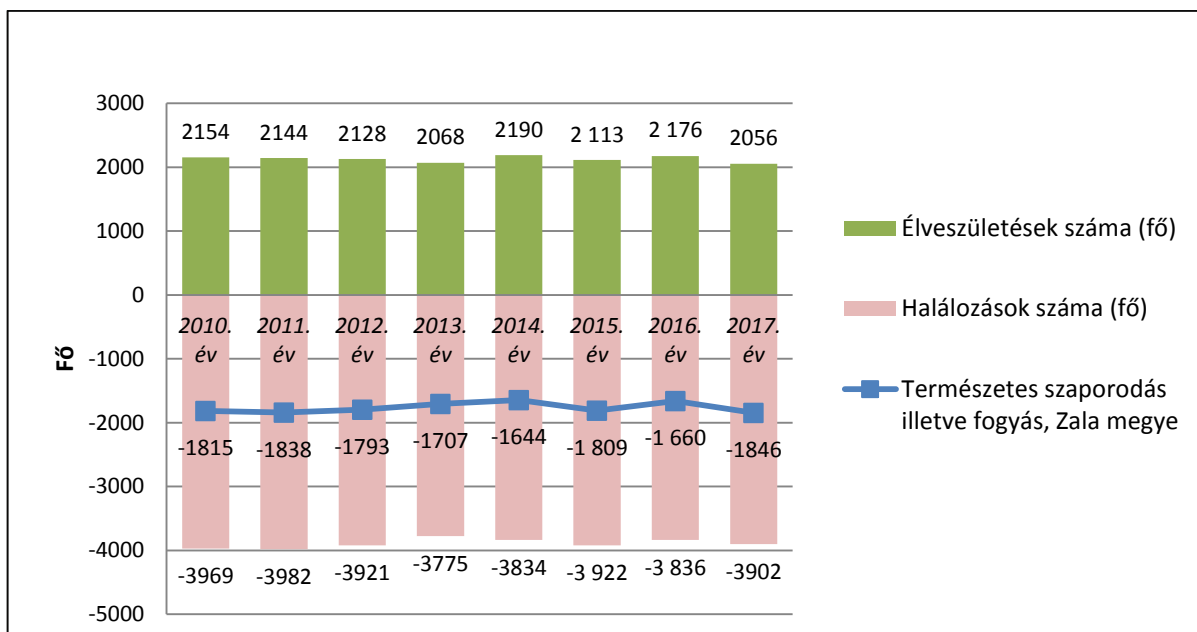
Forrás: KSH

A megye természetes népmozgalmi folyamatait áttekintve megállapítható, hogy az élveszületések száma 2006 óta folyamatosan csökken, azonban a csökkenés 2010 óta lelassult.

A halálozások száma a 2006-2007-ben megfigyelhető stagnálás után lassú emelkedést mutat. Mindezen folyamatok eredményeképpen ugyan a népesség fogyása nem állt meg, üteme azonban csökkent az elmúlt évekhez viszonyítva.

A megyében a csecsemőhalandóság folyamatosan javuló adatokat mutat, 2011-ben Zala megye a második legalacsonyabb adattal rendelkezett. A házasságkötések száma 2003. évtől kezdődően folyamatosan csökkent, ez a tendencia megállt ugyan, de még így is az országos átlag alatt marad.

3. számú ábra
Természetes fogyás alakulása Zala megyében
(2010-2017)

Forrás: KSH

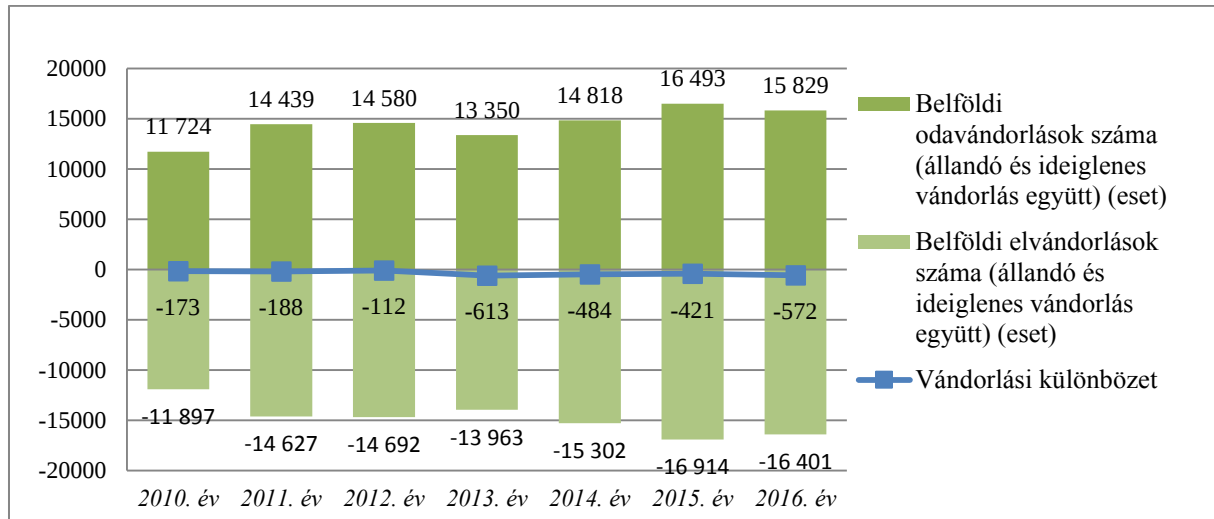
A Zala megyébe és az onnan elvándorlások eredőjeként – szemben a régió többi megyéjének bevándorlási többletével – 2010 és 2016 között az elvándorlás volt a jellemző. 2013-ban az előző évhez képest 500 fővel nőtt a belföldi elvándorlás, hosszú távon nézve az oda- és elvándorlások száma pedig egyaránt növekvő mértékű.

A migrációs folyamatok tekintetében, Zala megye hosszú ideje jelentős népesség- kibocsátónak tekinthető, és ennek eredményeként negatív a migrációs mérlege. Zala megyéből az országon belüli elvándorlók száma, a 2007- 2009 közötti időszak igen magas számához képest azonban jelentős mértékben csökkent.

A természetes fogyást, a negatív belföldi vándorlási különbözet következtében bekövetkezett népességcsökkenést, a pozitív nemzetközi vándorlási különbözet sem tudja jelentősen ellensúlyozni. Ennek következtében Zala megyében a népesség tényleges fogyása folyamatosan emelkedik, a megye lakónépessége csökken.

4. számú ábra

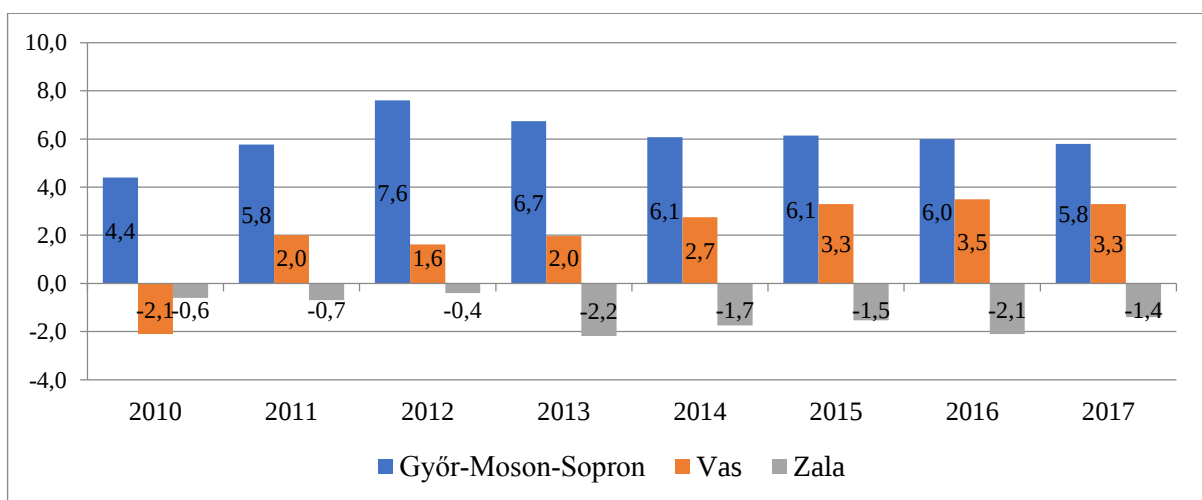
Vándorlási különbözet alakulása Zala megyében (2010-2016)

Forrás: KSH

5. számú ábra

Vándorlási különbözet a nyugat-dunántúli megyékben (2010-2017)

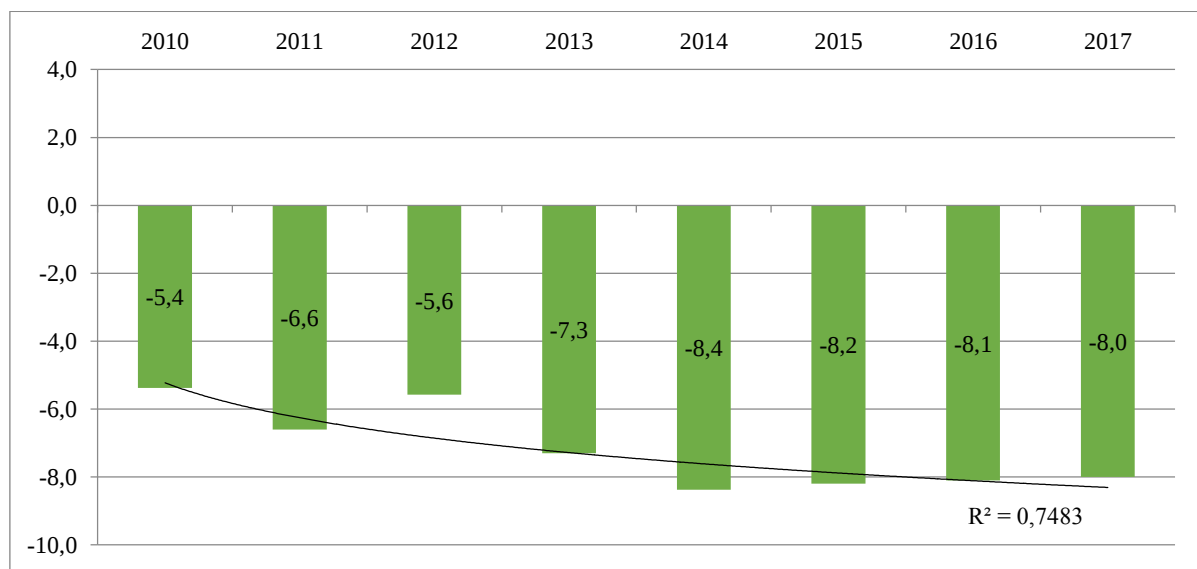

Forrás: KSH

A születéseket, halálozásokat, valamint vándorlásokat magában foglaló mutató a tényleges szaporodás, illetve fogyás.

Az eddigiekből adódik, hogy Zala megyében e szám is negatív tartományban van: 2017-ben 1000 főre 8,0 fő népességfogyás volt jellemző. 2014-hez képest kicsit csökkent az érték.

6. számú ábra
Tényleges (szaporodás), fogyás (–) ezer lakosra, Zala megye
(2010-2017)

Forrás: KSH

Megvizsgálva a korösszetételt, azt látjuk, a 60 év feletti aránya folyamatosan növekszik, míg a 18-59 évesek száma és aránya is csökken.

A lakosság előregedését jelzi, hogy a vizsgált 16 év alatt mintegy 28%-kal emelkedett a 60 év feletti aránya, ugyanakkor a 14 év alattiak száma ugyanezen időszak alatt közel 30%-kal csökkent.

Ezzel párhuzamosan természetesen a várható élettartam megyénkben is – az országos mutatóknak megfelelően – folyamatosan emelkedik.

Össességében Zala megyében az országos átlag feletti, az egyik legnagyobb arányú⁴ a 65 évesnél idősebbek aránya: minden ötödik lakos 65 év, vagy a feletti.

⁴ A KSH 2011-es népszámlálás bázisán számított adatai alapján 2016-ban egyedül Békés megyében magasabb (20,9%) a 65 év feletti aránya a teljes lakónépességben belül. Zala megyében ez az arány 20,7%, az országos és a nyugat-dunántúli átlag pedig 18,7, illetve 18,8%.

4. számú táblázat

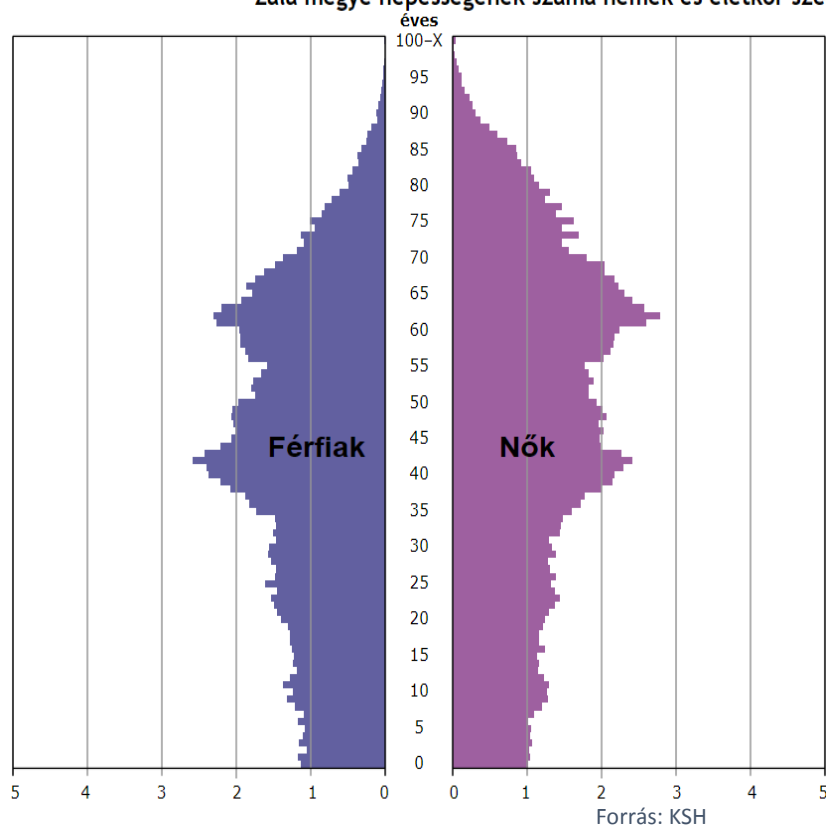
Lakónépésben belül a korcsoportok számának alakulása (fő) Zala megyében (2000-2016)

Korcsoport	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0-2	7 261	7 117	7 091	6 680	6 511	6 437	6 467	6 563	6 699
3-5	8 355	7 245	7 436	7 513	7 355	7 099	6 779	6 559	6 524
6-13	27 197	22 889	19 567	19 370	19 355	19 427	19 589	19 501	19 321
14	3 515	3 502	2 811	2 675	2 556	2 419	2 443	2 488	2 383
15-17	11 313	10 564	9 237	8 986	8 528	8 063	7 672	7 435	7 375
18-59	180 717	180 053	174 888	172 971	171 187	169 037	166 204	162 965	159 609
60-x	62 012	64 017	69 732	70 985	72 227	73 849	75 846	77 891	79 332

Forrás: KSH

7. számú ábra

Zala megye népességének száma nemek és életkor szerint, január 1.

2018

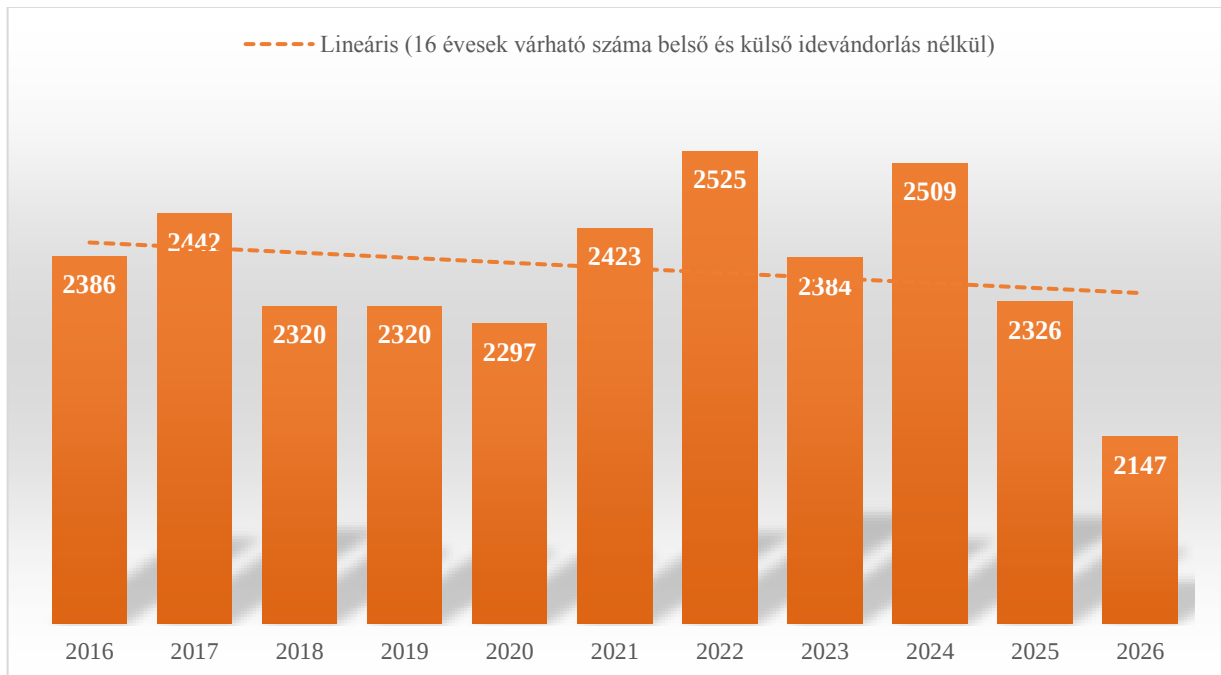
270 634 fő

Forrás: KSH

8. számú ábra

16 évesek várható száma belső és külső vándorlás nélkül

*Forrás: Zala megye foglalkoztatási stratégiája és akcióterve
2016-2021*

A születésszám és a csecsemőhalandóság különbözetéből kiszámolhatjuk, hány fő lesz várhatóan 16 éves a megyében a következő években: a megyében született munkaképes korba belépő lakosság száma ingadozó lesz, de csökkenő tendenciájú. Ez nem tartalmazza se az elvándorlásokat, se az idevándorlásokat, de mindenképpen mutat valamit arról, hogy minden más feltétel változatlansága mellett a jövőben várhatóan kedvezőtlenebb irányba változna a munkaerő-kínálat.

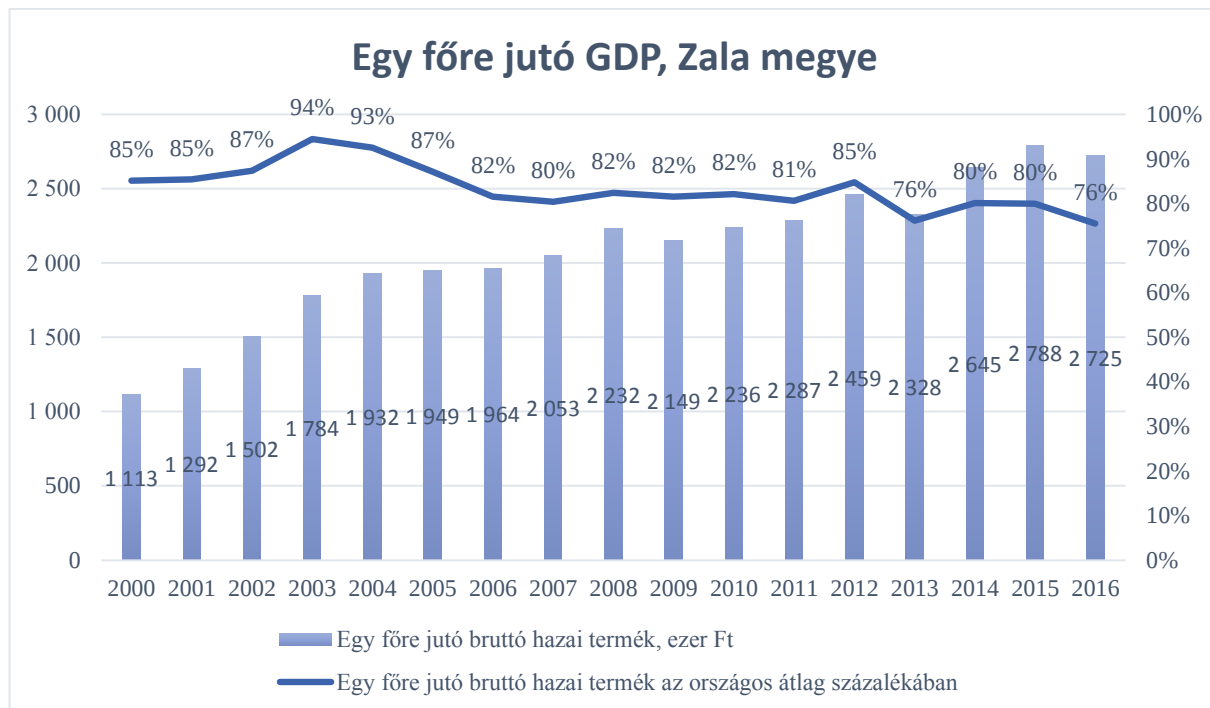
2.2. Gazdasági helyzetkép

Ami a projekt gazdasági környezetét illeti, a megye egy főre jutó GDP-je 2016-ban elmarad a régiós mértéktől (az országos viszonylatban az egy főre eső GDP-nek 76%-a, a nyugat-dunántúli régiónak 69%-a).

Hosszabb időtávot elemezve, megállapítható, hogy az egy főre eső GDP ingadozó értéket mutat a megyében, 2000-től alapvetően emelkedő a tendencia, 2005. évtől folyamatos csökkenés látható az országos átlag százalékában. A 2013-as mélypontot követően nem tapasztalható stabil javuló tendencia: az egy főre eső GDP a 2014-ben és 2015-ben a megyében valamivel az országos átlagot

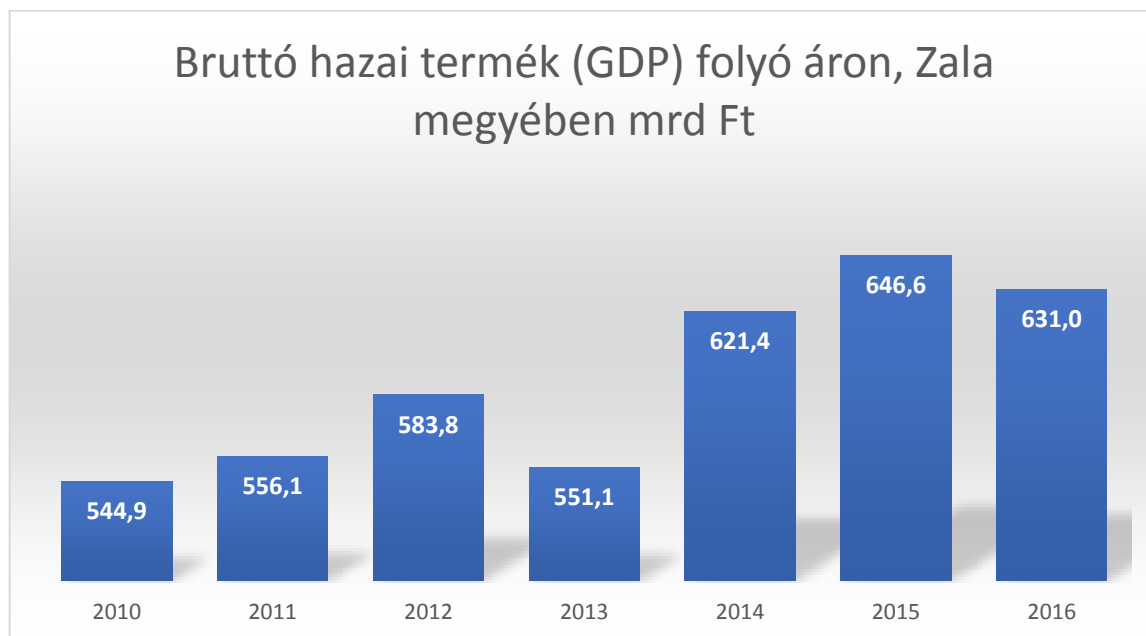
meghaladó mértékben növekedett, ennek következtében a régiós és az országos átlaghoz képest kis mértékű a felzárkózás következett be, 2016-ban ugyanakkor újra az országos átlagtól elmaradó mértékű volt a növekedés üteme.

9. számú ábra

Forrás: KSH

10. számú ábra

Forrás: KSH

A folyó áron⁵ mért bruttó hozzáadott érték legutolsó ismert értéke - 2016. évben - 631 milliárd forint volt a megyében. A korábbi évekhez hasonlóan 2016-ban is a legnagyobb hozzájárulást az ipar, azon belül is a feldolgozóipar adta (28%, 24%), de csökkenő jelentőségű az ipar értékteremtő képessége a teljes gazdasági teljesítményen belül (2015-ben még 34 és 31% volt az ipar/feldolgozóipar aránya). A kereskedelem, szállítás és raktározás, vendéglátás ágazatok súlya némiképp nőtt 20%-ról 22%-ra, illetve közigazgatás, oktatás, egészségügyi szolgáltatás (16%-ról 19%-ra) is egyre jelentősebb értékteremtő potenciállal bír a megyében.

5. számú táblázat

Bruttó hozzáadott érték (folyó áron) 2016 (Mrd Ft)

Nemzetgazdasági ágak, ágcsoporthoz szerint

Bruttó hozzáadott érték (folyó áron) 2016 (Mrd Ft)			Változás az előző évhez képest
Mindösszesen Nemzetgazdasági ágak, ágcsoporthoz - nemzeti számlák	631,0	100%	97,6%
A Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	39,1	6,2%	102,2%
B+C+D+E Ipar összesen	175,8	27,9%	80,3%
ebből: C Feldolgozóipar	153,5	24,3%	77,9%
Bruttó hozzáadott érték (folyó áron) 2016 (Mrd Ft)			Változás az előző évhez képest
F Építőipar	30,9	4,9%	93,6%
G+H+I Kereskedelem, szállítás és raktározás, vendéglátás	137,4	21,8%	106,9%
J Információ, kommunikáció	10,3	1,6%	110,3%
K Pénzügyi, biztosítási tevékenység	9,4	1,5%	94,7%
L Ingatlanügyletek	48,2	7,7%	103,0%
M+N Üzleti szolgáltatások	38,9	6,2%	106,8%
O+P+Q Közigazgatás, oktatás, egészségügyi szolgáltatás	120,6	19,1%	113,2%
R+S+T+U Egyéb szolgáltatás	20,5	3,3%	108,2%

Forrás: KSH

Az egyes járások vállalkozásainak gazdasági teljesítményét szemlélteti a következő ábra.

A bruttó hozzáadott értéket vizsgálva látható, hogy a járások teljesítménye változatos képet mutat.

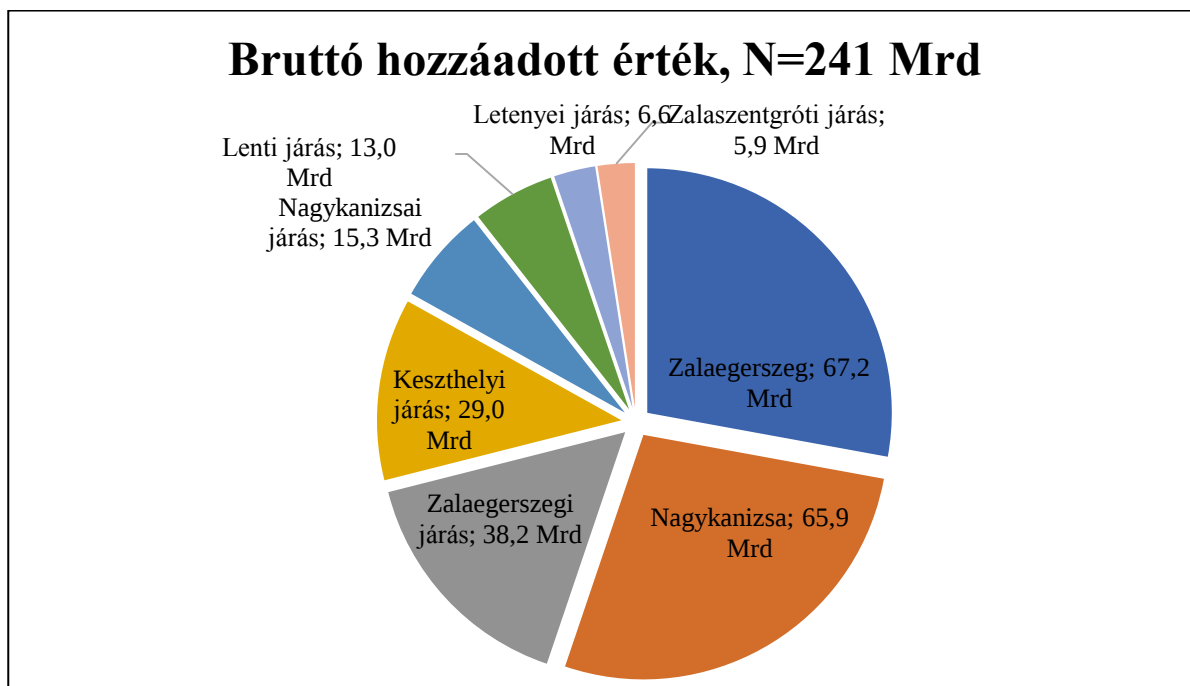
A zalaegerszegi járás a megyeszékhelyet nem számítva is a megyei bruttó hozzáadott érték több

⁵ Bruttó hozzáadott érték alapján = + bruttó kibocsátás (alapán) - folyó termelőfelhasználás (piaci beszerzési áron)

mint harmadát teszi ki, a keszthelyi járás pedig további 27%-ot. A fennmaradó négy járás a megyei teljesítmény kevesebb, mint 40%-át adja.

11. számú ábra

Társas vállalkozások bruttó hozzáadott értéke Zala megyében és a Zala megyei járásokban, megyei jogú városokban

Forrás: TeIR, APEH, 2014.

Az alábbi diagram a beruházások teljesítményértékét⁶ mutatja be Zala megyében, összehasonlítva azt az országos és régiós értékekkel. A gazdasági-ipari beruházások értéke 2010 és 2015 között több, mint 150%-kal emelkedett, ugyanakkor a beruházások szintje országosan és a régióban is ehhez képest nagyobb mértékben tudott növekedni.

Zala megye az ország beruházásainak kevesebb mint 2 %-át adja, ez megyék közötti összevetésben Nógrád megye után a legalacsonyabb hozzájárulási arányt jelenti.

⁶ Éves megfigyelés.

Vonatkozási kör: vállalkozások, költségvetési és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek, valamint a kijelölt nonprofit szervezetek.

A vállalkozások esetében a megfigyelés a 20 vagy annál több főt foglalkoztató szervezetek esetében teljes körű (beruházásstatisztikai kérdőív), míg a 20 fő alatti vállalkozások adatainak előállítását adóadatok felhasználásával, illetve beruházásstatisztikai kérdőívekkel történik. A kérdőíves megfigyelés ebben a körben azonban csak a kiválasztott vállalkozásokra történik.

A teljeskörűen megfigyelt vállalkozási kör és a költségvetési szervek, költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek, valamint a nonprofit szervezetek adatai az adott megye (város) területén megvalósult beruházásokat tartalmazzák, függetlenül a beruházó területi elhelyezkedésétől. A többi szervezet beruházási teljesítményét székhely szerint számoljuk el.

Ennek az alacsony volumennek abból a szempontból lehet jelentősége, mert az alacsony beruházási/befektetési hajlandóság a piaci szereplők/vállalkozások fejlődésének gátja lehet.

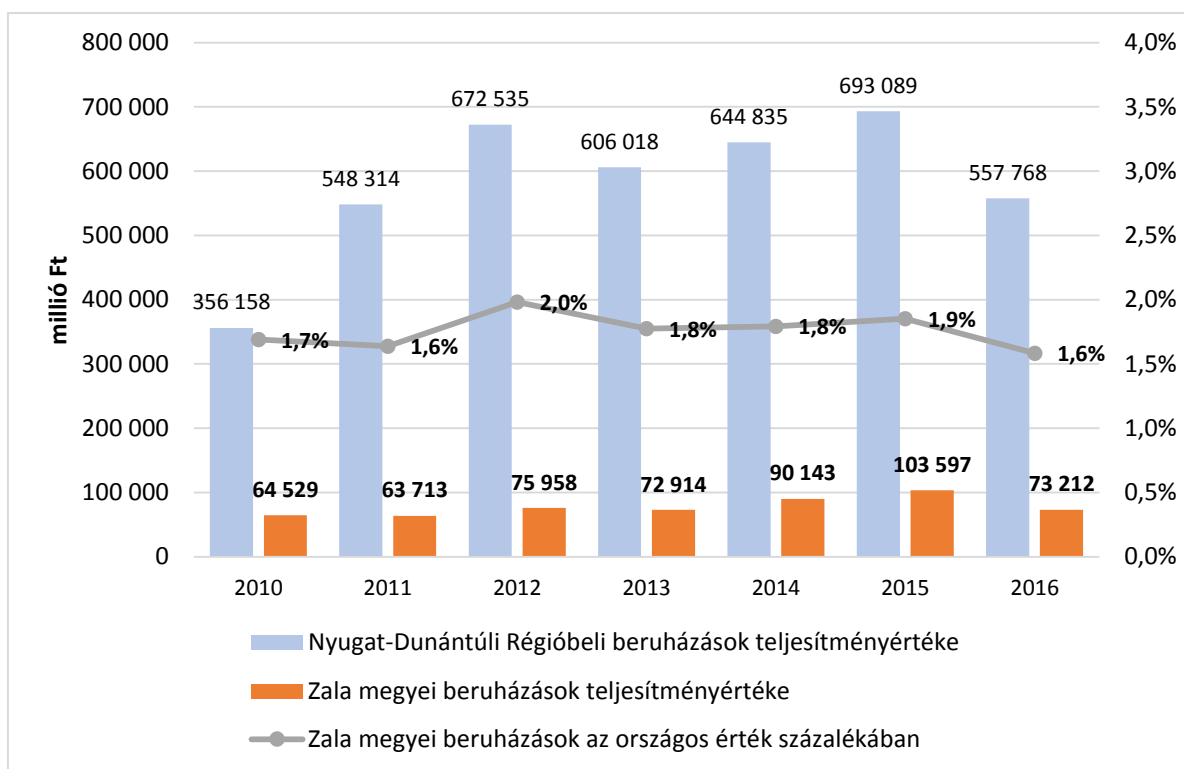
A gazdasági szervezetek beruházási adatait ágazatonként vizsgálva megállapítható, hogy 2016. évben a legtöbb beruházás az iparban ment végbe, közel 23 milliárd Ft értékben, a többi ágazat ettől jelentősen elmaradt. Jelentős mértékű fejlesztés történt a mezőgazdaságban, valamint a szállítási-raktározás területén is.

A megelőző év azonos időszakához képest a feldolgozóipar, kereskedelem, mezőgazdaság, információ és kommunikáció, valamint az egyéb szolgáltatás ágazat bővült arányaiban leginkább, 10%-ot meghaladó mértékben.

A szolgáltató szektor beruházásai viszont jelentős visszaesést mutattak.

12. számú ábra

Beruházások teljesítményértékének változása a megyében régiós és országos összehasonlításban (2010-2016)

Forrás: KSH

A gazdasági szervezetek beruházási adatait szektorok szerint vizsgálva megállapíthatjuk, hogy 2017. évben is a legtöbb beruházás az iparban zajlott, mintegy 18,8 milliárd Ft értékben, a többi ágazat ettől jelentősen elmarad. Jelentős mértékű még továbbá a mezőgazdaság, a közigazgatás, a védelem, a kötelező TB beruházási értéke is.

Az előző év azonos időszakához képest jelentősen bővült az oktatás, a bányászat, a humán-egészségügyi szociális ellátás és az IKT szektor, valamint a kereskedelem, gépjárműjavítás.

A nagyobb súlyt képviselő ágazatok közül komolyan visszaestek ugyanakkor a feldolgozóipar, az ingatlanügyletek, szálláshely-szolgáltatás és a művészet, aszórakoztatás, valamint a szabadidő ágazatai.

6. számú táblázat

A gazdasági szervezetek beruházási adatait szektorok szerint

2017	Gazdasági ág	Beruházás összesen	
		millió Ft	előző év azonos időszaka = 100,0
A	Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	5 234	107,8
B+C+D+E	Ipar	18 834	82,1
B	Bányászat, kőfejtés	1 605	343,3
C	Feldolgozóipar	13 709	72,7
D	Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	2 070	103,9
E	Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	1 449	89,1
F	Építőipar	1 961	101,7
G	Kereskedelem, gépjárműjavítás	3 430	116,4
H	Szállítás, raktározás	3 561	81,5
I	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	1 233	63,6
J	Információ, kommunikáció	949	144,6
K	Pénzügyi, biztosítási tevékenység	42	42,2
L	Ingatlanügyletek	922	58,2
M	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	394	101,3
N	Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	406	70,0
O	Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	4 652	126,7
P	Oktatás	2 257	532,0
Q	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	2 785	196,4
R	Művészet, szórakoztatás, szabad idő	1 575	73,6
S	Egyéb szolgáltatás	410	67,9
A–S	Összesen	48 645	96,2

Forrás: KSH

Zala megyében a legtöbb regisztrált vállalkozás⁷ a „Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat” nemzetgazdasági ágban tevékenykedik. Ezt a kategóriát az ingatlanügyletekkel foglalkozó gazdasági szervezetek követik, illetve a szálláshely-szolgáltatással és vendéglátással foglalkozó vállalkozások. Jelentős számú gazdasági társaság tevékenykedik a kereskedelemben és gépjárműjavításban, illetve a szakmai, tudományos és műszaki tevékenység területén.

13. számú ábra

forrás: KSH

⁷ A regisztrált vállalkozások száma tartalmazza a megfigyelés időpontjában az adminisztratív nyilvántartások szerint jogilag létező gazdasági szervezeteket, aki adószámmal rendelkezik – beleértve az adott időpontban csőd-, vagy felszámolási, illetve végelszámolási eljárás alatt álló szervezeteket is.

Zalaegerszegeen a rendszerváltást követően a korábbi, elsősorban feldolgozóipari tevékenységet leginkább elektronikai összeszerelő-üzemek, fröccsöntő üzemek váltották fel, amelyek alacsony hozzáadott értékű termékeket gyártanak, nagyarányú betanított munkás foglalkoztatásával. Ezekre szükség van, de emellett fontos lenne az innovatív, magasabb hozzáadott értéket előállító iparágak megjelenése/megerősödése is a népesség, különösen a magasabban képzett népesség megtartására. Komoly fejlesztő hatása lehet a mintegy 45 Mrd Ft összegű beruházásból épülő autóipari tesztpálya, az ilyen és a hasonló, nagyobb hozzáadott értéket termelő beruházásból kellene még több a megyei gazdaság szerkezet váltását elősegítendő. Az ilyen nagyobb beruházások mellett a kisebb vállalkozások hatékonyságnövelő, innovatív megoldásait is erősíteni kellene.

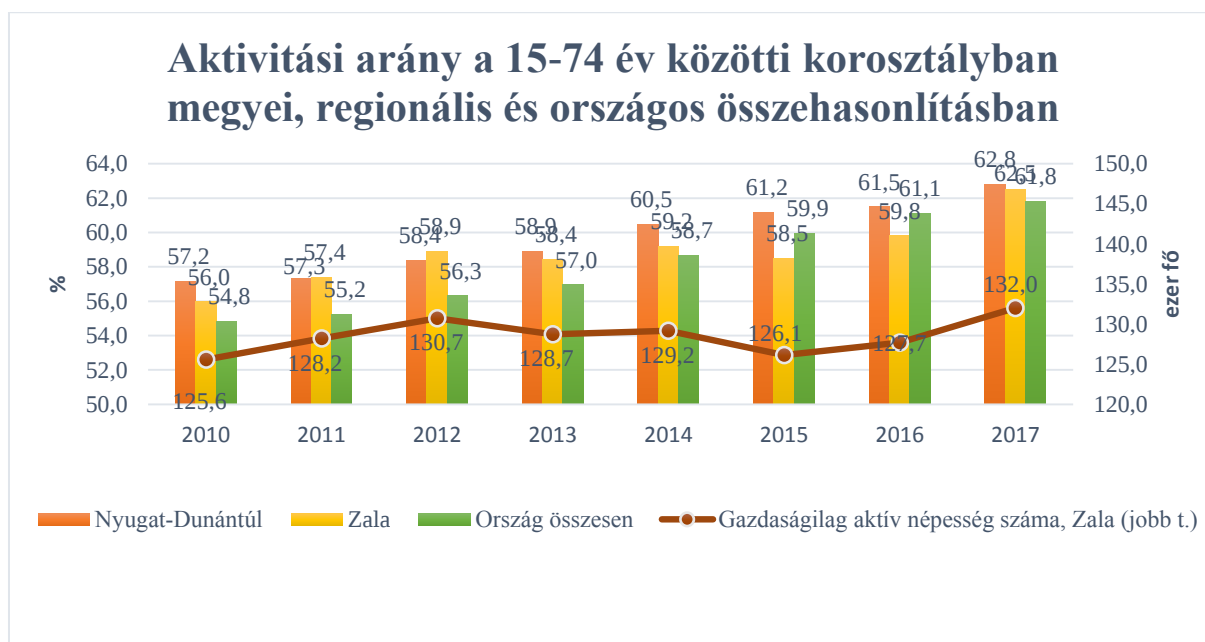
Zala megye gazdaságában a turizmus, ezen belül pedig az egészségturizmus és az aktív pihenésre, a helyi természeti kincsek gazdagságára építő turizmus kiemelten fontos szerepet tölt be. Hévíz és Zalakaros révén a megyében található az ország turisztikai kapacitásait és teljesítményét tekintve második és hatodik települése, amikhez gyógy- és élményfürdők sűrű hálózata és a Balaton társul. A turizmusgazdaság Zala megye lényegében minden településén jelen van: vagy a településen található attrakció és szolgáltatás-együttes révén, vagy pedig úgy, hogy az ott élő és dolgozó emberek – ingázóként, helyi termelőként – részt vesznek a turisztikai termékek előállításában, a szolgáltatások működtetésében.

2.3. Foglalkoztatási helyzetkép

A gazdaságilag aktívak aránya a 15-74 éves népességen belül 2018 második negyedévében 62,3% (Nyugat-Dunántúl: 64,8%). A foglalkoztatási arány 61,2% (Nyugat-Dunántúl: 63,8%). Zala megyében a munkanélküliségi ráta rekord alacsony 1,9%. Általánosságban elmondható, hogy az érték az országosnál kedvezőbb (3,6%), a nyugat-dunántúli régióra jellemző értékeknél valamivel kedvezőtlenebb (1,6%). Az alkalmazásban állók száma 65 300 fő. Az adatok azt mutatják, hogy a megyében jelentős az inaktivitást választó (foglalkoztatási nyilvántartásban nem szereplő), még munkaképes korú lakosság aránya, az inaktivitás szintje ugyanakkor az utóbbi 2 év során jelentős, nominálisan mintegy 10 ezer fős csökkenést mutatott 2016. második negyedévéhez képest.

A következőkben részletesen is megvizsgálásra kerülnek az alapvető számok és arányszámok változás az egyes években, úgymint aktivitás, foglalkoztatás, munkanélküliség, inaktivitás. A következőkben az elérhető legfrissebb éves átlagos adatokat mutatjuk be.

14. számú ábra

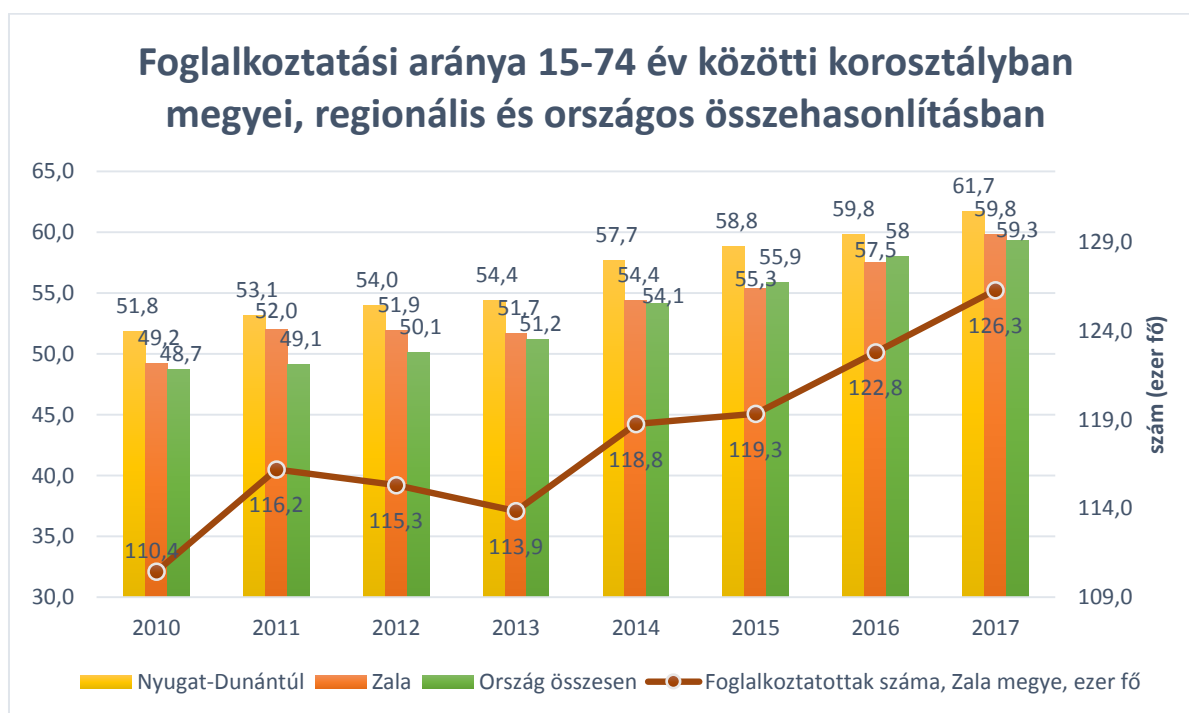

Forrás: KSH

Az gazdaságilag aktívak száma 2012-ig emelkedést mutatott, majd csökkeni kezdett.

A gazdaságilag aktívak aránya a 15-74 éves népességen belül a 2010-es 56%-ról 2016-ra 62,5%-ra nőtt. A növekedés 2017-re felgyorsult, megelőzve a régiós és az országos növekedési ütemet: 2017-re Zala megye aktivitási aránya megelőzte az országos szintet.

15. számú ábra

Forrás: KSH

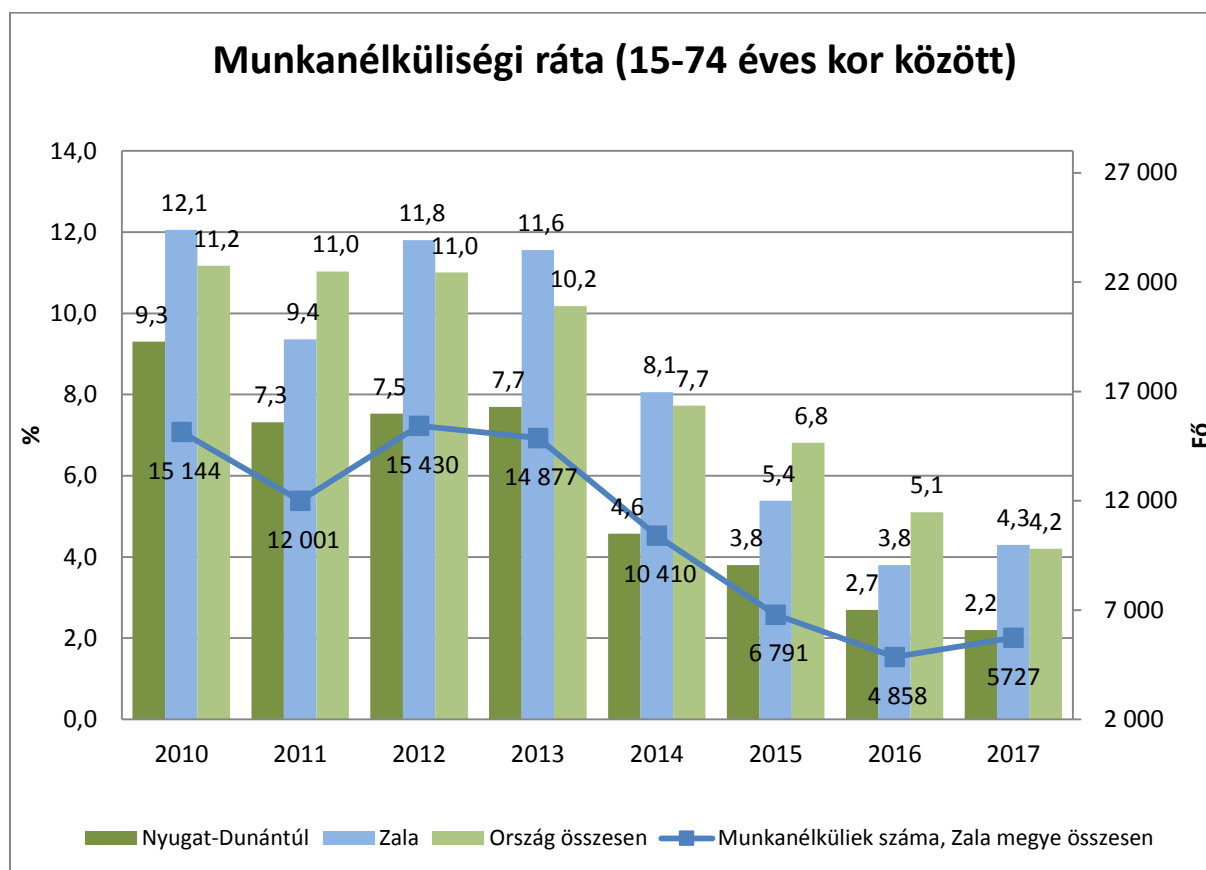
A foglalkoztatottak száma ingadozó képet mutatott az elmúlt 5 évben.

2010-ben 110 ezer foglalkoztatott volt, aztán 2011-re viszonylag jelentős, kb. 6 ezer fős növekedés következett be, amit két évig csökkenés követett, majd további tartós növekedés eredményeképp 126.300 fő a foglalkoztatottak száma a megyében.

Megfigyelhető, hogy a megyei foglalkoztatási arány folyamatosan és trendszerűen alacsonyabb, mint régiós érték és jellemzően megegyezik az országos adatokkal.

Kedvező folyamat ugyanakkor, hogy a 15-74 éves népességben belül a foglalkoztatási arány folyamatos emelkedést mutat.

16. számú ábra

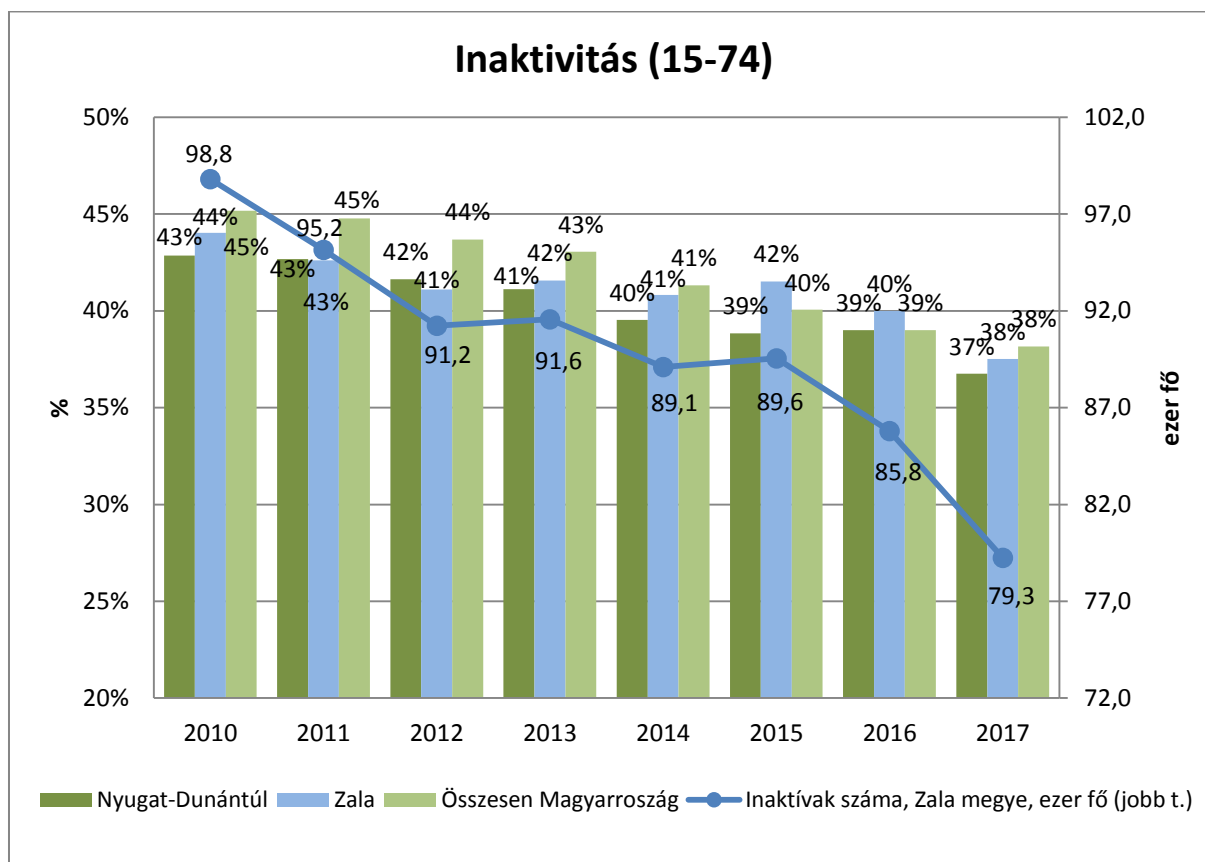

Forrás: KSH

A munkanélküliek száma a 2010-es 15 ezer főt meghaladó értékről 2016-ra kevesebb, mint harmadára 4. 858 főre csökkent, 2017-ben viszont a nominális számuk és a munkanélküliségi ráta is emelkedett valamelyest.

Megállapítható, hogy a munkanélküliségi ráta a megyében folyamatosan meghaladja régiós értéket és bizonyos időszakokban az országos értékeket is.

17. számú ábra

Forrás: KSH

A munkanélküliségi ráta csökkenése ugyan megállt, de ennek egyik oka lehet, hogy az inaktivitás szintje jelentősen tovább csökkent 2017-ben, a munkaerőpiacra bekerülő inaktívok elhelyezkedése pedig nem azonnal történik meg. 2010-ről 2017-re közel 20 ezer fővel mérséklődött a számuk.

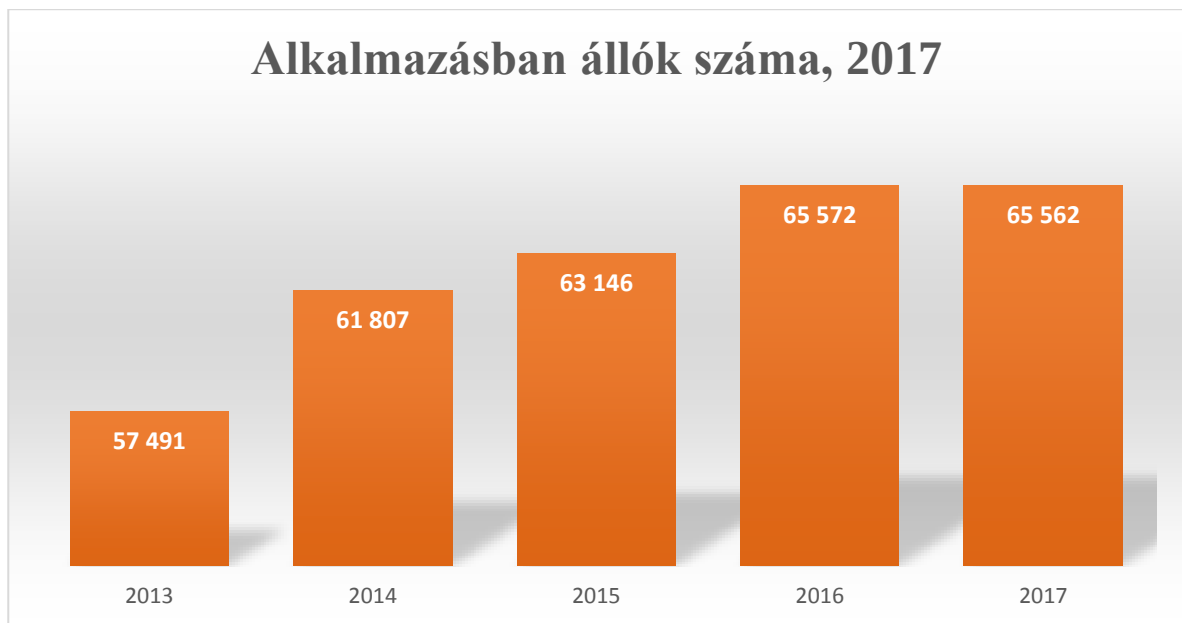
A 15-74 éves népességen belüli arányuk folyamatosan változó, 2012-ig 41%-ra csökkent, aztán emelkedő és csökkenő értékek váltakoztak, 2017-ben 38% volt az arányuk.

A nyugat-dunántúli inaktivitási arány a Zala megyeinél is nagyobb mértékben csökkent. Az elérhető legfrissebb negyedéves adatokat vizsgálva az inaktivitás szintjének csökkenése megállt, 2018. II. negyedévében 78,8 ezer fő.

Ami az *alkalmazásban állók számát*⁸ illeti, az 2013 óta emelkedést mutat Zala megyében: átlagosan a 2013-as 57.491 főről 2017-re 65.562 főre emelkedett a számuk. 2017. évben az alkalmazásban állók 63%-a fizikai, 37%-a szellemi tevékenységet végzett.

⁸ A 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozások, létszámhatártól függetlenül a költségvetési szervek és a kijelölt nonprofit szervezetek székhely szerinti adatai

18. számú ábra

Forrás: KSH

19. számú ábra

Forrás: KSH

A legtöbb alkalmazott 2016-ban a feldolgozóiparban dolgozott (15 ezer fő), ezt követték a humán-egészségügyi és szociális ellátások (8 864 fő).

A korábban harmadik legnagyobb foglalkoztató ágazatot, az oktatást ugyanakkor a foglalkoztatás volumenében megelőzte a szállítás-raktározás ágazat (6 286 fő).

A megye húzóágazata a bruttó hozzáadott értéket, a beruházásokat és foglalkoztatást tekintve továbbra is egyértelműen az ipar.

7. számú táblázat

**Foglalkoztatottak megoszlása szektoronként Zala megyében
(2017. évben)**

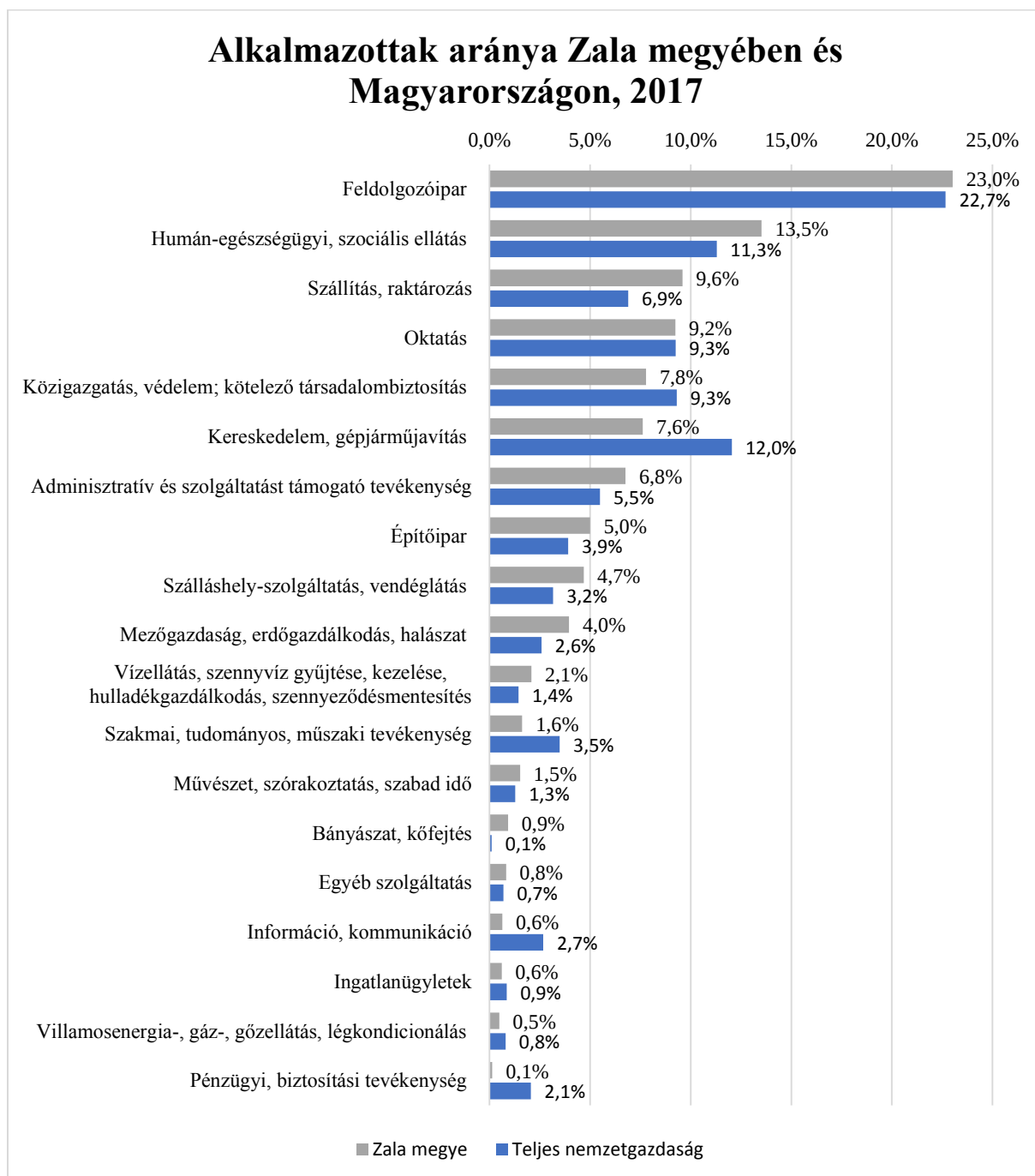
2017	Fizikai foglalkozású	Szellemi foglalkozású	Összesen
Feldolgozóipar	12 016	3 076	15 092
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	3 970	4 894	8 864
Szállítás, raktározás	5 643	643	6 286
Oktatás	1 140	4 916	6 056
Kereskedelem, gépjárműjavítás	1 582	3 523	5 105
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	3 302	1 694	4 996
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	3 807	625	4 432
Építőipar	2 437	841	3 278
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	2 358	712	3 070
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	1 913	679	2 592
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyvezérlésmentesítés	1 016	348	1 364
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	406	658	1 064
Művészet, szórakoztatás, szabad idő	445	552	997
Ingatlanügyletek	441	162	603
2017	Fizikai foglalkozású	Szellemi foglalkozású	Összesen
Bányászat, kőfejtés	310	231	541
Egyéb szolgáltatás	103	314	417
Információ, kommunikáció	246	152	397
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, léghkondicionálás	148	170	318
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	6	83	90
Összesen	41 288	24 274	65 562

Forrás: KSH

Összességében elmondható, hogy az országos megoszlásokhoz képest Zala megyében jelentősebb súlyú rendre a bányászat, kőfejtés; mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat; szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás; szállítás, raktározás ágazatokban foglalkoztatottak aránya.

Az országos arányhoz képest kevésbé jelentős ágazatok a pénzügyi, biztosítási tevékenység; az információ, kommunikáció; a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység.

20. számú ábra

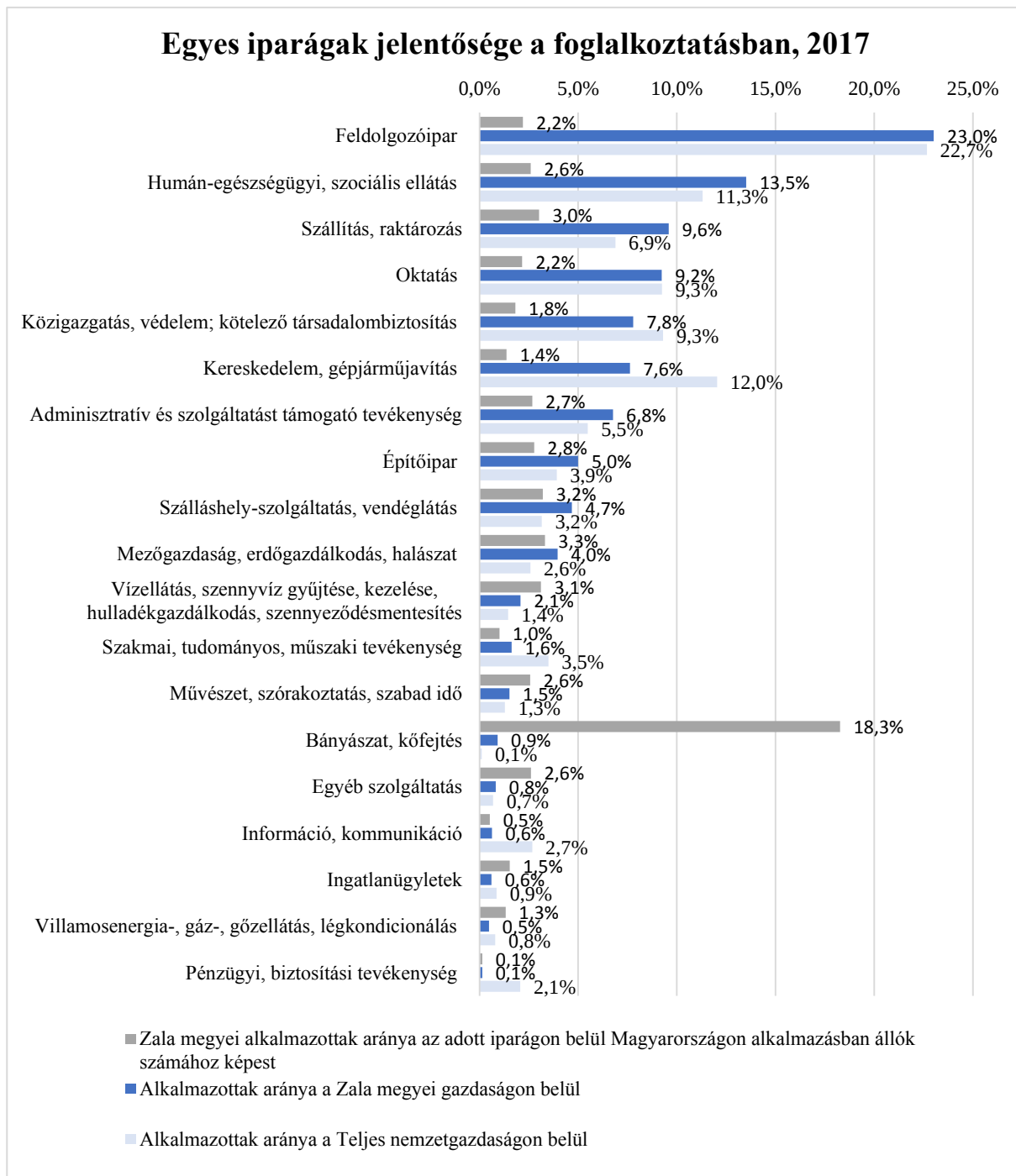

Forrás: KSH

Érdeemes megvizsgálni a jelen tanulmány szempontjából alapvető fontosságú szektorok (humán-egészségügyi, szociális ellátás, oktatás, közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás) foglalkoztatásban betöltött jelentőségét. A humán-egészségügyi, szociális ellátásban 2%-ot valamelyest meghaladó mértékben dolgoznak többen, mint a nemzetgazdasági átlag. Az oktatásban foglalkoztatottak aránya gyakorlatilag megegyezik az országos átlaggal, a közigazgatásban, a

védelmi területen, valamint a kötelező társadalombiztosításban foglalkoztatottak aránya nem éri el az országos értéket.

21. számú ábra

Forrás: KSH

A megye teljesítményének aránylag kis részét adja a bányászati foglalkoztatás (0,1%), azonban Zala megye adja a Magyarországon alkalmazásban állók 18 %-át. Ha a kiemelkedő nemzetgazdasági ágakat összevetjük a legnagyobb cégekkel, látható, hogy a bányászat a nagykanizsai székhelyű Rotary Fúrási Zrt. tevékenysége nyomán ilyen kiemelkedő jelentőségű. Nem mellékes azonban, hogy tevékenységüket nagyrészt külföldön végzik.

Az alkalmazásban állók megoszlásáról szolgálat további adatokat a KSH TEIR adatbázisa. A foglalkoztatottak száma az egyes járásokban eltérő arányban van jelen a különböző FEOR kategóriákban.

Átnézve a hivatkozott adatbázist a Zala megyei járások foglalkoztatási szerkezetét tekintve a következő megállapítások fogalmazhatóak meg:

- a felsőfokú végzettségűek elsősorban a megyei jogú városokban találnak munkát,
- a kereskedelem és szolgáltatás szektor a megyében általánosságban az országosnál kisebb súlyú, és nagyrészt a keszthelyi járásra koncentrálódik,
- az ipari tevékenység elsősorban a zalaegerszegi járásban (még Zalaegerszeg megyeszékhelyet nem számítva is) foglalkoztatja legnagyobb arányban és létszámban az embereket,
- a szakképzettséget nem igénylő, egyszerű foglalkozások elérhetők leginkább a letenyei, a zalaszentgróti és a nagykanizsai járásban (Nagykanizsát nem számítva),
- a lenti járás foglalkoztatási szerkezete a leginkább hasonló a megyei szerkezethez, átlag feletti az alacsony foglalkoztatási potenciállal bíró mezőgazdasági és a fegyveres szervekhez köthető foglalkoztatás.

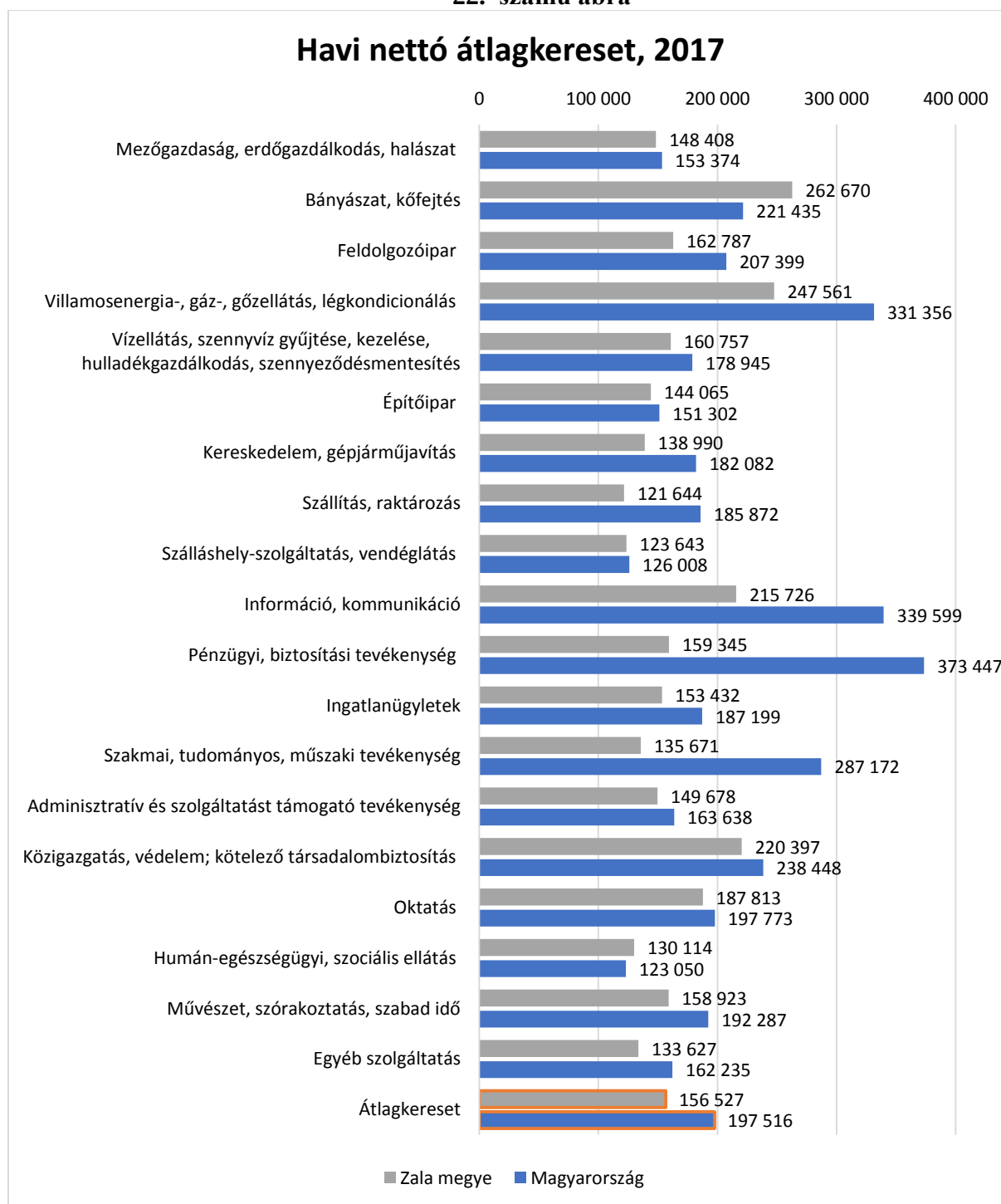
Ami a **keresetek alakulása** illeti Zala megyében a legmagasabb kereseti lehetőség az bányászatban érhető el 2016-ban, az ágazatban a nettó átlagkereset 263 ezer forintot.

Ezt követően a második legmagasabb jövedelmet a villamos-energiái ágazatban lehetett elérni (248 ezer Ft), a harmadik pedig a közigazgatás (220 ezer Ft havi átlagkereset). Az utolsó helyen a szállítás-raktározás (122 ezer Ft), a vendéglátóipar (123 ezer forint) és sajnos a **humán terület (130 ezer Ft) áll.** Az átlagos nettó jövedelem 2017. évben Zala megyében 157 ezer forint, míg teljes Magyarországra vetítve ugyanez az összeg 26%-kal magasabb, 198 ezer forint.

Az átlagkereset 2015-höz képest nettó 30 ezer forinttal nőtt, ami jelentősnek tekinthető, ugyanakkor nominálisan elmaradt az országos 36 ezer forintos növekedéstől.

A legnagyobb különbség a nettó keresetekben Magyarország és Zala megye között a pénzügyi, biztosítási tevékenységek és a szakmai, tudományos, műszaki területen van (előbbi esetén az országos átlag 42%-a, utóbbi esetén hozzávetőleg fele a zalai átlag). Az országos átlagnál két területen, a bányászat, kőfejtés, illetve a **humán-egészségügyi, szociális ellátás ágazatokban magasabb a nettó kereset, mint a magyarországi átlag, ugyanakkor a megyében az egyik legalacsonyabb a keresetek alakulása a humán ágazatban.**

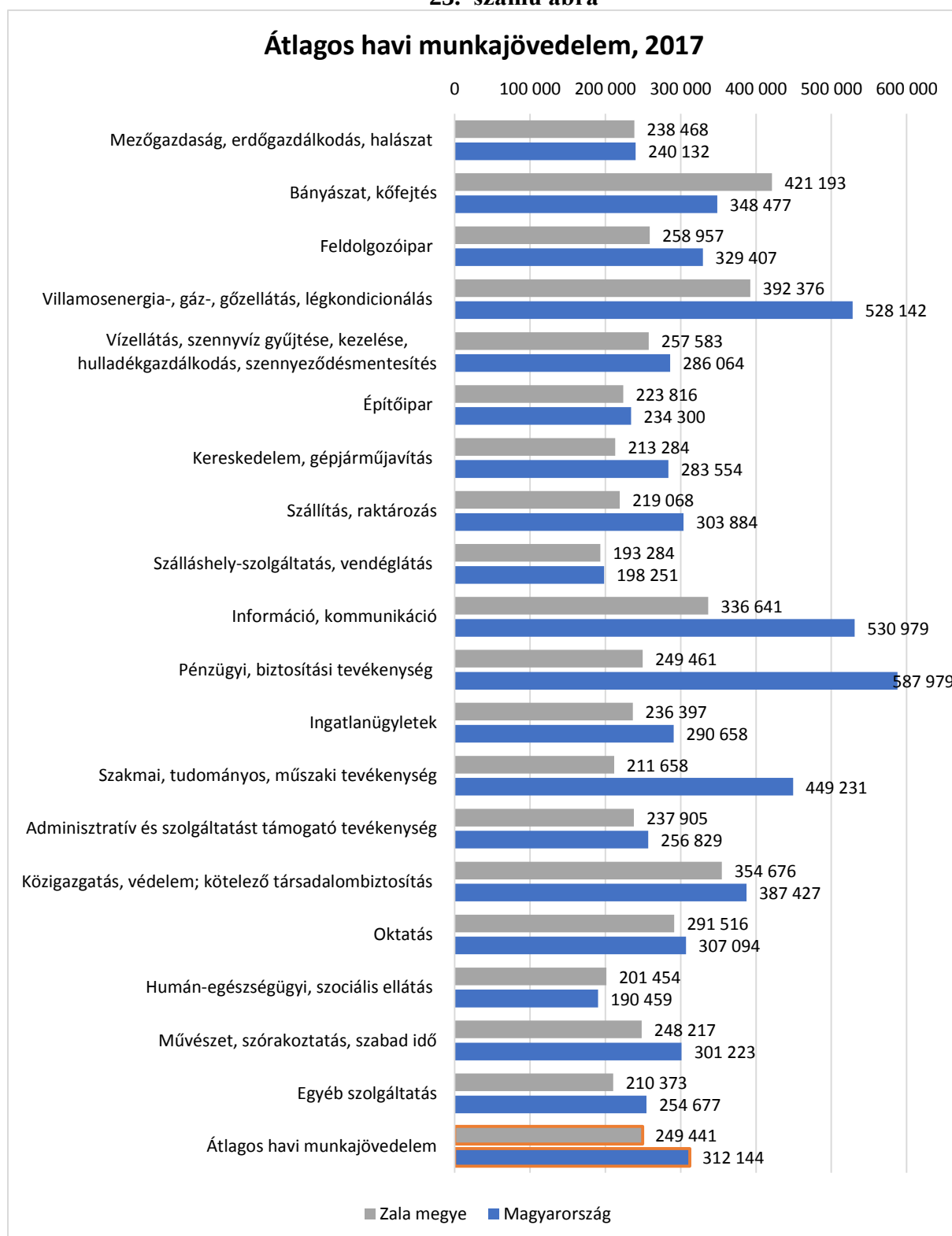
22. számú ábra

Forrás: KSH

Strukturális problémát jelent, hogy éppen azokban az ágazatokban magasabb az országos átlaghoz képest a foglalkoztatás⁹, ahol a legalacsonyabb az elérhető átlagos havi munkakereset.

23. számú ábra

Forrás: KSH

⁹ Kivéve a bányászatot, de az ágazatban a Zala megyei foglalkoztatási szint is viszonylag alacsonynak tekinthető.

Zala megyében a legmagasabb munkajövedelmet a bányászat, kőfejtés területén lehetett elérni¹⁰, 2016-ban, ahol 421 ezer forintot kerestek átlagosan. Második legmagasabb kereseti lehetőség a villamos-energiái iparágra jellemző (392 ezer Ft), harmadik a közigazgatásban (355 ezer Ft) rejlik. Az utolsó helyeken itt is a vendéglátóipar, a humán terület, illetve a szakmai-tudományos tevékenység áll. Az átlagos havi munkajövedelem Zala megyében 249 ezer forint, míg teljes Magyarországra vetítve ugyanez az összeg kb. 25 százalékkal magasabb, 312 ezer forint.

Összegezve a Zala megyei foglalkoztatási helyzetet a következő megállapítások tehetők:

A munkanélküliségi arány az országos átlagnál valamivel kedvezőbb, ugyanakkor az inaktívak aránya meghaladja a régiós és az országos átlagot. Az inaktivitás, a foglalkoztatási arány, valamint a munkanélküliség tendenciáit vizsgálva megállapítható, hogy a megye elsősorban az álláskeresői réteget tudta re-integrálni a munkaerőpiacra, miközben az inaktivitás magas szintje továbbra is komoly probléma maradt.

A különböző szociális ellátórendszereket érintő reformok országos szinten kiemelt prioritásként fogalmazták meg az inaktivitás szintjének csökkentését, azonban ezek az ösztönző hatások Zala megyében csak mérsékelt változásokat eredményeztek.

Ennek okai lehetnek többek között:

- olyan strukturális problémák érinthetik az inaktív rétegeket, amelyekre nem hatottak a kormányzati ösztönzők (pl. gyermekek napközbeni ellátásának hiánya, kevés ápolási férőhely, utazási nehézségek, helyben elérhető munkahelyek hiánya, hátrányos helyzetűek foglalkoztatásának speciális nehézségei)
- feketegazdaságban foglalkoztatottaknak továbbra sem éri meg a legális munkavállalás
- az etnikai, nemi hovatartozás, fogyatékoság vagy életkor alapján történő hátrányos megkülönböztetés, hátrányos helyzetű településen lévő lakóhely jelentős munkaerőpiaci hátrányok kialakulásához vezetnek.
- a határ közelsége által is generált külföldi munkavállalás lehetősége (akár ingázással is megoldható).

A belföldi elvándorlás Zalában komoly problémát jelent. Általános probléma, hogy a falvak népességmegtartó ereje gyenge. Zala megye hagyományosan aprófalvas terület, amely mellett a népességfogyás jelentősen felgyorsította a kistelepülések elnéptelenedését. Az új – különösen a

¹⁰ Rotary fűrási Zrt. kiemelkedő szerepe.

helyben létrejövő – munkahelyek létrehozásának így a népességmegtartó erő fokozásában is kiemelt szerepe van. A helyben elérhető munkahelyek száma kevés, a megyében a két megyei jogú városban koncentrálódnak a munkahelyek. Egy előregedő a település nem vonzó a vállalkozások számára.

Az aprófalvas településszerkezetű Zalában sok esetben a munkába járás is komoly nehézségeket okoz, elsősorban a tömegközlekedés hiányosságai miatt. A megyében nagyon sok az elszigetelt, ún. zsákfalú, ahova az autóbuszjáratok csak naponta egyszer, maximum kétszer jutnak el. Így a reggeli munkába eljutás és hazatérés csak egyéb módon oldható meg.

Nemcsak a közlekedés, hanem a távközlés is nehézkes a falvak irányában. Sok a fél-, vagy valótlan információ, a munkanélküliek sokszor nem jelentkeznek háromhavonta, így a foglalkoztatási osztályok sem tudják segíteni őket.

A megye egészére egyre inkább jellemző a turizmusban foglalkoztatottak számának növekedése. Annak ellenére, hogy a szezon megyében lévő a különböző wellness szolgáltatásoknak, valamint a termálvizeknek köszönhetően viszonylag hosszú többnyire nem biztosít egész évre munkát, ezért nincs egész évre kiszámítható, stabil jövedelem.

Ugyanakkor a vállalkozások számára elsősorban a nyári hónapokban nincs elérhető számú munkaerő. A vendéglátóiparban és kereskedelemben működő cégek, vállalkozások a szükséges létszám alatt működnek, emiatt a szolgáltatás minősége is romlik.

A közfoglalkoztatás szerepe a megyében jelentős, annak ellenére, hogy az elsődleges munkaerő-piac bővülésével párhuzamosan egyre inkább csökken az ezen foglalkoztatási formában alkalmazottak száma.

„Az elhelyezkedés szempontjából leginkább problémás csoportok:

- Hosszú ideje (évek óta) munkanélküli regisztráltak – számukra álláskeresői tréningek, mentorálás lehet segítség. Első körben védett munkapiacra való integrálásuk lehet csak a cél.
- Fiatalok – gyakori a motivációs probléma, illetve a valóságtól elrugaskodott igények, miközben tanulni ritkán hajlandók.
- Még általános iskolai végzettséget sem szerzett álláskereső.
- Leromlott egészségügyi / mentális állapot, vagy megváltozott munkaképesség.
- Halmozottan hátrányos helyzetű személyek – előítéletekkel is súlyosbított az álláskereső.

- Kisgyermekesek (nők) – amíg a munkáltatók nem állnak rá arra, hogy részmunkaidőben foglalkoztassanak (ne pedig például 10 órás műszakokat hirdessenek a kereskedelemben), addig ezen csoport elhelyezkedése még keresett szakmával is nehéz. Nők esetében sokszor az is hátráltató, hogy a férjük külföldön dolgozik, egyedül kell mindent megoldaniuk itthon.
- A részmunkaidős foglalkoztatás elterjedtebbé válása esetén az ápolási díjban részesülők is nagyobb arányban elhelyezhetők lennének.¹¹

¹¹ Zala megye foglalkoztatási stratégiája és akcióterve 2016-2021 kézirat 68-69. o.

3. A SZOLGÁLTATÁSI HIÁNYOK ÉS A SZOLGÁLTATÁSI UTAK FELTÉRKÉPEZÉSE ZALA MEGYÉBEN

A tanulmány ezen fejezetében egyrésről a Zala Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztályának nyilvántartása alapján számbavételre kerül a megyében elérhető szolgáltatások köre. A szolgáltatások területi lefedettségének bemutatását az 1. számú melléklet tartalmazza részletesen. Ebben a fejezetben a helyi esélyegyenlőségi programok (a továbbiakban: HEP) elemzése alapján összeállításra kerül járásonkénti bontásban egy esélyegyenlőségi problématerkép, továbbá a tanulmány keretében elkészített empirikus kutatás¹² segítségével ismertetésre kerülnek a közszolgáltatások minőségével, a szolgáltatások hozzáféréseivel kapcsolatos vélemények, ezt követően elkészítésre kerül a megyei szociális közszolgáltatásokra vonatkozó SWOT analízis.

3.1. Szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások területi lefedettsége

A szolgáltatások Zala megyén belüli biztosítása a Zala Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztályának nyilvántartása alapján került áttekintésre.

Az adatok alapján megállapítható, hogy megyében a települési önkormányzatok az ellátási kötelezettségüknek jellemzően eleget tesznek.

Az étkeztetés, a házi segítségnyújtás a családsegítés ellátás a megye mind a 258 településén biztosított.

A falugondnoki és tanyagondnoki ellátás 204 településen, a jelzőrendszeres házisegítségnyújtás 222, míg a nappali ellátás 46 településen vehető igénybe.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, valamint a falugondnoki és tanyagondnoki ellátás nagyarányú előfordulása elsősorban a megye aprófalvas településszerkezetéből következik.

Érdekesség, hogy a megyében sokkal több településen vehető igénybe a nappali ellátás (jellemzően idősek nappali ellátása), mind ahány önkormányzat köteles a feladatellátásra, hiszen csak a 3.000 főt meghaladó lakosságszámú településeken kötelező az ellátás biztosítása, ilyenből a megyében 9 település van.

¹² A kutatás kérdőíves adatfelvétellel történt, a kérdőív a megye valamennyi önkormányzata számára megküldésre került. A kérdőívet lásd a 2. számú mellékletben.

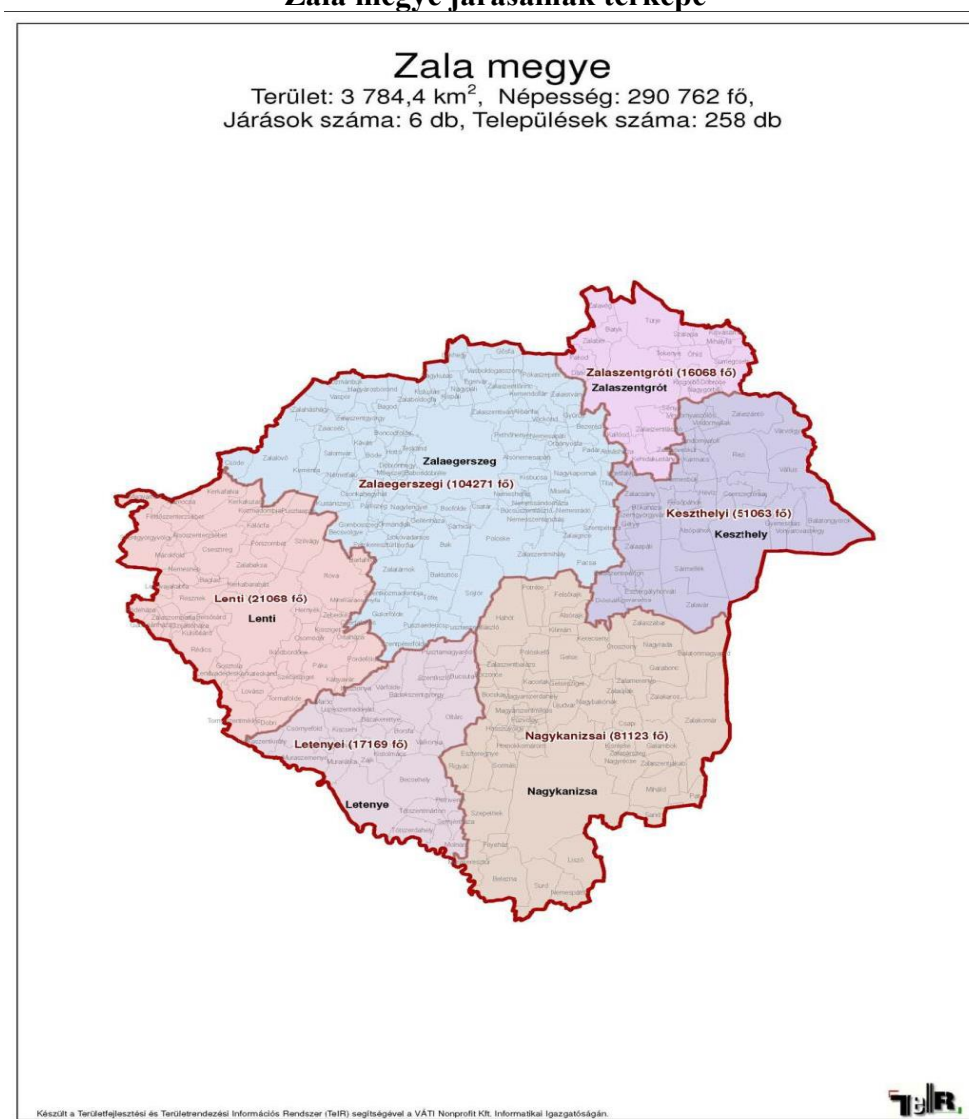
Szociális szakellátások az ellátási kötelezettséggel rendelkező városok mellett - jellemzően azokon a településeken érhetők el, ahol állami vagy egyházi fenntartású intézmények működnek. Természetesen a területi lefedettség nem jelenti azt, hogy a rászorulóknak számára mindenhol könnyen, és teljeskörűen hozzáférhetőek ezek a szolgáltatások, hiszen a kisebb településeken jellemzően a hét egy-egy napján korlátozott időben biztosítottak ezek a szolgáltatások (pl. családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás).

Az egyes szolgáltatásokhoz történő tényleges hozzáférésről a következő részekben lesz szó részletesebben.

3.2. Zala megyei esélyegyenlőségi helyzetkép járásonként

24. számú ábra

Zala megye járásainak térképe

3.2.1. Keszthelyi Járás

3.2.1.1.A járás általános bemutatása

A Keszthelyi járás Zala megyében található, székhelye Keszthely város. A járás területe 535,93 km², népessége 49 384 fő, népsűrűsége pedig 92 fő/km². A járásban összesen 30 település, 2 város (Keszthely és Hévíz) és 28 község található.

A járáshoz a következő települések tartoznak: Alsópáhok, Balatongyörök, Bókaháza, Cserszegtomaj, Dióskál, Egeraracs, Esztergályhorváti, Felsőpáhok, Gétye, Gyenesdiás, Hévíz, Karmacs, Keszthely, Ligetfalva, Nemesbük, Rezi, Sármellék, Szentgyörgyvár, Vállus, Várvolgy, Vindornyafok, Vindornyalak, Vindornyaszőlős, Vonyarcvashegy, Zalaapáti, Zalacsány, Zalaköveskút, Zalaszentmárton, Zalavár.

A Keszthelyi járás a járások 1983. évi megszüntetéséig is létezett, és székhelye az állandó járási székhelyek kijelölése (1886) óta mindvégig Keszthely volt. Az 1950-es megyerendezésig Zala vármegyéhez tartozott, akkor Veszprém megyéhez csatolták, majd 1978 végétől tartozik ismét Zala megyéhez.

Keszthely egyértelműen a járás foglalkoztatási, oktatási, kulturális, közigazgatási, közszolgáltatási centruma. Hévízen is elérhetőek bizonyos alapvető városi funkciók, ami a kisvárost a térség második központjává teszi. Ennek megfelelően a járásban Keszthely-Hévíz kettős központtal gazdasági magterület alakult ki, melynek települései a két város Keszthely és Hévíz mellett: Alsópáhok, Cserszegtomaj, Gyenesdiás, Balatongyörök, illetve Vonyarcvashegy.

A keszthelyi járás a nagy agglomerációk ipari körzeteitől viszonylag távol, de közlekedési infrastruktúra tekintetében elégségesen közel fekszik ahhoz, hogy a gyógyításra, pihenésre, üdülésre, wellness- és hagyományos kulturális- szolgáltatásokra alkalmas természeti - társadalmi adottságaira alapozott gazdasági modellt alakítson ki.

A Keszthelyi járás néhány településén (Keszthely és Hévíz „háttértelepülésein”) az utóbbi években népességyarapodás figyelhető meg, de mindezek ellenére járási szinten a lakosságszám folyamatos csökkenést mutat. A népesség korösszetételét tekintve általánosságban megállapítható, hogy az országos és megyei trendekhez hasonlóan Keszthely városának és térségének a lakosságát is az

előregedés jellemzi. Az öregedési mutató városi és járási szinten is jelentősen meghaladja a megyei és országos átlagot.

A Keszthelyi járás egyrészt mezőgazdasági adottságú terület, ami a környező települések gazdasági életében a mai napig jelentős szerepet játszik; másrészt pedig turisztikai szolgáltató és kereskedelmi területként is funkcionál. Keszthelyen és környékén jelentős természeti erőforrások (gyógyvíz, erdőségek, barlangok, források, lápterületek, stb.) találhatók, melyek alapvetően meghatározzák a térség lehetséges fejlődési pályáját. A város, de főleg közvetlen térsége külföldön is széles körben ismert, megfelelő természetföldrajzi adottságokkal rendelkezik ahhoz, hogy hosszabb távon is dinamikusan, az országos átlagot meghaladó mértékben fejlődő térséggé váljon.

A térség versenyképességét erősen befolyásolja, hogy az egypólusú, turizmusra épülő gazdaságot mennyire lesz képes ellensúlyozni más gazdasági tevékenységekkel. Ehhez jó alternatívát jelenthet a könnyűipar, amelyhez a kevésbé képzett munkaerő rendelkezésre áll a járásban. A térségben az idegenforgalom fejlődéséhez, mint kiszolgáló szektor (építőipar, hajógyártás, műanyag feldolgozás, fém- és lakatos ipar, nem környezetterhelő szerelő ágazatok, csomagolóanyag ipar, faipar, üvegipar, stb.) járulhat hozzá az ipar.

A térség komoly potenciállal bír az ökoturizmus illetve általában véve az úgynevezett outdoor turizmus vonatkozásában. Mind a szolgáltatási, mind az infrastrukturális oldal vonatkozásában azonban szükség van kulcsfontosságú, több település együttműködését igénylő fejlesztésekre annak érdekében, hogy a jelenleg pontszerűen meglévő attrakciók és látványosságok egymást kiegészítve tényleges hálózatokat alkotva európai szinten is jegyzett outdoor turisztikai desztinációt alkothassanak.

3.2.1.2.Problématérkép esélyegyenlőségi célcsoportonként

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok alapján valamennyi célcsoport (mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékos személyek) esetében beazonosításra kerültek a problémák, amelyek összefoglalását a 3. számú melléklet tartalmazza. A következőkben összefoglalva célcsoportonkénti bontásban bemutatásra kerülnek a legjellemzőbb problématerületek, amelyek jellemzően rávilágítanak egyben a helyi szinten hiányzó szolgáltatásokra is.

Mélyszegénységben élők és romák

- Tartós munkanélküliség jelenléte.
- Helyi munkalehetőségek hiánya.
- Alacsony iskolai végzettség, szakképzettség hiánya.
- Lakhatási problémák.

Gyermekek esélyegyenlőség

- Szabadidő hasznos eltöltési lehetőségeinek hiánya.
- Oktatási szünetek alatt az elérhető szabadidős tevékenységek köre szűk.
- Sportolási lehetőségek hiánya.
- A helyben elérhető pedagógiai szolgáltatások (pl. fejlesztőpedagógia, logopédia, korai fejlesztés, gyógypedagógia) szűkössége.

Nők esélyegyenlősége

- A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerőpiacon, a család és a munka összeegyeztethetőségének nehézségei.
- A bölcsődei ellátás korlátozott hozzáférhetősége.
- Alacsony iskolai végzettség.
- Az atipikus foglalkoztatási formák alacsony fokú hozzáférhetősége.

Idősek esélyegyenlősége

- A közösségi és közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférhetősége korlátozott.
- Az idősek szegregációjának elszigetelődésének, elmagányosodásának veszélye.
- A nappali ellátás hiánya.
- Biztonságérzet hiánya, áldozattá válás veszélye.

Fogyatékos személyek esélyegyenlősége

- Meglévő fizikai és infokommunikációs akadályok (középületek akadálymentesítésének hiányosságai).
- Fogyatékos személyek és családjuk elszigetelődése.

- Községi szolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézkes.

A Keszthelyi járás társadalmi, gazdasági helyzetének, valamint az esélyegyenlőségi programok elemzését követően az esélyegyenlőségi célcsoportokat illetően az alábbi összefoglaló megállapítások fogalmazhatóak meg.

A. A települések lakosságának drasztikus előregedése, a hagyományos családmódel széthullása figyelhető meg, ezáltal az idősek és gyermekek veszélyeztetettsége erősödik.

A gyermekek számának csökkenése mellett az idős, egyedülálló lakosok számának növekedése figyelhető meg, mely egyrészt belső társadalmi konfliktusok forrása, másrészt jelentős feladatot jelent a szociális ellátórendszer számára.

A település és a térség lakosságán belül igen jelentős arányt képviselnek az időskorúak. Az idősek között nagyon magas az egyszemélyes háztartások száma. Ezen háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják.

Települési és járási szinten is egyre több erőforrást kellene biztosítani az idősek ellátásra, a demens, egyedül élő emberek igényeinek megfelelő, adekvát szolgáltatásokat nyújtani képes egészségügyi és szociális ellátórendszer kialakítására és működtetésére.

Az idősek jelentős része visszavonulva, bezárkózva él, nem keresi a kapcsolatot másokkal. A nemzedékek közötti kapcsolat nehézségei jellemzőek járási szinten is. Gyakran válnak bűncselekmények áldozatává.

A gyermekek körében a család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás és a megfelelő családi minta hiányából adódó veszélyeztetettség erősödött.

B. Járáson belüli gazdasági-társadalmi konfliktusok jelentek meg, nő a városok és a háttértelepülések feszültsége

A járáson belül Keszthely és Hévíz, illetve a szomszédos települések képezik a térség gazdasági és társadalmi szempontból kedvezőbb adottságú magját, míg a távolabbi kistelepülések leszakadása erősödik.

A magas Keszthelyi és Hévízi ingatlanárak miatt egyre nő a városok környéki belterületekre (Csersegtomaj, Alsópáhok, stb.) való kiköltözések száma, de a kitelepülők a már régebb óta ott élektől eltérő anyagi és szociális helyzetben vannak. Tovább növeli a konfliktust a német és orosz ingatlantulajdonosok magas száma, és eltérő jövedelmi viszonya.

További konfliktusforrás a településen belüli szegregált területek és szociális szórványok illeszkedése a szomszédos lakóterületekhez.

Térségi konfliktushelyzetet generál, hogy jelentősek a foglalkoztatási, jövedelmi és szociális különbségek Keszthely és Hévíz városok, illetve az őket övező községek javára.

A térség aprófalvain élők életkörülményei tekintetében számos hátrányt okozó körülmény jelenik meg, a mezőgazdaságból élők alacsony jövedelemszintjéhez számos társadalmi, szociális probléma is társul. Emellett jelentős a magasabb jövedelem elérése érdekében külföldön munkát vállalók aránya.

A járásban élő inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák.

A járásban - tapasztalataink szerint - a munkaerő-piacra jutás akadályai:

- az alacsony iskolázottság,
- a tartós munkanélküli létből fakadó motivátlanság,
- a társadalmi előítélet jelenléte.

A romák zömmel alacsony képzettségűek, állásuk nincs. Sokukat bevonták a közfoglalkoztatásba, de a munkafegyelem és hozzáállás miatt egy részük kiesik a közmunkából.

A járás településein élő roma szegénység oka a tartós munkanélküliség, számuk növekszik. A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése jellemző. A mélyszegénységben élők egészségügyi állapota elmarad az országos átlagtól. A funkcionális analfabétizmus és a digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedését.

C. A közlekedési lehetőségek és az információhiány akadályozzák a kistelepüléseken élők hozzáférését egyes szolgáltatásokhoz.

A járásban élő kistelepülések gyerekeinek oktatáson túli iskolai szolgáltatásokra vonatkozó igénybevételét (szakkörök, sportolás, kulturális és szabadidős programok) szűkítik a rendelkezésre álló korlátozott közlekedési lehetőségek. Egészségfejlesztés, sport- és szabadidő és szünidős programokhoz való hozzáférés a járásban nem megfelelően megoldott.

A települések hiányos információkkal rendelkeznek az egyes közszolgáltatásokhoz való hozzáférésről, mint például a prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférésről, a fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférésről, a közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenéséről, a sportprogramokhoz való hozzáférésről.

Járási szintű adatbázis az igénybe vehető szolgáltatásokról nem áll rendelkezésre. A kisgyermek jelentős részének részvétele a korai fejlesztő foglalkozásokon nem valósul meg, a szolgáltatások nem érhetőek el számukra. A védőnői hálózat teljessége mellett például a háziorvosi ellátás kevesebb, mint a települések felén, gyermekorvosi ellátás pedig csak három településen érhető el. Bölcsődei ellátás csak Keszthely, Hévíz és Gyenesdiás településeken érhető el (összesen 106 férőhely), és a járásban mindössze 3 családi napközi működik (összesen 25 férőhely), pedig járási szinten a 0-3 éves gyermekek száma közel 1500 fő. Óvodai feladatellátás 17 településen van (1838 férőhely), de amellett, hogy a férőhely kihasználtság csak 82,5%-os, 2013-ban a 3-6 éves korú gyermekeknek csak alig 90%-a vett részt óvodai ellátásban.

D. A nők helyzete, esélyei tovább romlanak, visszatérésük a munkahelyekre akadályokba ütközik

A kisgyermekes édesanyák munkavállalását nehezíti a gyermekelhelyezés járási szintű problémája. Különösen nagy igény volna a nappali ellátás biztosítására 0-3 éves korú gyermekeknél a kisebb településeken, valamint az óvodák rugalmasabb nyitvatartásának megoldására az ingázó munkavállalóként dolgozó szülők esetén.

A kisgyermekes nők a gyermekelhelyezési nehézségek miatt a más településen, járás székhelyén szervezett képzéseken többnyire nem tudnak részt venni. Az egyes településen nincsenek olyan intézmények, melyeket krízishelyzetben a nők igénybe tudnának venni. A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (anyaotthon, családok átmeneti otthona) járási szinten nincsenek, azok jellemzően az 50 km-re található megyeszékhelyen, Zalaegerszeg városában vehetők igénybe.

E. A rendszeres gondozást igénylők (idősek, fogyatékkal élők, pszichiátriai betegek, hajléktalanok, stb.) részére az ellátások megszervezése nehéz, az intézményrendszer fenntartása költséges

A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei a járás népességének jelntős része számára korlátozottak. Az akadálymentes környezet a városokban megfelelő, de a kistépülések szintjén nem. Utaztatásuk megszervezése nehéz és költséges, és bár több szervezet is rendelkezik szállító járművel, a kistépüléseken élők hátránya itt is érezhető.

Még mindig vannak olyan települések, ahol a középületek, illetve munkahelyek nem akadálymentesítettek, nem megfelelő vagy nem az igények szerint rangsorolt akadálymentesítettség jellemzi azokat. A fogyatékkal élők információkhoz és eszközökhöz való hozzáférése akadályozott. Járási szinten is szükségessé válik a különféle információs adatbázisok használatára való figyelemfelhívás, pályázatfigyelés, különleges képzettségű szakemberek bevonása, vagy saját állományban foglalkoztatottak továbbképzése.

3.2.1.3. A projekt keretében végzett kutatás összegző megállapításai

A Szolgáltatási Út Térkép elkészítése keretében egy kérdőíves kutatásra is sor került, amelynek célja a megye településein meglévő szolgáltatások felmérése, a szolgáltatási hiányok feltérképezése, továbbá a kíváncsiak voltunk arra, hogy az önkormányzatok vezetői helyben mely problémákat tekintik a legfontosabbnak, milyen fejlesztési elképzeléseik vannak, milyen jó gyakorlatokat alakítottak ki, milyen új innovációkat hajtottak végre és nem utolsó sorban melyek a település előtt álló legfontosabb kihívások.

A kutatásra 2019. első félévében került sor Zala megye 6 járásában, a kérdőív a megye mind a 258 településére megküldésre került.

A 258 településből 174 település küldte vissza az adatfelvételi kérdőívet, így a visszaérkezett válaszok aránya 67%-os volt.

A járásonkénti kitöltött és visszaküldött kérdőívek száma a következők szerint alakult:

- **Zalaegerszegi Járás:** 84 település $\Rightarrow$ 37 db = **44%**
- **Nagykanizsai Járás:** 49 település $\Rightarrow$ 35 db = **71%**
- **Lenti Járás:** 48 település $\Rightarrow$ 43 db = **90%**
- **Letenyei Járás:** 27 település $\Rightarrow$ 21db = **78%**

- **Keszthelyi Járás:** 30 település $\Rightarrow$ 18 db = **60%**
- **Zalaszentgróti Járás:** 20 település $\Rightarrow$ 20 db = **100%**

A **Keszthelyi járásban** elvégzett felmérés alapján a térség települései tapasztalt **leggyakoribb szociális problémák** a következők:

- alacsony foglalkoztatottság, alacsony jövedelem, eladósodás, megélhetési gondok;
- gyermekszegénység;
- munkanélküliség;
- szegénység;
- szenvedélybetegség;
- idősek elszegényedése, elmagányosodása;
- az egyedül élő idősek elhelyezése;
- az álláslehetőség hiánya, a várostól való távolság, a család-barát munkahelyek hiánya;
- önkormányzati bölcsődék hiánya;
- intézmények akadálymentesítésének hiánya.

A szociálpolitika és az egészségügy területét érintő legfontosabb fejlesztési célok a járásban:

- Egészségügyi szűrővizsgálatok szervezése.
- Időskorúak nappali ellátásának fejlesztése.
- Háziiorvosi szolgálat fejlesztése.
- Időskorúak ellátórendszerének fejlesztése.
- Bölcsőde létrehozása.
- A gyermekvédelem megerősítése, hatékonyabb intézkedések.

A vizsgálat eredményei alapján a térség települései előtt álló legfontosabb kihívások az alábbiak:

- Idős, beteg emberekről való gondoskodás.
- A gyermekvédelem megerősítése.
- helyi gazdaságélénkítés.
- egyedül élő, időskorú külföldi személyek beköltözése – magyar nyelvet nem beszélők, hozzátartozóik nincsenek vagy nem ismertek.
- Lakosság létszámának megtartása, növelése, fiatalok helyben tartása, foglalkoztatás növelése, helyi életminőség javítása.
- lakosságszám csökkenésének megállítása.

- Fiatal kisgyerekes családok letelepedésének támogatása.
- Közlekedési infrastruktúra fejlesztése.

3.2.2. Zalaszentgróti Járás

3.2.2.1 A járás általános bemutatása

A Zalaszentgróti járás Zala megyében található, székhelye Zalaszentgrót. A járás területe 282,56 km², népessége 15 518 fő, népsűrűsége pedig 55 fő/km².

A járás központi települése az egyetlen város, a közel hétezer lakosú Zalaszentgrót. A falvak átlagmérete 466 fő. A járáshoz összesen húsz település tartozik. Ezen települések a következők: Batyk, Döbröce, Dötk, Kallósd, Kehidakustány, Kisgörbő, Kisvásárhely, Mihályfa, Nagygörbő, Óhid, Pakod, Sénye, Sümegcsehi, Szalapa, Tekenye, Túrje, Zalabér, Zalaszentlászló, valamint Zalavég.

A Zalaszentgróti járás a járások 1983-as megszüntetése előtt is létezett, 1978-ig, és székhelye az állandó járási székhelyek kijelölésétől (1886) kezdve mindvégig Zalaszentgrót volt. 1978 végén beolvasztották a Keszthelyi járásba, amikor azt Veszprém megyétől Zala megyéhez csatolták.

A zalaszentgróti térség Magyarország egyik legjobb helyzetű régiójának, a Nyugat-dunántúlinak, Zala megye észak-keleti sarkának belső periferiája, Vas és Veszprém megye határán. Éppen olyan messze van az országhatártól, a Balatontól, az autópályától, illetve a térség nagyvárosi centrumaitól, hogy a kedvező gazdasági folyamatok és lehetőségek hatása már kevésbé érje el ezt a térséget.

A térség természetföldrajzi szempontból változatos, jó környezeti állapotban lévő, vizekben gazdag vidéknek tekinthető. Zalaszentgrót térsége természeti adottságainak köszönhetően mezőgazdasági termelésre, gyümölcstermesztésre, erdőgazdálkodásra alkalmas vidék.

A térségre tradicionálisan nem volt jellemző az ipari tevékenység, mára azonban érzékelhetően jelen van, az erősödő szolgáltatási szektor mellett.

A kedvező környezeti adottságok ellenére az utóbbi évtizedek globális és hazai gazdasági, társadalmi folyamatai érdemben nem könnyítettek ennek a vidéknek a helyzetén.

A térség közszolgáltatásainak rendszere az aprófalvas településszerkezettel is összefüggésben fejletlennek tekinthető, annak ellenére, hogy a térség felelős vezetői és meghatározó, főként önkormányzati és civil szervezetei folyamatosan komoly erőfeszítéseket tettek ezeknek a hiányosságoknak a pótlására, és a mindenkori jogszabályi és finanszírozási feltételek szabta keretek között minél optimálisabb és a helyi igényeket érdemben kiszolgáló rendszerek és programok biztosítására. A közoktatás, a gyermekvédelem és szociális, valamint foglalkoztatási programok terén folyamatosan biztosítottak adekvát szervezeti kereteket, mozgósítottak külső forrásokat és indítottak gyakran országossá szélesedő kezdeményezéseket. Ezek az innovációk és programok a hasonló adottságú térségekhez képest helyben némiképp kedvezőbb, de korántsem optimális feltételeket biztosítottak az itt élők számára.

A korábbi évek gazdasági válsága és a masszívan fennálló rossz foglalkoztatási mutatók a térségben felvetették a helyi piac és a helyi foglalkoztatási lehetőségek bővítésében rejlő kihasználatlan lehetőségek kérdéseit. Ez mind a természeti erőforrások megőrzése, mind a helyi társadalom megerősítése szempontjából kulcskérdés. A legfrissebb kezdeményezések a helyi termékek és a helyi piac fejlesztését célozzák, ami mellett az önellátó és ökológikus gazdálkodás lehetőségei is megjelentek a jelentős foglalkoztatási és megélhetési problémákra adható részleges válaszként. Az önellátásra termelés, bár önmagában nem valószínű, hogy széles tömegek megélhetését biztosíthatja, de a jelenlegi súlyos szociális problémákat enyhítheti.

A térség, országos viszonylatban nem számít a jó helyzetűek közé. A térségben élők maguk is egy esélyegyenlőségi célcsoportnak tekinthetők. A járásban a települések és szervezetek együttműködésének régi hagyománya és kultúrája van. Ennek első meghatározó lépése a települések együttműködése révén létrejött Zala-KAR Térségi Innovációs Társulás, amely 1993. április 1-én alakult meg. A Társulást 14 önkormányzat hozta létre, azzal a céllal, hogy programjaival hozzájáruljon a térség fejlődéséhez. Működése során számtalan olyan kezdeményezést és szervezetet indított el (Hazatérő program, Zalai Borút Egyesület, Zalaszentgróti Foglalkoztatási Paktum, LEADER program, stb.), amely ma is működik, és munkája meghatározó a járás társadalmi, gazdasági életében. Ezek ma már olyan önállóan működő szervezetek, amelyeknek jelentős eredményei vannak, és képesek nagyléptékű európai uniós projekteket megvalósítani. A kölcsönös érdekeken alapuló együttműködések közegében jöttek létre, a szervezetek indulását, sok esetben a humán kapacitását is a társulás biztosította, így a közös „gyökerek” mentén természetes a napi együttműködés vagy a közös projektek megvalósítása.

3.2.2.2. Problématérkép esélyegyenlőségi célcsoportonként

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok alapján valamennyi célcsoport (mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékos személyek) esetében beazonosításra kerültek a problémák, amelyek összefoglalását a 4. számú melléklet tartalmazza. A következőkben összefoglalva célcsoportonkénti bontásban bemutatásra kerülnek a legjellemzőbb problématerületek, amelyek számos esetben rávilágítanak a helyi szinten hiányzó szolgáltatásokra is.

Mélyszegénységben élők és romák

- Tartós munkanélküliség, alacsony foglalkoztatottság.
- Hiányos egészségügyi ellátottság.
- Alacsony iskolai végzettség, szakképzettség hiánya.
- Életvezetési problémák.

Gyermekek esélyegyenlőség

- Ifjúság számára közösségi szinterek (ifjúsági klub, játszótér stb....) és programok hiánya.
- Oktatási szünetek alatt az elérhető szabadidős tevékenységek köre szűk.
- Fiatalok elvándorlása.

Nők esélyegyenlősége

- A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerőpiacon, a család és a munka összeegyeztethetőségének nehézségei.
- Az atipikus foglalkoztatási formák alacsony fokú hozzáférhetősége.
- A felnőttképzés hiánya.
- Alacsony szintű vállalkozói kedv az érintett célcsoportban.
- Alacsony iskolai végzettség, szakképzettség hiánya.

Idősek esélyegyenlősége

- Az idősgondozás (szociális és egészségügy) kapacitásának bővítése.

- Az idősök szegregációjának elszigetelődésének, elmagányosodásának veszélye.
- Akadálymentes környezet hiánya.
- Biztonságérzet hiánya, áldozattá válás veszélye.

Fogyatékos személyek esélyegyenlősége

- Meglévő fizikai és infokommunikációs akadályok (középületek akadálymentesítésének hiányosságai.)
- Fogyatékos személyek helyzetére vonatkozó adatok hiánya.
- A fogyatékos személyek, a megváltozott munkaképességű személyek munkaerőpiacon történő elhelyezkedésének nehézségei.

A Zalaszentgróti járás társadalmi, gazdasági helyzetének, valamint az esélyegyenlőségi programok elemzését követően az esélyegyenlőségi célcsoportokat illetően az alábbi összefoglaló megállapítások fogalmazhatóak meg.

A. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A térség lakosságára vonatkozóan az alacsony szintű foglalkoztatottság, illetve magas munkanélküliségi ráta, továbbá az inaktív népesség magas aránya a jellemző. A mélyszegénységben élők jövedelmi és vagyoni helyzetére vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok. A HEP-ek alapján elmondható, a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

A településeken jelentős a tartós munkanélküliek aránya, a munkakeresés átlagos időtartama rövidül, de még mindig meghaladja a 180 napot. Az alacsony foglalkoztatási és munkanélküliségi rátában a munkaképes korú lakosoknak a fekete/szürkegazdaságban tevékenykedő, nem regisztrált munkavállalása is szerepet játszhat. Az elmúlt évek folyamán sikeresen működött a központi költségvetésből finanszírozott közmunka program, melynek célja a tartósan álláskeresőket szakmailag irányított munkavégzésének elősegítése és egyben fokozatos visszavezetése a munka világába. A járásban évről-évre növekszik a közfoglalkoztatottak létszáma. Sajnos a tapasztalatok alapján a

közmunkából való továbblépés nem valósul meg, és az érintettek hozzászoknak ehhez az életformához. Ráadásul az önkormányzatok is abban érdekeltek, hogy a munkaképesebb embereket maguknál tartsák, így viszont nem történik meg a munkaerő-piaci integráció, és a segítségre szoruló rétegek kívül maradnak a munka világából.

A kistelepülési álláskeresőket rendkívül hátrányos helyzetbe kerülnek a bejárás költségei miatt is. Relatív határhoz közeli települési helyzetből adódóan egyre nagyobb szerepet kap még az időnyjellegű külföldi munka is, illetve a fiatalok körében népszerű a külföldi munkavállalás. A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyét csökkenti továbbá a tömegközlekedés rugalmatlansága, elérhetőségének hiánya, és a potenciális foglalkoztatottak objektív jellemzői (pl. fogyatékkal élők, nagycsaládosok, egyedülálló szülők stb.).

A kisebbségi hovatartozás pontos adatainak meghatározására az utolsó népszámlálási adatok alapján nyílik lehetőség. A HEP-ek szerint elmondható, hogy a valóságban sokkal nagyobb lélekszámú az itt élő roma nemzetiség. A roma lakosság szociális helyzetére nincsenek pontos adatok. Az önkormányzatok a térség nemzetiségi önkormányzataival és a köznevelési intézményekkel a roma származású gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében együttműködnek. Ahogy a pénzügyi források engedik, az iskolák, óvodák intézményeibe járó roma gyermekeket tanszer, tornafelszerelés biztosításával igyekeznek segíteni. Forráshiány miatt a nemzetiségi önkormányzatok működésében kevés lehetőség adódik a gyermekek, családok támogatására.

A települési önkormányzatok feladatának tekinti a roma célcsoport élethelyzetének, társadalmi esélyegyenlőségének javítását, munkaerő-piaci (re)integrációjuk elősegítését. Az óvodai, iskolai tapasztalatok alapján növekvő mértékű az alultáplált gyerekek aránya, amelyet az intézmények igyekeznek kezelni, de az étkeztetés központosításával ez nehezebben valósítható meg.

A munkavállalás szempontjából a romák nehéz helyzetben vannak a jelen lévő diszkrimináció miatt (jó példa is van a zalaszentgróti csigafeldolgozó üzem, ahol jelentős számú roma ember dolgozik). A Zalaszentgróti járásban az egy lakosra jutó összevont adóalap összege jelentősen elmarad mind az országos, mind pedig Zala megye átlagaitól.

B. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A járás intézményeiben egyre több a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdő gyermek, számuk folyamatosan emelkedik. Továbbra is sok gyermeket érint a beszédhiba.

Logopédiai fejlesztésük megoldott, ellátásukat logopédus, a területi szakszolgálat szakembere végzi.

Az elmúlt évek során a gyermekek száma tovább csökkent, az időskorúak aránya viszont nőtt. Mindez komoly problémát vet fel a gyermekkorúakkal foglalkozó, valamint az időseket ellátó egészségügyi és szociális intézmények vonatkozásában. Ez a tendencia negatívan hat a lakosság gazdasági aktivitására.

A térségi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul.

A térség a gyermekjóléti szolgáltatáson keresztül gondoskodik a gyermek érdekének, testi-lelki egészségének védelméről, a családban történő nevelkedésének elősegítéséről, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről. Az önkormányzatok folyamatosan kapcsolatban állnak a Zalaszentgróti Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Központtal. Egyre kritikusabb a gyermekek mentális állapota, a tanulási nehézséggel, magatartászavarral küzdő gyermekek száma folyamatosan növekszik.

Korábban működtek „biztos kezdet” típusú programok, de ezek megszűntek, és tanodai program (Nagykanizsán komoly eredményeket értek el ezzel hátrányos helyzetű, zömében roma fiatalokkal, 50% középiskolába ment tanulni) sincs a térségben a szükségletek ellenére.

Krízishelyzetben a családok a Zalaszentgróti Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Központ segítségét vehetik igénybe, akik az önkormányzattal, az iskola, óvoda, védőnő, háziorvos bevonásával igyekeznek szakszerű segítséget nyújtani. A hétköznapra biztosított gyermekétkeztetést a gyermekek számára az óvodai és iskolai intézmények végzik napi háromszori étkezés formájában. A zalaszentgróti, tekenyei és zalabéri önkormányzat minden évben biztosítja a szünidei gyermekétkeztetést napi egy meleg étkezés formájában a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek számára, azonban nem minden szülő igényli a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermeke(i) jogán a szociális nyári gyermekétkeztetést.

A településen a bölcsődei ellátás nem megoldott maradéktalanul. Önálló bölcsőde intézmény nincs a térségben, kizárólag 2010-től óvodai bölcsődei csoport létezik Zalaszentgróton, melybe maximum 5 bölcsődés korú gyermeket lehet felvenni. A térségben a gyermekjóléti alapellátások közül a családi napközi ellátatlan.

C. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A térségben, a közszférában – közoktatás, közigazgatás, közművelődés, szociális és egészségügyi ellátás – lényegesen magasabb a nők aránya, mint a férfiaké. Az önkormányzati, politikai döntéshozók körében ugyanakkor alacsony a nők aránya, ami országos tendencia is. A döntéshozásban fontos lenne a női szempontok figyelembevétele.

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei igen csekélyek a térségben. A munkahelyek hiánya, a városokba való bejárás költségei szintén nem könnyítik meg a dolgozni akaró nők helyzetét. Többnyire segédmunkásként a helyi önkormányzatnál tudnak elhelyezkedni, vagy mezőgazdasági idénymunkából tartják fenn magukat és családjukat.

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermekgondozási szolgáltatások hiányossága (szolgáltatás hiány, együttműködések hiánya, vagy nyitvatartási idő nem támogatja a munkavállalást stb.). A családi, magánéletbeli feladatok és felelőségek általában egyoldalúan a nőket terhelik.

A kisgyermekes nők munkavállalását, munkába való visszatérését segítené a minimális létszámú bölcsődei, illetve az óvodai szolgáltatások teljes körű elérhetősége. A térségben önálló bölcsőde nincs, kizárólag 5 fős bölcsődei férőhely biztosított a zalaszentgróti óvodában. A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják.

A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Zalaszentgróton az óvoda és az egységes óvoda-bölcsődei csoport rendszerint teltházzal működik.

Kiemelt probléma a gyermekek szünidei elhelyezése, amelyre vannak civil (Zalai Hazatérők Egyesülete, Zalabér) és önkormányzati kezdeményezések (Kehidakustány önállóan, Zalaszentgrót és Zalabér közösen, továbbá a pókaszepetki, zalaistvándi és az pakodi óvodák együttműködése a nyári szünetben), de ezek nem terjednek ki a teljes járásra.

A településen és a munkahelyeket adó környező városokban sajnos nem sok munkáltató alkalmaz rugalmas munkaidőt, és a családbarát munkahelyi megoldások sem ismertek. További problémát jelent, hogy a járásszékhelytől távolabbi településekre, illetve a megyeszékhelyre történő ingázás is nehezíti a gyermekfelügyelet megoldását. A térségben nem működnek krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona).

A nőket érintő családon belüli erőszakkal kapcsolatos esetek ritkán jutnak el a szociális szolgáltatókhoz. Többnyire rejtve maradnak, és még mindig az a szemlélet ott uralkodik főleg aprófalvakban, hogy „szoknya alá söpörjük” a problémákat, hiszen a nő szoknyája mindent eltakar. Ezen a szemléleten nagyon nehéz változtatni, ugyanis kizárólag időleges megoldások vannak. A törvényi szabályozás, a szociális ellátásban dolgozók megoldási és módszertani ismeretei, eszközei is hiányosak.

D. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlak, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

A térségben a foglalkoztatás, tanulás lehetősége nem áll az időskorúak rendelkezésére. A térség HEP-jei alapján elmondható, hogy a házi segítségnyújtást egyre magasabb számban veszik igénybe idős, otthonaikban egyedül élő, mozgásukban erősen akadályoztatott emberek.

Az önkormányzatok kiemelt figyelmet fordítanak a településen élő idős lakosság kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzájutására. Minden településen működtetik a korábbi években kialakított mozgókönyvtári ellátást. Két településen önálló könyvtár működik (Zalaszentgrót, Tüske), a többi településen a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár működteti. A legaktívabb látogatók az idősök. A könyvtár emellett lehetőséget biztosít az idősebb korúak részére a világháló elérésére is.

A művelődési központokban sajnos nem jellemző az idősebb korosztályt megcélzó programok, speciális programok jelenléte. Szükségessé válik olyan intézkedések meghozatala, melyek előmozdíthatják ezeknek a programoknak a beindítását.

A térségen belül az idősek számára nincs fórum, tájékoztatás, amely információt szolgáltatna a szolgáltatások igénybevételének módjáról. Az időskorúak biztonságérzetének (közbiztonság és közlekedés biztonság) fenntartására, fokozására, mely közösségi érdek folyamatosan szükség van, azonban erre még nincs szervezett lehetőség. Zalaszentgróton, Pakodon, Tekenyén működnek aktív idős közösségek, de térségi összefogás nem működik (pl. térségi idősügyi tanács).

E. A fogyatékos személyek helyzete, esélyegyenlősége

A közfoglalkoztatás nem speciálisan a fogyatékos személyek részére biztosított foglalkoztatási forma. A helyi önkormányzat nem foglalkoztat fogyatékkal élő személyeket. A városban és a járásban nem található olyan vállalkozási forma, mely a fogyatékkal élők számára munkát biztosítana. A Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezetével kötött ellátási szerződés keretében biztosítják a járásban a fogyatékkal élők nappali ellátását.

A megváltozott munkaképességű, fogyatékossgal élő emberek önellátási képessége és foglalkoztatási esélyük jelentősen alatta marad az ilyen hátrányokkal, nehézségekkel nem küzdő társaiknál, ezért kiemelt figyelmet igényelnek ebben a nehezebb helyzetű térségben is. Az is lényeges szempont, hogy a munkavállalási esélyeket az egészségi állapoton, a szakképzettségen és iskolázottságon, valamint munkatapasztalatokon túl jelentősen befolyásolják a közlekedési nehézségek is, amelyek ebben a térségben, a szórt és kistelepülési térszerkezettel összefüggésben, meglehetősen kedvezőtlenek. A fogyatékkal élők foglalkoztatásával kapcsolatos felkészültség és nyitottság alacsony szintű a térség munkaadói körében. A foglalkoztatási lehetőségek bővítése érdekében szükség lenne tanácsadói, közvetítési szolgáltatásokat indítani.

3.2.2.3. A projekt keretében végzett kutatás összegző megállapításai

A **Zalaszentgróti járásban** elvégzett felmérés alapján a térség települései tapasztalt **leggyakoribb szociális problémák** a következők:

- Közfoglalkoztatásokhoz való hozzáférés akadályai.

- Helyi munkalehetőségek hiánya, alacsony jövedelem, alacsony iskolázottság, előregedő népesség.
- Álláskereső megfelelő képzettségének hiánya, optimális számú álláshely hiánya.
- Közlekedési nehézségek miatt nehéz a közszolgáltatások elérése, illetve a munkavállalás; sok az egyedül élő, magányos idős ember; jellemzőek az alacsony jövedelemből adódó megélhetési gondok.
- A település lakossága előregedő tendenciát mutat, a fiatalok elvándorlása jellemző.
- Az idősök elmagányosodnak, a szociális ellátórendszerbe gyakran hosszú idő múlva lehet csak bekerülni.
- Idősök elszigetelődése, elmagányosodása.
- A kisebbség romló helyzete, lakhatásuk problémái.

A szociálpolitika és az egészségügy területét érintő legfontosabb fejlesztési célok a járásban:

- A periférián élők rendszeres mentális gondozása, fiatalok/idősök részére tájékoztató programok.
- Bentlakásos idősotthon kapacitásának bővítése.
- A védőnői szolgálat, fogorvosi rendelő elhelyezését szolgáló önkormányzati épület komplex felújítása, korszerűsítése, egy modern egészségház kialakítása.
- Hétvégén is nyitva tartó gyógyszerértékesítési ügyelet, hétfélig gyermekorvosi ügyelet biztosítása.
- Piacépes felnőttképzés megvalósítása.
- Fogorvosi ellátás fejlesztése.
- Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása (az idősök számára a háziorvoshoz, a szakorvosi ellátásokra utazáshoz egy jármű, mellyel a szállításuk megoldható lenne).

A vizsgálat eredményei alapján a térség települései előtt álló legfontosabb kihívások az alábbiak:

- A település népességmegtartó erejének elősegítése.
- Járdák, utak, bekötőutak építése; periférián élők öngondoskodási igényének segítése.
- Intézmények fejlesztése, faluház felújítása, játszótér kialakítása, játékok beszerzése, utak, járdák felújítása, Önkormányzati Hivatal létszámának bővítése.
- Közösségfejlesztés, templom rekonstrukció és a környezet fejlesztése, egyházi ingatlan felújítása, általános iskola épületének hasznosítása.
- A lakosságszám növelése, munkaerő helyben tartása, új munkahelyek kialakítása.

- A lakosság elöregedése, fiatalok elköltözésének és a település elnéptelenedésének megakadályozása.
- A település idegenforgalmának fellendítése, mely a munkahelyek bővülésével járna.
- Az infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése.
- Az idős lakosság számára a szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz való hozzájutás elősegítése.

3.2.3. Letenyei Járás

3.2.3.1. A járás általános bemutatása

A **Letenyei járás** székhelye Letenye város, területe 388,69 km², népessége 16 413 fő, népsűrűsége pedig 42 fő/km². A járást összesen 27 település, egy város (Letenye) és 26 község alkotja.

A Letenyei járás a járások 1983-as megszüntetése előtt is létezett, 1970-ig, és székhelye az állandó járási székhelyek kijelölésétől (1886) kezdve mindvégig Letenye volt.

Letenye Zala megye legdélebbi kisvárosa, térségének szervező központja, Magyarország délnyugati térségének egyik kapuja. A határvárosi szerepkör a településen belül sok speciális funkcióval, és feladattal is jár. Letenye korábban a Dél-Zala Murahíd Letenye többcélú kistréségi társulás, ma a letenyei járás központja. A járás sajátossága a közlekedés földrajzi adottsága, mely a központ excentrikus – határmenti elhelyezkedéséből adódik.

A Letenyei járáshoz a következő települések tartoznak:

Letenye, Bánokszentgyörgy, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csörnyeföld, Kerkaszentkirály, Kiscsehi, Kistolmács, Lasztonya, Lisperzentadorján, Maróc, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Oltárc, Petrivente, Pusztamagyaród, Semjénháza, Szentliszló, Szentmargitfalva, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várfölde, Zajk.

Letenye és társközségei – Kistolmács, Murarátka és Zajk – számtalan szálon kötődnek egymáshoz, akár a funkcionális kapcsolatokra, akár a településeket összekötő tájra gondolunk. Kistolmács, Murarátka és Zajk települések számára, mind az alapfokú, mind a középfokú ellátást a város biztosítja. Mindhárom település népességszáma az utóbbi tíz évben a régiós átlagot meghaladóan csökkenő tendenciát mutatott. A lakosságnak szolgáltatást nyújtó intézmények egyben a térség

lakosságának rendelkezésére állnak. Működésükre az önkormányzat különös gondot fordít. Letenye gazdasági, kereskedelmi, művelődési vonzása a térségben érvényesül.

Letenye és térségének közlekedése erősen kötődik az M7/M70 autópályához és gyorsforgalmi úthoz, valamint a 7-es főúthoz, amely Nagykanizsa/Budapest valamint Zágráb/Ljubjana/Rijeka/Trieszt/Koper irányába biztosítanak nagykapacitású kapcsolatot. Az észak-déli folyosó mellett azonban a kelet-nyugati kapcsolatok azonban jóval gyengébbek, Kaposvár és Pécs irányába csak kétszámjegyű főúton biztosított a közlekedés. A közúthálózat a két gyorsforgalmi út mellett meglévő alsóbbrendű utakon zajlik, amelyek azonban Murakeresztúr, valamint Tornyiszentmiklós és Lenti irányába nem bonyolítanak le nagyobb forgalmat.

Letenye és térségének foglalkoztatási mutatói az elmúlt 15 évben folyamatosan kedvezőtlenül alakultak, így kisebb megszakításokkal szinte mindig itt volt Zala megyén belül a legmagasabb a munkanélküliségi ráta, és jelenleg is ez a helyzet.

A korábbi évtizedekben hasonlóan sokan ingáznak, - elsősorban Zalaegerszegre vagy Nagykanizsára, és egyre többen választják a külföldi munkavállalást is.

A helyi gazdaságon belül a primer szektor komoly és hosszantartó válsággal küzd, a szekunder szektor fejletlen, gyenge, a terciér szektor pedig strukturális átalakuláson megy át, jövője több tekintetben bizonytalan. A térségben jelentősebb ipar továbbra sem települt, a két legnagyobb foglalkoztató vállalkozás 300 illetve 150 embernek ad munkát. A legtöbb munkavállalót a kereskedelem, a közintézmények (óvoda, iskola, stb.) és a helyi közigazgatás foglalkoztatja.

Az autópálya megépítésével régi vágya teljesült a járásszékhely lakosságának, azonban a településen az átmenő forgalom csökkenésével a kereskedelem és a vendéglátási ágazat jelentősen visszaesett, csökkentve ezáltal a lakosság ebből származó jövedelmét és növelve a munkanélküliek számát. A régi 7. sz. út mentén kialakított „Mura” ipari park területét teljes egészében megvásárolták, azonban az üzemek indítására vonatkozó ígérek nem minden esetben teljesültek.

A környék települései természetesen nem azonos erősséggel kapcsolódnak a központhoz. A legtöbb település foglalkoztatásában kis szerepet játszik a járásszékhely, 22 település esetében Nagykanizsával összehasonlítva már csak másodrendű központként van jelen.

A rendszerváltást követően Letenyét és térségét a gazdasági szerkezetváltás teljes kudarcától a helyi kereskedelem fellendülése „mentette” meg, illetve segített talpon maradnia. A horvát bevásárló

turizmus által indukált kereslet következményeképpen számos kiskereskedelmi vállalkozás jött létre. Mára azonban a helyzet megváltozott, a horvát vásárlók száma megcsappant, így sok vállalkozás válaszául elé érkezett, több megszűnt, csődbe ment. A helyi kereskedelemben a mai napig élelmiszerek, ruházati cikkek forgalmazása a meghatározó.

3.2.3.2.Problématérkép esélyegyenlőségi célcsoportonként

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok alapján valamennyi célcsoport (mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékos személyek) esetében beazonosításra kerültek a problémák, amelyek összefoglalását az 5. számú melléklet tartalmazza. A következőkben összefoglalva célcsoportonkénti bontásban bemutatásra kerülnek a legjellemzőbb problématerületek, amelyek számos esetben rávilágítanak a helyi szinten hiányzó szolgáltatásokra is.

Mélyszegénységben élők és romák

- Tartós munkanélküliség, alacsony foglalkoztatottság.
- A hátrányos helyzet generációkon történő átöröklése.
- Eladósodottság mértékének emelkedése, az adóságállomány újratemelődése.
- Az alacsony iskolai végzettség, a funkcionális analfabetizmus akadályozza a munkaerőpiacon történő elhelyezkedését.

Gyermekek esélyegyenlőség

- Az elhanyagolás, anyagi gondok miatt emelkedik a gyermekek veszélyeztetettsége.
- A helyben elérhető pedagógiai szolgáltatásokhoz (pl. fejlesztőpedagógia, logopédia, korai fejlesztés, gyógypedagógia) való hozzáférés szűkössége.
- Csökkenő gyermeklétszám.
- A meglévő szolgáltatásokhoz való hozzáférés korlátozott, elsősorban az információ hiányból fakadóan.

Nők esélyegyenlősége

- A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerőpiacon, a család és a munka összeegyeztethetőségének nehézségei.

- Az otthon lévő gyermek nevelő anyák elmagányosodása.
- Tartós munkanélküliség a nők körében.
- A gyermeket egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.

Idősek esélyegyenlősége

- A nemzedékek közötti kapcsolat nehézségei.
- Az idősek szegregációjának elszigetelődésének, elmagányosodásának veszélye.
- Biztonságérzet hiánya, áldozattá válás veszélye.
- Az egyedül élő idősek számának emelkedése.

Fogyatékos személyek esélyegyenlősége

- Közösségi szolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézkes.
- Meglévő fizikai és infokommunikációs akadályok (középületek akadálymentesítésének hiányosságai).
- A pszichoszociális fogyatékossgal élők számának emelkedése.

A Letenyei járás társadalmi, gazdasági helyzetének, valamint az esélyegyenlőségi programok elemzését követően az esélyegyenlőségi célcsoportokat illetően az alábbi összefoglaló megállapítások fogalmazhatóak meg.

A. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A térség lakosságára vonatkozóan az alacsony szintű foglalkoztatottság, illetve magas munkanélküliségi ráta, továbbá az inaktív népesség magas aránya a jellemző. A HEP-ek alapján elmondható, a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

A demográfiai viszonyok kedvezőtlen alakulásának igen komoly társadalmi, gazdasági kihatásai vannak. A térség elvesztette népességének aktív rétegét, mivel az elvándorlás elsősorban a

vállalkozó szellemű, gazdaságilag aktív, fiatal réteget csábította el. A kritikus demográfiai helyzet olyan negatív, egymást erősítő társadalmi folyamatokat indukál, mint például a lakásállomány leromlása, a társadalmilag leszakadó néprétegek fokozódó térnyerése és ezzel együtt a szociális problémák eszkalálódása, illetve az etnikai arányok átrendeződése.

A térség iskolázottsági mutatói meglehetősen rosszak, a járasszékhelyen Letenyén csak alapfokú oktatási intézmény található. Középfokú oktatási intézmény hiányában a továbbtanuló diákok középiskolába Nagykanizsára és Lentibe ingáznak. A legtehetségesebb fiatalokat a felsőoktatás végleg kiemeli a térségből, közülük szinte senki sem tér már vissza. E folyamatok konzerválják a humánerőforrásbeli elmaradottságot.

A járás településekein jelentős a tartósan munkanélküliek aránya, a munkakeresés átlagos időtartama is rövidül, de még mindig meghaladja a 180 napot. Az alacsony foglalkoztatási és munkanélküliségi rátában a munkaképes korú lakosságnak a fekete/szürkegazdaságban tevékenykedő, nem regisztrált munkavállalása is szerepet játszhat. Ebben a járásban is emelkedik évről-évre a közfoglalkoztatottak létszáma, a probléma, hogy a közmunkás létből való kikerülés, továbblépés esélyei korlátozottak.

B. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A járást a gyermekek létszámának folyamatos csökkenése jellemzi, ezzel párhuzamosan emelkedik az idősek száma és aránya, amely komoly kihívást jelent az ellátórendszerre, felveti annak strukturális átalakításának kérdését is.

A térségben a HEP szerint folyamatosan emelkedik a – legfőképpen anyagi okokból – veszélyeztetett családok, illetőleg gyermekek száma, ami jelentős mértékben igényli a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatások intenzív jelenlétét és segítő tevékenységét. Ezzel összefüggésben – elsősorban a kistépüléseken – sajnos még mindig számos olyan rászoruló család és gyermek van, akik az információhiány miatt nem tudnak igénybe venni egyes szolgáltatásokat, támogatásokat. Komoly probléma, hogy a meglévő szolgáltatásokhoz való hozzáférés eleve korlátozott, hiszen egyes szolgáltatások csak bizonyos időpontokban érhetőek el a kisebb településeken, hiányzik a segítő szakemberek, szolgáltatások folyamatos jelenléte.

Szintén komoly problémaként jelentkezik a térségben, hogy nagyon sok a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdő gyermek, a települési önkormányzatok ezt nagyon fontos,

megoldandó problémaként érzékelik. Ezzel összefüggésben jelentős szolgáltatási hiányként jelentkezik a helyben elérhető pedagógiai szolgáltatásokhoz (pl. fejlesztőpedagógia, logopédia, korai fejlesztés, gyógypedagógia) való hozzáférés szűkössége.

C. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A járásban, a közszférában – közoktatás, közigazgatás, közművelődés, szociális és egészségügyi ellátás – lényegesen magasabb a nők aránya, mint a férfiaké. Az önkormányzati döntéshozók, a politikai döntéshozók körében alacsony a nők aránya, ami országos tendencia is.

Jellemzően magas a térségben a tartósan munkanélkül lévők nők száma, ennek oka elsősorban a nők alacsony iskolai végzettsége, valamint a helyben számukra elérhető munkahelyek hiánya. A munkahelyek hiánya, a nagyobb településekre való eljutás költségei és nehézségei szintén nem könnyítik meg a dolgozni akaró nők helyzetét.

A kistelepüléseken fokozottan nehéz a gyermek melletti munkavállalás lehetősége is, hiszen a gyermekek napközbeni ellátását biztosító férőhelyek száma nagyon alacsony, a szolgáltatások a kisebb településeken egyáltalán nem érhetőek el. Az atipikus foglalkoztatást biztosító munkaadók, családbarát környezetet kínáló vállalkozások száma elenyésző a térségben.

Nem meglepő, hogy a térség számos önkormányzata azonosította problémaként gyermeket nevelő, otthon lévő édesanyák, nők izolációjának veszélyét.

D. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Ami az idősek térségen belüli helyzetét illeti, megállapítható, hogy a helyi társadalomban a korosztály aránya az országos átlagnál magasabb. A szociális ellátórendszer szolgáltatásait egyre nagyobb számban veszik igénybe az idősek, folyamatosan emelkedik a házi segítségnyújtás, valamint a napközbeni ellátás iránti igény.

A várható életkor növekedésével párhuzamosan, az országos demográfiai trendeknek megfelelően ebben a térségben is emelkedik az egyedül élő idősek, elsősorban nők száma. A kisebb

településeken az időseket megcélzó közösségi programok hiánya, a többgenerációs családmódel felbomlása az idősök izolációjának, elszigetelődésének veszélyével jár.

Az idős korban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák előfordulása is emelkedik.

Az egyedül élő idős ember, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, gondolkodása beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

A térség szinte valamennyi településén hangsúlyos igényként merült fel az idősök biztonságérzetének erősítése, az áldozattá válás elkerülése.

Számos településen problémaként jelentkezik a nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége, amely összefüggésben van a már említett többgenerációs családmódel megszűnésével (amely vidéken sokkal tovább volt jellemzője a helyi társadalomnak, mint a városokban) valamint a fiatalok – jellemzően külföldre történő – elvándorlásával, továbbá a helyi közösségi élet hiányával.

E. A fogyatékos személyek helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos személyekről nagyon kevés célzott adat állt a HEP-ek elkészítő önkormányzatok rendelkezésére. Szinte valamennyi önkormányzatnál az épített környezet fizikai, valamint infokommunikációs akadálymentesítése jelent meg legfontosabb hiányként, egyben feladatként. Számos település említette még a közlekedés nehézségeit, akadályozottságát.

Nem vitatva ezen alapvető hiányok fontosságát, szakmai álláspontunk szerint ez a fogyatékos személyekről egyfajta sematikus gondolkodást is feltételez. A közbeszédben és a közgondolkodásban a fogyatékos ügyről rögtön az akadálymentesítés „ugrik be” először, kevésbé kerül szóba az integráció, az oktatáshoz, tanuláshoz való egyenlőtlen esélyű hozzáférés, vagy például a munkaerő-piaci elhelyezkedést gátló, akadályozó tényezők.

A megváltozott munkaképességű, fogyatékossgal élő emberek önellátási képessége és foglalkoztatási esélyük jelentősen alatta marad az ilyen hátrányokkal, nehézségekkel nem küzdő társaiknál, ezért kiemelt figyelmet igényelnek ebben a nehezebb helyzetű térségben is.

Az is lényeges szempont, hogy a munkavállalási esélyeket az egészségi állapoton, a szakképzettségen és iskolázottságon, valamint munkatapasztalatokon túl jelentősen befolyásolják a közlekedési nehézségek is, amelyek ebben a térségben, a szórt és kistéleplési térszerkezettel összefüggésben, meglehetősen kedvezőtlenek.

A járás számos települése tapasztalta a pszichoszociális fogyatékossgal élők (pszichiátria betegek, szenvedélybetegek) számának emelkedését, ezen csoport felmerülő szükségletei komoly kihívást jelentenek térség szociális és egészségügyi szolgáltatói számára.

3.2.3.3. A projekt keretében végzett kutatás összegző megállapításai

A **Letenyei járásban** elvégzett felmérés alapján a térség települései tapasztalt **leggyakoribb szociális problémák** a következők:

- nehéz szociális helyzet,
- egyedül élő, alacsony nyugdíjjal rendelkező idősök ellátása,
- munkanélküliség,
- betegség a családban,
- magasabb szintű szociális ellátásokhoz való hozzáférés hiánya,
- nappali ellátás hiánya,
- település elöregedése,
- bölcsőde hiánya,

A szociálpolitika és az egészségügy területét érintő legfontosabb fejlesztési célok a járásban:

- egészségügyi alapellátás eszközparkjának fejlesztése,
- szakrendelések bővítése (radiológiai szakrendelés elindítása),
- falugondnoki szolgálat beindítása,
- nappali ellátás biztosítása,
- idős gondozás fejlesztése, idősök otthonának kialakítása,

- védőnői szolgálat fejlesztése,
- szociálisan hátrányos helyzetű és ügyeik vitelére képtelen személyek segítésére alkalmazandó személy felvétele,

A vizsgálat eredményei alapján a térség települései előtt álló legfontosabb kihívások az alábbiak:

- a település vonzóvá tétele a szolgáltatások fejlesztésével, környezet fejlesztése, megújítása, települési támogatások a letelepedést szándékozók részére, települési infrastruktúra (utak, járdák) fejlesztése, fenntarthatóság,
- a település lélekszámának megtartása,
- ellátások fejlesztéséhez szükséges infrastrukturális háttér megteremtése,
- idősök bentlakásos otthonának létrehozása,
- munkahelyek teremtése,
- a rossz úthálózat felújítása,
- vízrendezés (Válcika vízgyűjtő),
- buszmegállók komfortosítása (építmény, környezet),
- közösségi színtér felújítása – kulturális tevékenység megszervezése,
- tornaterem építése iskolai és tömegsport tevékenységekre.

3.2.4. Lenti Járás

3.2.4.1. A járás általános bemutatása

A **Lenti járás** székhelye Lenti városa, a járás területe 624,12 km², népessége 19 783 fő, népsűrűsége pedig 32 fő/km² volt 2013 elején. A járást egy város (Lenti) és 47 község alkotja.

A járáshoz az alábbi települések tartoznak: Lenti, Alsószenterzsébet, Baglad, Barlahida, Belsősárd, Bödeháza, Csesztreg, Csömödér, Dobri, Felsőszenterzsébet, Gáborjánháza, Gosztola, Hernyék, Iklódbördöce, Kálócfa, Kányavár, Kerkabarabás, Kerkafalva, Kerkakutas, Kerkateskánd, Kissziget, Kozmadombja, Külsősárd, Lendvadedes, Lendvajakabfa, Lovászi, Magyarföld, Márokföld, Mikekarácsonyfa, Nemesnép, Nova, Ortaháza Páka, Pórszombat, Pördefölde, Pusztapáti,

Ramocsa, Resznek, Rédics, Szentgyörgyvölgy, Szécsisziget, Szijártóháza, Szilvág, Tormafölde, Tornyiszentmiklós, Zalabaksa, Zalasombatfa, Zebecke.

Lenti városa Délnyugat-Magyarországon, a Nyugat-Dunántúli Régióban, Zala megyében található a szlovén határ közelében. A térség három néprajzi tájegység (Őrség, Göcsej, Hetés) találkozási pontjában helyezkedik el. Lenti Zala megye egyik legdélebbi kisvárosa, térségének szervező központja, Magyarország délnyugati térségének egyik kapuja. A határvárosi szerepkör a településen belül sok speciális funkcióval, és feladattal is jár.

A járásban a népesség előregedése, valamint természetes fogyása a jellemző, de ezzel párhuzamosan a vándorlási különbözet is közrejátszik a lakónépesség csökkenésében. A természetes fogyás és az elvándorlás kiemelten sújtja a kistelepüléseket, de a népességvesztésnek még relatíve nagyobb települések is ki vannak téve.

A lenti járás adottságai folytán jellemzően mező- és erdőgazdasági jellegű vidék. A települések döntő hányadában fontos az agrár- és erdészeti tevékenység (több faluban az egyetlen gazdasági ágazat). Kiemelkedő szerepe van a szántóföldi növénytermelésnek (monokultúrák, gabona, olajnövények), a termelésnek kicsi a hozzáadott értéke (lábon adják el a terményt, nem dolgozzák fel). A térségben hagyományai vannak a gyümölcstermesztésnek, továbbá megjelentek új ültetvények is (Tormafölde füge). A kiterjedt erdőterületek miatt jelentős az erdészeti tevékenységek súlya a megye gazdaságában, a legnagyobb szereplő az állami tulajdonba lévő Zalaerdő Zrt. Az elmúlt két évtized visszafejlődése után újra fontos szerepe van az állattenyésztésnek, a szarvasmarha tenyésztés különösen a volt határmenti övezetben jelentős. Gazdasági és foglalkoztatási központnak tekinthető a térségben Lenti, Nova, Csesztreg, jellemzően ezen települések iparának szerkezete igazodott a legjobban a piaci igényekhez, bár kevésbé jelentek meg a magas hozzáadott értékű tevékenységet folytató üzemek, a foglalkoztatásban pedig számottevő maradt a betanított munkaerő alkalmazása.

A Lenti Járásban az önkormányzatok mellett az ipari (termelő) és szolgáltató szektorban találhatók a nagyobb foglalkoztatók. Az önkormányzatok a közigazgatási feladatok ellátásán kívül az általuk fenntartott intézményekben (oktatási, közművelődési, egészségügyi), illetve a közfoglalkoztatás keretében biztosítanak munkalehetőséget az aktív korúak részére.

A faipar területén a legnagyobb foglalkoztató az osztrák ADA Möbel GmbH.-hez tartozó novai ADA Nova Bútorgyár Kft., a lenti Németh-Fa Kft., Jeld-Wen Kft. és a Zalaerdő Zrt.

A nagyobb vállalkozások mellett több kisebb faipari vállalkozás működik még a térségben.

A gépipar területén a csesztregi Femat-Hungária Kft. autóipari, cementipari területre készít gyártóberendezéseket, míg a Schunk Carbon Technology Kft. üvegszál erősítésű gyűrű és különböző keferendszerek gyártását végzi, valamint osztrák és német vasúti piacra szállít be. Az ipari termelő vállalkozások kiemelendő a Lenti határában működő Creaton Hungary Kft.-t, mely kerámia tetőcserép gyártásával foglalkozik. Foglalkoztatóként jelentős az építőipar területén a lenti Le-Ko Kft.

A térségben a mezőgazdaság területén találhatók még nagyobb foglalkoztatók, bár a terület gépesítésével a munkaerőigény jelentősen lecsökkent. Foglalkoztatási szempontból fontos terület a szolgáltató szektor (kiemelten kereskedelem és az idegenforgalom), amely munkalehetőséget teremt a térség munkavállalói számára. Lentiben található a legtöbb turisztikai vállalkozás. A Lenti Gyógyfürdő Kft. és az általa üzemeltetett Hotel Balance biztosítja a legtöbb munkahelyet, emellett néhány nagyobb vendéglátó-, illetve szálláshely foglalkoztat nagyobb létszámban.

A kereskedelem területén a nagyobb foglalkoztatók szintén Lentiben működnek. A mikrotérségi központokban találhatók még kereskedelmi vállalkozások, de a kistelepüléseken szinte egyáltalán nincs ilyen jellegű vállalkozás, az időközben megerősödött mozgó ellátás (pékárú, tejtermék, hús), és a kiskereskedelmi ellátó láncok koncentrációja miatt a falusi kisboltok zöme bezárt.

3.2.4.2. Problématérkép esélyegyenlőségi célcsoportonként

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok alapján valamennyi célcsoport (mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékos személyek) esetében beazonosításra kerültek a problémák, amelyek összefoglalását a 6. számú melléklet tartalmazza. A következőkben összefoglalva célcsoportonkénti bontásban bemutatásra kerülnek a legjellemzőbb problématerületek, amelyek számos esetben rávilágítanak a helyi szinten hiányzó szolgáltatásokra is.

Mélyszegénységben élők és romák

- Tartós munkanélküliség, alacsony foglalkoztatottság.
- Felzárkózási képzések hiánya.
- Alacsony jövedelem.

- Az alacsony iskolai végzettség, szakmai képesítés hiánya.

Gyermekek esélyegyenlőség

- Az elhanyagolás, anyagi gondok miatt emelkedik a gyermekek veszélyeztetettsége.
- Szabadidő hasznos eltöltésének, közösségi programoknak a hiánya.
- Köznevelési intézménybe (óvoda, iskola) történő eljutás nehézségei.
- A 0-3 év közötti gyermekek napközbeni ellátásának (bölcsőde) hiánya.

Nők esélyegyenlősége

- Tartós munkanélküliség a nők körében.
- A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerőpiacon, a család és a munka összeegyeztethetőségének nehézségei.
- A 0-3 év közötti gyermekek napközbeni ellátásának (bölcsőde) hiánya.
- A nők számára elérhető helyi munkalehetőségek hiánya.
- Alacsony iskolai végzettség és szakképesítés hiánya.

Idősek esélyegyenlősége

- Az idősek szegregációjának, izolációjának, elmagányosodásának veszélye.
- Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségei.
- Az idősekre irányuló közösségi programok hiánya.
- A szociális és egyéb segítő szolgáltatásokkal kapcsolatos információhiány.
- Közlekedési nehézségek.

Fogyatékos személyek esélyegyenlősége

- Meglévő fizikai és infokommunikációs akadályok (középületek akadálymentesítésének hiányosságai).
- Községi szolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézségei.
- Akadálymentesített környezet hiánya.
- A munkaerőpiaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a munkához jutás lehetőségei korlátozottak.

- A biztonságos közlekedés gyakorlásának feltételei csak részben biztosítottak.

A Lenti járás társadalmi, gazdasági helyzetének, valamint az esélyegyenlőségi programok elemzését követően az esélyegyenlőségi célcsoportokat illetően az alábbi összefoglaló megállapítások fogalmazhatóak meg.

A. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A térség lakosságára vonatkozóan az alacsony szintű foglalkoztatottság, illetve magas munkanélküliségi ráta, továbbá az inaktív, idős népesség magas aránya a jellemző. A tartós munkanélküliség oka az alacsony, számos esetben befejezetlen általános iskolai végzettség, valamint, ezzel összefüggésben a szakképzettség hiánya. Ezen feltételek hiányában a munka világába történő bekapcsolódás szinte lehetetlen, illetőleg, ha sikerül is többnyire rosszul fizetett betanított- és segédmunkák elvégzésére van lehetőség.

A munkanélküliségből, valamint az alacsony munkaerőpiaci státuszból következik, a jövedelmi szegénység, amiből gyakran nehéz a kitörés (deprivációs ciklus).

Meglepő, hogy a térség önkormányzatai a felzárkózást segítő képzések hiányáról számolnak be, miközben az elmúlt esztendőkből hazai és uniós forrásból számos projekt valósult meg a térségben („Nő az esély”, „Aktívan a tudásért”, „Felzárkózási mentorprogram”....stb). Ez azt jelenti számunkra, hogy projektek által nyújtott lehetőségeket nem mindig sikerült összhangba hozni a helyi szükségletekkel.

B. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Lenti járást is a gyermekek létszámának folyamatos csökkenése jellemzi, ezzel párhuzamosan emelkedik az idősek száma és aránya, amely komoly kihívást jelent az ellátórendszerre, felveti annak strukturális átalakításának kérdését is.

A térségben a HEP szerint folyamatosan emelkedik a – legfőképpen anyagi okokból – veszélyeztetett családok, illetőleg gyermekek száma, ami jelentős mértékben igényli a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatások intenzív jelenlétét és segítő tevékenységét. Ezzel összefüggésben –

elsősorban a kistelepüléseket – sajnos még mindig számos olyan rászoruló család és gyermek van, akik az információhiány miatt nem tudnak igénybe venni egyes szolgáltatásokat, támogatásokat. Komoly probléma, hogy a meglévő szolgáltatásokhoz való hozzáférés eleve korlátozott, hiszen egyes szolgáltatások csak bizonyos időpontokban érhetőek el a kisebb településeken, hiányzik a segítő szakemberek, szolgáltatások folyamatos jelenléte.

Az aprófalvas településszerkezetű járásban (térsg 18 településének lélekszáma kevesebb mint 100 fő) komoly problémaként jelentkezik a köznevelési intézményekbe (óvoda, iskola) történő eljutás nehézsége, ami felveti az iskolabusz hiányát, helyi tömegközlekedés elégtelen működését.

Óvodák, iskolák esetében, mint láttuk komoly hozzáférési gondok vannak, ugyanakkor a 0-3 év közötti gyermekek napközbeni ellátásával kapcsolatban jelentős hiányról számolnak be a települések. Nem csak az un. hagyományos bölcsődei ellátás hiányzik a térség legtöbb településéről, de nincsenek egyéb alternatív napközbeni ellátási formák sem.

C. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jellemzően magas a nők körében a tartós munkanélküliek száma és aránya a térségben, ennek oka elsősorban a nők alacsony iskolai végzettsége, a szakmai képesítés hiánya, valamint a helyben számukra elérhető munkahelyek kis száma. A munkahelyek hiánya, a nagyobb településekre való eljutás költségei és nehézségei szintén nem könnyítik meg a dolgozni akaró nők helyzetét.

A kistelepüléseken fokozottan nehéz a gyermek melletti munkavállalás lehetősége is, hiszen a gyermekek napközbeni ellátását biztosító férőhelyek száma nagyon alacsony, a szolgáltatások a kisebb településeken egyáltalán nem érhetőek el.

Szintén nagyon nehéz feladat a munkahely és a család közötti tevékenységek összehangolása, annál is inkább hiszen nagyon sok családban az egyik fél – jellemzően a férfi – külföldön dolgozik, ingázik, kevésbé szerencsés esetben hetente, havonta „látogat” csak haza, így gyakorlatilag az anya egyedül neveli a gyermeket/gyermeket. A gyermekeket ellátó rendszer és a munkahelyek flexibilitásának hiánya számos esetben szinte megoldhatatlan helyzet állítja ilyenkor a szülőt.

Tovább nehezíti a nők munkavállalásának esélyeit, hogy az atipikus foglalkoztatást biztosító munkaadók, családbarát környezetet kínáló vállalkozások száma elenyésző a térségben.

D. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A Magyarországon található járások közül itt található a legtöbb 50 fő alatti falu, melyek fennmaradása a térség egyik legfontosabb prioritása.

A kistelepülések népessége folyamatosan idősödik. Ebből a szempontból a járás legrosszabb helyzetben lévő települése Lendvajakabfa, ahol nincsen 20 évesnél fiatalabb lakos, s a népesség 3/4-e 60 év fölötti (több mint 1/3-a 70-79 év közötti). Felsőszenterzsébeten, Lendvadedesen és Pusztapátiban sincsen 10 év alatti lakos. A legtöbb 20 év alatti Csertalakoson (13 %), Magyarföldön (19 %), Szigárdóházán (22 %) él. Ezen belül is Szigárdóházán arányában és számában a legtöbb a 10 év alatti. A teljes népességhez képest a legkevesebb 20-60 év közötti Lendvajakabfán (34 %) és Magyarföldön (38 %) él.

A törpefalvak jellegzetessége, hogy az időskorúak egyes korcsoportjai az összlakossághoz képest nagyobb arányban képviselik magukat. Csak a 70-79 évesek aránya az összlakosság- hoz képest Lendvajakabfán 38 %, Lendvadedesen 31 %. A 60 éven felüliek aránya szinte az összes faluban jelentős, kiemelkedően Pusztapátiban 56 %, Lendvadedesen, Szigárdóházán, Magyarföldön 43-45 %. Legtöbb 80 éven felüli ugyancsak Lendvajakabfán él.

A várható életkor növekedésével párhuzamosan, az országos demográfiai trendeknek megfelelően ebben a térségben is emelkedik az egyedül élő idősök, elsősorban nők száma. A kisebb településeken az időseket megcélzó közösségi programok hiánya, a többgenerációs családmódel felbomlása az idősök izolációjának, elszigetelődésének veszélyével jár.

Az aprófalvas településszerkezetből adódóan komoly kihívás az itt élő idősök számára a szolgáltatások igénybevétele, a közösségi közlekedés elégtelen kapacitása, az akadálymentesített környezet (utak járdák, lépcsők) hiánya.

E. A fogyatékos személyek helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos személyekről nagyon kevés célzott adat állt a HEP-ek elkészítő önkormányzatok rendelkezésére. Szinte valamennyi önkormányzatnál az épített környezet fizikai, valamint infokommunikációs akadálymentesítése jelent meg legfontosabb hiányként, egyben feladatként. Számos település említette még a közlekedés nehézségeit, akadályozottságát.

A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei a járás népességének jelntős része számára korlátozottak. Az akadálymentes környezet a kistelepülések szintjén nem megfelelő. Utaztatásuk megszervezése nehéz és költséges, és bár több szervezet is rendelkezik szállító járművel, a kistelepüléseken élők hátránya itt is érezhető.

Még mindig vannak olyan települések, ahol a középületek, illetve munkahelyek nem akadálymentesítettek, nem megfelelő vagy nem az igények szerint rangsorolt akadálymentesítettség jellemzi azokat. A fogyatékkal élők információkhoz és eszközökhöz való hozzáférése akadályozott.

A megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő emberek önellátási képessége és foglalkoztatási esélyük jelentősen alatta marad az ilyen hátrányokkal, nehézségekkel nem küzdő társaiknál, ezért kiemelt figyelmet igényelnek ebben a térségben is.

Az is lényeges szempont, hogy a munkavállalási esélyeket az egészségi állapoton, a szakképzettségen és iskolázottságon, valamint munkatapasztalatokon túl jelentősen befolyásolják a közlekedési nehézségek is, amelyek ebben a térségben, a szórt és kistelepülési térszerkezettel összefüggésben, meglehetősen kedvezőtlenek.

3.2.4.3. A projekt keretében végzett kutatás összegző megállapításai

A **Lenti járásban** elvégzett felmérés alapján a térség települései tapasztalt **leggyakoribb szociális problémák** a következők:

- Az egyedül élő, alacsony jövedelemmel rendelkező idősök ellátása.
- Tartós munkanélküliség.
- Keresőképtelenség, tartós betegség előfordulása a családban,
- A szociális szakellátásokhoz való hozzáférés hiánya.
- Az idősök nappali ellátásának hiánya.
- A település elöregedése.
- A fiatalok elvándorlása.
- A gyermekek napközbeni ellátásának (elsősorban: bölcsőde hiánya).

A szociálpolitika és az egészségügy területét érintő legfontosabb fejlesztési célok a járásban:

- A szakrendelések kapacitásának, az elérhető szakmák bővítése.

- A nappali ellátás biztosítása.
- Idősgondozás fejlesztése, idősök otthonának kialakítása,
- A védőnői szolgálat fejlesztése.
- Egészségügyi szűrővizsgálatok szervezése.
- Háziiorvosi szolgálat fejlesztése.

A vizsgálat eredményei alapján a térség települései előtt álló legfontosabb kihívások az alábbiak:

- A település vonzóvá tétele a szolgáltatások fejlesztésével.
- A települések lélekszámának megtartása.
- Az idősök bentlakásos otthonának létrehozása.
- A helyi munkahelyteremtés ösztönzése.
- A települések infrastrukturális környezetének fejlesztése (utak, járdák, játszóterek, közösségi házak).

3.2.5. Nagykanizsai Járás

3.2.5.1.A járás általános bemutatása

A járás az ország délnyugati, Zala megye déli részén helyezkedik el, a Nyugat-dunántúli régió legdélebbre fekvő közigazgatási egysége.

A járás területe 907,91 km², népessége 78 022 fő, népsűrűsége pedig 86 fő/km². A járást két város (Nagykanizsa és Zalakaros) és 47 község alkotja: Alsórajk, Balatonmagyaród, Belezna, Bocska, Börzönce, Csapi, Eszteregnye, Felsőrajk, Fityeház, Fűzvölgy, Galambok, Garabonc, Gelse, Gelsesziget, Hahót, Homokkomárom, Hosszúvölgy, Kacorlak, Kerecseny, Kilimán, Kistrécse, Liszó, Magyarszentmiklós, Magyarszerdahely, Miháld, Murakeresztúr, Nagybakónak, Nagyrada, Nagyrécse, Nemespátró, Orosztony, Pat, Pölöskefő, Pötréte, Rigyác, Sand, Sormás, Surd, Szepetnek, Újudvar, Zalakomár, Zalamerenye, Zalasárszeg, Zalasabar, Zalaszentbalázs, Zalaszentjakab, Zalaújlak.

A térség szellemi, kulturális, gazdasági és közigazgatási központja Nagykanizsa Megyei Jogú Város. A környező falvak fejlődését a mezőgazdasági tevékenység határozta meg, tárgyi és szellemi örökségük, hagyományaik e múltból erednek.

A települések szerkezeti képét nagymértékben befolyásolja a természeti környezet, a Nagykanizsától északra, illetve délre elhelyezkedő települések elsősorban a völgyekben épültek ki, követve azok vonalát. Gyakran találkozhatunk a bipoláris településszerkezet olyan irányú megnyilvánulásával, mint ófalu és újfalu. Ez utóbbi gyakran a korábbi majorságból alakult ki pl. Újudvaron Morgánypusztá és Kámánecs-pusztá, Kistrécsén Kendli major, Zalakaroson Behijákpusztá.

A járás központi települése Nagykanizsa, mint gazdasági és közigazgatási központ. A térség szerkezetének kialakulásában és fejlődésében a domborzati tényezők, Nagykanizsa város közelsége és a 7-es számú főút és az M7-es autópálya játszott/játszik nagy szerepet.

Nagykanizsa város településszerkezetileg centrális jellegű település, melyet elsősorban a sugaras kiépítettségű utak, utcák határoznak meg. A várost keresztülszeli 7-es számú út, amely a település gerincét is alkotja. A városban fut össze a Szombathely-Zalaegerszeg felől érkező 74-es számú főút, illetve a Pécs-Kaposvár felől érkező 61-es számú főút. Ezek az utak alkotják a térség közlekedésének fő gerincét. Nagykanizsa fontos vasúti csomópont. Itt fut össze a Nagykanizsa-Pécs, Nagykanizsa-Budapest és a Nagykanizsa-Szombathely vasútvonal. A térség déli részén, Murakeresztúron vasúti határátkelő működik Horvátország irányába. A kis települések közigazgatására jellemző, hogy többen társultak a feladatok ellátására, így közös önkormányzati hivatalokat hoztak létre.

A térség népessége folyamatosan csökken. A népességfogyást döntően a központ szerepét betöltő Nagykanizsa kedvezőtlen demográfiai folyamatai befolyásolták és csak kisebb mértékben a községeké. Az 1980-as években még jellemző volt a többnyire pozitív népmozgalom, illetve a vándorlások rendszerint kedvezően ható többlete, mely a 90-es évekre jelentősen megváltozott. Ugyanezt látjuk, ha a migrációs folyamatokat vizsgáljuk, az elvándorlási adatok magasak. Ez leginkább a kistelepüléseken érezhető, néhány pozitív példa ellenére a térség számos települése elnéptelenedéssel veszélyeztetett, de tapasztalható törekvés a városi (Nagykanizsa) agglomeráció adta lehetőségek kihasználására, és az önállóan élni akarásra a nagyobb falvak részéről.

Ami a térség gazdaságát illeti az egészséges szerkezetű, fejlett helyi gazdaság dinamikus fejlődésének a húzó erejét a versenyképes, csúcstechnológiával működő ipari termelőtevékenység jelenti. A Nagykanizsa városban működő ipari vállalkozások spektruma nagyságuk szerint a globális versenyben meghatározó jelentőségű multinacionális nagyvállalatoktól a kis- és közepes

méretű vállalkozásokon át a feltörekvő kis létszámú, prototípusokat gyártó kreatív mérnöki - technológiai - informatikai társaságokig terjed. Versenyképes ipara révén Nagykanizsa a körülötte lévő, több mint háromszázézes lélekszámú, határon átnyúló vonzáskörzetének ipari foglalkoztatási központja.

A járásszékhely iparát meghatározó, magas hozzáadott értéket előállító, magasan kvalifikált munkavállalókat foglalkoztató üzemek mellett jelen vannak az olyan, hagyományos, illetve tömegtermelést folytató versenyképes ipari vállalkozások is, amelyek a vidéki településeken viszonylag nagy számban élők, illetve a városba a fejletlenebb régiókból érkező, kevésbé képzett emberek megélhetését biztosítják betanított munkásként.

A globális piac keresletét kielégítő ipari termelő tevékenységek mellett versenyképes ipari vállalkozások működnek a térség természeti adottságaira és ipari hagyományaira épülő, valamint a várostérség és a környező régiók népességének igényeit kielégítő iparágakban is, mint a faipar, a bútoripar az építő-, és építőanyag ipar, valamint a textilipar.

A térség mezőgazdaságára és vadgazdálkodására, valamint Kiskánizsa nagy hagyományú zöldségtermelő kertészeteire támaszkodó korszerű élelmiszeripar meghatározó szerepet játszik a Dunántúl északi felének jó minőségű, biztonságos élelmiszerrel történő ellátásában.

3.2.5.2. Problématérkép esélyegyenlőségi célcsoportonként

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok alapján valamennyi célcsoport (méllyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékos személyek) esetében beazonosításra kerültek a problémák, amelyek összefoglalását a 7. számú melléklet tartalmazza. A következőkben összefoglalva célcsoportonkénti bontásban bemutatásra kerülnek a legjellemzőbb problématerületek, amelyek számos esetben rávilágítanak a helyi szinten hiányzó szolgáltatásokra is.

Méllyszegénységben élők és romák

- Tartós munkanélküliség, alacsony foglalkoztatottság.
- Eladósodottság, a lakossági adósságállomány újratelődése, adósságcsapda.
- A hátrányos helyzet generációkon át történő átörökítése.
- Az alacsony iskolai végzettség, szakmai képzés hiánya.

- Segítő szolgáltatásokhoz történő hozzáférés nehézségei.
- Lakhatási problémák.

Gyermekek esélyegyenlőség

- Az elhanyagolás, anyagi gondok miatt emelkedik a gyermekek veszélyeztetettsége.
- Szabadidő hasznos eltöltésének, közösségi programoknak a hiánya.
- Nyári szünidő alatt az elérhető szabadidős és sport tevékenységek köre szűk.
- Hátrányos megkülönböztetés.
- Szerhasználat, függőségek kialakulása és egyre növekvő előfordulása.

Nők esélyegyenlősége

- Tartós munkanélküliség a nők körében.
- A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerőpiacon, a család és a munka összeegyeztethetőségének nehézségei.
- Családon belüli erőszak növekedése.
- Az alacsony iskolai végzettség, szakmai képesítés hiánya.
- Községi és szabadidős programokhoz való hozzáférés szűkössége.
- Elősorban a kisgyermeket nevelő nők elszigetelődése miatt kialakult mentális problémák előfordulásának gyakorisága.
- A gyermekek napközbeni ellátásának (bölcsőde, óvoda) hiánya.

Idősek esélyegyenlősége

- Az idősek szegregációjának, izolációjának, elmagányosodásának veszélye.
- Biztonságérzet hiánya, áldozattá válás veszélye.
- A szociális szolgáltatások kapacitásának szűkössége, esetenként hiánya.
- Az idősek munkanélkülisége.
- Az időskorban jellemző megbetegedések számának emelkedése.

Fogyatékos személyek esélyegyenlősége

- Meglévő fizikai és infokommunikációs akadályok (középületek akadálymentesítésének hiányosságai).

- Közösségi szolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézségei.
- Akadálymentesített környezet hiánya.
- Elszigetelődés veszélye.
- Információkhoz való hozzáférés nehézségei.
- Egészségügyi prevenció, szűréseken való részvétel akadályozottsága.

A Nagykanizsai járás társadalmi, gazdasági helyzetének, valamint az esélyegyenlőségi programok elemzését követően az esélyegyenlőségi célcsoportokat illetően az alábbi összefoglaló megállapítások fogalmazhatóak meg.

A. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A járásban élő romák és mélyszegénységben élőket a tartós munkanélküliség és az alacsony foglalkoztatottság jellemzi, ennek oka alapvetően az alacsony iskolai végzettség és ezzel párhuzamosan a szakmai képezések hiánya. Ezen feltételek hiányában a munka világába történő bekapcsolódás szinte lehetetlen, illetőleg, ha sikerül is többnyire rosszul fizetett betanított- és segédmunkák elvégzésére van lehetőség.

A munkanélküliségből, valamint az alacsony munkaerőpiaci státuszból következik, az alacsony jövedelmi szint. Az alacsony jövedelemmel, megélhetési problémákkal párhuzamosan megjelennek a lakhatási nehézségek, az adósságok felhalmozódása, ami néhány esetben ördögi körré válik, amelyből szinte lehetetlen külső, professzionális segítség nélkül kitörni.

A járás számos önkormányzata érzékeli a mélyszegénységben élők körében a különböző rossz helyzetek (rossz munka, alacsony iskolázottság, rossz lakás, devianciák stb.) családon belüli átörökítését, azaz azt, hogy a **"deprivációs ciklus"**, a rossz helyzet családon belüli "szükségszerű" újratermelődése létező jelenség.

Kérdés persze, hogy hogy különböző rossz helyzetek hogyan függnek össze, azaz hogy milyen módon és mértékben kapcsolódnak össze a társadalmi hátrányok, hogyan és mennyire halmozódnak a társadalmi egyenlőtlenségek.

Peter Townsend¹³ a szegénység és egyenlőtlenség problematikájának összekapcsolása során dolgozta ki az "objektív relatív depriváció" fogalmát, melynek tartalma a következő: "Egyénekről, családokról és a népesség egyes csoportjairól akkor mondhatjuk, hogy szegénységben élnek (azaz, hogy az objektív relatív depriváció helyzetében vannak), ha nem rendelkeznek elegendő forrással ahhoz, hogy úgy táplálkozzanak, olyan tevékenységekben vegyenek részt és olyan életfeltételekhez és javakhoz jussanak, amelyek társadalmunkban szokásosak, vagy legalább széles körben elfogadottak és helyeslésre találnak. Az átlagos egyénhez vagy családhoz képest annyival szűkösebbek a rendelkezésükre álló források, hogy ténylegesen kirekesztődnek az általánosan elterjedt életmódokból, szokásokból, tevékenységekből."

A lényeg, ha úgy tetszik, a súlyos halmozott hátrány: az egyén vagy család helyzete nem egy-két szempontból rosszabb, mint a többségé, ha nem sok lényeges vonatkozásban.

Jellemző probléma még a térségben a szolgáltatások kapacitásának szűkössége, a járásszékhelyen elsősorban az idősek tartós bentlakását biztosító idősek otthona férőhelyszámának növelésére lenne igény, míg a kistélepüléseken a helyben elérhető szolgáltatások körének bővítésére (házi segítségnyújtás, családsegítés).

B. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A térségben a HEP szerint folyamatosan emelkedik a – legfőképpen anyagi okokból – veszélyeztetett családok, illetőleg gyermekek száma, ami jelentős mértékben igényli a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatások intenzív jelenlétét és segítő tevékenységét. Ezzel összefüggésben – elsősorban a kistélepüléseket – sajnos még mindig számos olyan rászoruló család és gyermek van, akik az információhiány miatt nem tudnak igénybe venni egyes szolgáltatásokat, támogatásokat. Komoly probléma, hogy a meglévő szolgáltatásokhoz való hozzáférés eleve korlátozott, hiszen egyes szolgáltatások csak bizonyos időpontokban érhetőek el a kisebb településeken, hiányzik a segítő szakemberek, szolgáltatások folyamatos jelenléte.

Szintén komoly problémaként jelentkezik a térségben a korosztályra irányuló szabadidős, sport és egyéb közösségi programok hiánya, ez a jelenség különösen az oktatási szünetekben

¹³ P.Townsend: Poverty in the United Kingdom. A Survey of Household Resources and Standard of Living. Penguin 1979.

manifesztálódik. Ettől a jelenségtől talán nem független, hogy számos település a fiatalok körében előforduló szerhasználat (kábitószer, alkohol, nikotin), számának és gyakoriságának emelkedéséről számol be. A szerhasználat által kiváltott abúzus sok esetben egyéb még súlyosabb devianciák kialakulásához, bűnözéshez, erőszakos cselekmények elkövetéséhez vezet.

Jóllehet a térségben nagyon aktívak a nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek, számos program (pl. tanoda) irányul a mélyszegénységben élő gyermekekre, nagyon sokat tesznek az előítéletek, a hátrányos megkülönböztetés ellen, nagyon sok személyes, hiteles példával állnak elő, mégis számos települési önkormányzat – elsősorban a kisebbek, periférián lévők - érzékeli a hátrányos megkülönböztetés, a negatív diszkrimináció jelenségét.

C. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jellemzően magas a járásban az elsődleges munkaerőpiacról tartósan kiszoruló nők száma, ennek oka elsősorban a nők alacsony iskolai végzettsége, valamint a helyben számukra elérhető munkahelyek hiánya. A munkahelyek hiánya, a nagyobb településekre való eljutás költségei és nehézségei szintén nem könnyítik meg a dolgozni akaró nők helyzetét.

A kistelepüléseken fokozottan nehéz a gyermek melletti munkavállalás lehetősége is, hiszen a gyermekek napközbeni ellátását biztosító férőhelyek száma nagyon alacsony, a szolgáltatások a kisebb településeken egyáltalán nem érhetőek el. Az atipikus foglalkoztatást biztosító munkaadók, családbarát környezetet kínáló vállalkozások elsősorban a járásszékhelyen, Nagykanizsán érhetőek el, ezeket azonban a már említett közlekedési nehézségek miatt nehezen tudják igénybe venni a térség perifériális kistelepüléseiben élő nők.

Szintén nagyon nehéz feladat a munkahely és a család közötti tevékenységek összehangolása, annál is inkább hiszen nagyon sok családban az egyik fél – jellemzően a férfi – külföldön dolgozik, ingázik, kevésbé szerencsés esetben hetente, havonta „látogat” csak haza, így gyakorlatilag az anya egyedül neveli a gyermeket/gyermeket. A gyermeket ellátó rendszer és a munkahelyek rugalmasságának hiánya számos esetben szinte megoldhatatlan helyzet állítja ilyenkor a szülőt.

Nem meglepő, hogy a térség számos önkormányzata azonosította problémaként gyermeket nevelő otthon lévő édesanyák, nők izolációjának veszélyét, illetve az ebből adódó mentális problémák előfordulásának gyakoriságát. Sajnos szintén ezt a fajta szegregációt erősíti, hogy a legtöbb

településen nincsenek a családokat, a nőket, ezen belül különösen a kisgyermekes anyákat megszólító közösségi programok.

Nagyon fontos felhívni a figyelmet arra, hogy a Zala megyei járások közül a nagykanizsai járás volt az egyik, ahol az önkormányzatok nyíltan felvállalták és nevesítették a családon belüli erőszak jelenségét. Szakmai álláspontunk szerint a probléma tudomásulvétele az egyik és alapvetően legfontosabb része a hatékony problémakezelésnek.

A térség szociális és egészségügyi ellátórendszerének már települési, családi szinten szembe kell néznie a jelenséggel, hiszen csak ezen a szinten lehet hatékony megelőző és problémamegoldó munkát végezni, természetesen megfelelő szakmai és intézményi háttér biztosítása mellett.

D. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az idősök térségen belüli helyzetét vizsgálva megállapítható, hogy a helyi társadalomban a korosztály aránya országos átlagnál magasabb. A szociális ellátórendszer szolgáltatásait egyre nagyobb számban veszik igénybe az idősök, folyamatosan emelkedik a házi segítségnyújtás, valamint a napközbeni ellátás iránti igény.

A járás központjában Nagykanizsán igényként merül fel a szűkös szociális szolgáltatások kapacitásának bővítése, elsősorban az idősök otthona ellátási forma esetében.

A várható életkor növekedésével párhuzamosan, az országos demográfiai trendeknek megfelelően ebben a térségben is emelkedik az egyedül élő idősök, elsősorban nők száma. A kisebb településeken az idősöket megcélzó közösségi programok hiánya, a többgenerációs családmódel felbomlása az idősök izolációjának, elszigetelődésének veszélyével jár.

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák előfordulása is emelkedik.

Az egyedül élő idős ember, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlak, gondolkodása beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

A járás szinte valamennyi településén hangsúlyos igényként merült fel az idősök biztonságérzetének erősítése, az áldozattá válás elkerülése.

A többi járáshoz képest új jelenséggént merült fel a térségben az idős korosztály munkanélküliségének jelentősége, ami összefüggésben van azzal a ténnyel, miszerint, ha valaki 55 éves kor után veszíti el a munkahelyét, abban az esetben nagyon nehezen tud ismételtén visszakerülni az elődleges munkaerőpiacra.

E. A fogyatékos személyek helyzete, esélyegyenlősége

A járás szinte valamennyi önkormányzatnál a meglévő fizikai és infokommunikációs akadályok, elsősorban a középületek akadálymentesítésének hiányosságai jelentik a legnagyobb megoldandó problémát.

Nagyon komoly probléma a térségben a fogyatékos személyek közösségi, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáféréseinek nehézségei, amelynek javítása pedig a fogyatékkal élők teljes integrációja szempontjából alapvető fontosságú feladat lenne.

Az infokommunikációs és a fizikai környezet nem teljes akadálymentesítése hozzájárul ahhoz, hogy akadályozott az információkhoz való hozzáférésük is.

További jelentős nehézség – elsősorban a kistélepléseken élők számára – a különböző szolgáltatásokhoz, különösen az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézsége.

A szolgáltatásokhoz, valamint a közösségi tevékenységekhez való hozzáférés növelheti a fogyatékos személyek elmagányosodásának, elszigetelődésének veszélyét.

3.2.5.3. A projekt keretében végzett kutatás összegző megállapításai

A **Nagykanizsai járásban** elvégzett felmérés alapján a térség települései tapasztalt **leggyakoribb szociális problémák** a következők:

- A gyermekek családon belül elhanyagolása.

- Az önellátásra nem képes idősök, betegek, pszichiátriai-, és szenvedélybetegek, valamint a fogyatékos személyek átmeneti, vagy tartós, bentlakásos otthonba történő elhelyezésének hiánya (hosszú várólisták).
- Helyi munkalehetőségek hiánya, atipikus foglalkoztatást biztosító munkaadók hiánya.
- A szociális és gyermekvédelmi ellátásokhoz való hozzájutás lehetőségének szűkülése, hatékony támogatási formák hiánya.
- Lakhatási problémák.
- Munkanélküliség.
- Szegénység.
- Előregedés.
- Szociális bérlakások hiánya.

A szociálpolitika és az egészségügy területét érintő legfontosabb fejlesztési célok a járásban:

- Járási szinten szükséges lenne gyermekpszichiátriai ellátás megszervezése, járóbeteg szakrendelés, és kórházi osztályos férőhelyek biztosításával.
- Bölcsődei férőhelyek bővítése – mini bölcsőde létrehozása.
- Szociális szolgáltatások fejlesztése (pl. támogató szolgálat).
- Idősök napközbeni ellátása, idősök otthona létrehozása.
- Lakossági szűrővizsgálatok megszervezése.
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás fejlesztése, otthonápolási szolgáltatások kapacitásának növelése.

A vizsgálat eredményei alapján a térség települései előtt álló legfontosabb kihívások az alábbiak:

- Népeségmegtartás, a helyben való munkavégzés lehetőségének megteremtése.
- Közösségépítés.
- A település közösségformáló kulturális életének fejlesztése, vonzóvá tétele minden korosztály számára, programok, kiállítások szervezésével.
- A civilekkel való szoros együttműködés, a település élhetővé tétele, a fiatalok helyben tartása.
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás megvalósítása.
- Szennyvíz elvezetés és tisztítás közművel történő biztosítása.
- Szociális és egészségügyi ellátórendszer fejlesztése.

3.2.6. Zalaegerszegi Járás

3.2.6.1. A járás általános bemutatása

A Zalaegerszegi járás Magyarország Nyugat-dunántúli régiójában található, Zala megyében. A megye 6 járása közül a legnagyobb területű (1 044,70 km²), és lakosságszámú (102 553 fő), A járáshoz 84 település, 3 város és 81 község tartozik. Településszámát tekintve ez az ország legnagyobb járása.

A járáshoz az alábbi települések tartoznak.: Alibánfa, Almásháza, Alsónemesapáti, Babosdöbréte, Bagod, Bak, Baktüttös, Becsvölgye, Bezeréd, Bocfölde, Boncodfölde, Böde, Búcsúszentlászló, Csatár, Csertalakos, Csonkahegyhát, Csöde, Dobronhegy, Egervár, Gellénháza, Gombosszeg, Gősfá, Gutorfölde, Gyűrűs, Hagyárosbörönd, Hottó, Iborfia, Kávás, Kemendollár, Keménfa, Kisbucsa, Kiskutas, Kispáli, Kustánszeg, Lakhegy, Lickóvadamos, Milejszeg, Misefa, Nagykapornak, Nagykutas, Nagylengyel, Nagypáli, Nemesapáti, Nemeshetés, Nemesrádó, Nemessándorháza, Nemesszentandrás, Németsfalu, Orbányosfa, Ormándlak, Ozmánbük, Pacsa, Padár, Pálfiszeg, Pethőhenye, Petrikeresztúr, Pókaszepetk, Pölöske, Pusztaderics, Pusztaszentlászló, Salomvár, Sárhida, Söjtör, Szentkozmadombja, Szentpéterfölde, Szentpéterúr, Teskánd, Tilaj, Tófej, Vasboldogasszony, Vaspör, Vöckönd, Zalaboldogfa, Zalacséb, Zalaegerszeg, Zalaháshágy, Zalaigrice, Zalaistvánd, Zalalövő, Zalaszentgyörgy, Zalaszentiván, Zalaszentlőrinc, Zalaszentmihály, Zalatárnok.

A járás jellemzően aprófalvas szerkezetű, hiszen a települések 65%-a 500 fő alatti lakosságszámú, 10%-a pedig törpefalva, azaz lakosságszáma nem éri el a 100 főt. Mind demográfiai, gazdasági, mind egyéb tényezőket tekintve észrevehetően nagy a kontraszt a megyeszékhely és az azt körülvevő törpe- és aprófalvak között.

A zalaegerszegi járás adottsága folytán alapvetően mező- és erdőgazdasági jellegű vidék. Különösen a vonzott településeken fontos az agrár- és erdészeti tevékenység. A szántóföldi növénytermelés mellett hagyományai vannak a gyümölcskertészetnek, különösen az almatermesztésnek. Az ipari tevékenység alapvetően a városokba, azon belül is különösen a megyeszékhelyre koncentrálódik, vidéken inkább a helyi igényeket kielégítő kisipari tevékenységek fontosak. A gazdasági és foglalkoztatási központnak tekinthető Zalaegerszeg iparának szerkezete az

elmúlt időszakban átstrukturálódott, igazodott a piaci igényekhez, bár kevésbé jelentek meg a magas hozzáadott értékű tevékenységet folytató üzemek, a foglalkoztatásban pedig számottevő maradt a betanított munkaerő alkalmazása. A vonzáskörzetben élő gazdaságilag aktívak ugyanakkor többek között e cégek munkaerő szükségleteinek biztosításához járulnak hozzá.

A megyeszékhely Zalaegerszeg város foglalkoztatási helyzetében nem következett be éles törés a gazdaság gyökeres átrendeződése nyomán, miközben vidéken a korábban fő megélhetési lehetőséget biztosító mezőgazdasági közép- és nagyüzemek megszűnése és átalakulása következtében jelentős számban szűntek meg munkahelyek. Szerencsére a megyeszékhelyen a korábbi főként a fővárosból vidékre telepített gyáregységek megszűnése ellenére dinamikus vállalkozás-alapítási hullám indult meg, a külföldi érdekeltségű vállalkozások megtelepedése révén pedig nemcsak a helyi szabad munkaerő, hanem a vonzáskörzet egy részében élők számára is teremtdtek új álláslehetőségek. A közlekedési kapcsolatok javítása és a megélhetési kényszerből adódó napi ingázás felvállalása így összességében azt eredményezte, hogy vidéken sem ugrott meg számottevően a munkanélküliség szintje.

Ennek ellenére az ingázási feltételek kedvezőtlenek a térségben. Az aprófalvas településszerkezetből adódóan rengeteg utazási nehézséggel küzd a járás népessége. Sok esetben a munkába járás a tömegközlekedéssel nem összeegyeztethető, annak hiányosságai miatt. Sok az elszigetelt, ún. zsákfalú, ahova az autóbuszjáratok csak naponta egyszer, maximum kétszer jutnak el. Így a reggeli munkába eljutás és hazatérés csak egyéb módon (pl. falugondnok vagy saját gépjármű) oldható meg.

A megyeszékhely mellett a közlekedési folyosók mentén elterülő településeken – különösen a közút- és vasúthálózati fejlesztések által érintettek környezetében – fokozatosan erősödnek a kereskedelmi, logisztikai, gazdasági jellegű és személyi szolgáltatások. A vonzó természeti környezet és gazdag kulturális örökség miatt a falvakban egyre inkább kitörési pontnak számít a turizmus.

A zalaegerszegi járásban regisztrált vállalkozások főtevékenység szerinti struktúrája egyaránt magán hordozza a fejlett piacgazdaságra jellemző viszonyokat és a térségi adottságok és lehetőségek jegyeit. Összességében kétharmaduk szolgáltatási feladatok nyújtására, egyharmaduk pedig valamilyen termelőtevékenység végzésére jött létre.

3.2.6.2. Problématérkép esélyegyenlőségi célcsoportonként

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok alapján valamennyi célcsoport (mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékos személyek) esetében beazonosításra kerültek a problémák, amelyek összefoglalását a 8. számú melléklet tartalmazza. A következőkben összefoglalva célcsoportonkénti bontásban bemutatásra kerülnek a legjellemzőbb problématerületek, amelyek számos esetben rávilágítanak a helyi szinten hiányzó szolgáltatásokra is.

Mélyszegénységben élők és romák

- Tartós munkanélküliség, alacsony foglalkoztatottság.
- Az alacsony iskolai végzettség, szakmai képesítés hiánya.
- Eladósodottság, a lakossági adósságállomány újratemelődése, adósságcsapda.
- A mélyszegénységben lévők rossz egészségügyi állapota.
- A hátrányos helyzet generációkon át történő átöröklése.
- Alacsony jövedelem.

Gyermekek esélyegyenlőség

- Az elhanyagolás, anyagi gondok miatt emelkedik a gyermekek veszélyeztetettsége.
- Szabadidő hasznos eltöltésének, közösségi programoknak a hiánya.
- Nyári szünidő alatt az elérhető szabadidős és sport tevékenységek köre szűk.
- A 0-3 év közötti gyermekek napközbeni ellátásának (bölcsőde) hiánya.
- Tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek számának emelkedése.
- Szerhasználat, függőségek kialakulása és egyre növekvő előfordulása.

Nők esélyegyenlősége

- A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerőpiacon, a család és a munka összeegyeztethetőségének nehézségei.
- Tartós munkanélküliség a nők körében.
- A gyermekek napközbeni ellátásának (bölcsőde, óvoda) hiánya.
- Az alacsony iskolai végzettség, szakmai képesítés hiánya.
- Szünidei gyermekelhelyezés nehézségei.

Idősek esélyegyenlősége

- Az idősök szegregációjának, izolációjának, elmagányosodásának veszélye.
- Biztonságérzet hiánya, áldozattá válás veszélye.
- Az időskorban jellemző megbetegedések számának emelkedése.
- Az idősekre irányuló közösségi programok hiánya.
- Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségei.
- Informatikai jártasság hiánya.
- Közlekedési nehézségek.

Fogyatékos személyek esélyegyenlősége

- Akadálymentesített környezet hiánya.
- Meglévő fizikai és infokommunikációs akadályok (középületek akadálymentesítésének hiányosságai).
- Községi szolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézségei.
- A munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a munkához jutás lehetőségei korlátozottak.
- A biztonságos közlekedés gyakorlásának feltételei csak részben biztosítottak.

A Zalaegerszegi járás társadalmi, gazdasági helyzetének, valamint az esélyegyenlőségi programok elemzését követően az esélyegyenlőségi célcsoportokat illetően az alábbi összefoglaló megállapítások fogalmazhatóak meg.

A. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A Zalaegerszegi járásban élő romák és mélyszegénységben élőket a tartós munkanélküliség és az alacsony foglalkoztatottság jellemzi, ennek oka alapvetően az alacsony iskolai végzettség és ezzel párhuzamosan a szakmai képesítések hiánya. Ezen feltételek hiányában a munka világába történő bekapcsolódás szinte lehetetlen, illetőleg, ha sikerül is többnyire rosszul fizetett betanított- és segédmunkák elvégzésére van lehetőség.

A munkanélküliségből, valamint az alacsony munkaerőpiaci státuszból következik, az alacsony jövedelmi szint. Az alacsony jövedelemmel, megélhetési problémákkal párhuzamosan megjelennek

a lakhatási nehézségek, az adósságok felhalmozódása, ami néhány esetben ördögi körré válik, amelyből szinte lehetetlen külső, professzionális segítség nélkül kitörni. Az adósságállomány növelése nagymértékben összefügg a lakhatási költségek emelkedésével, ez a járásban elsősorban a járasszékhelyen önkormányzati bérlakásban élőket érinti.

A járás számos önkormányzata érzékeli a mélyszegénységben élők körében a különböző rossz helyzetek (rossz munka, alacsony iskolázottság, rossz lakás, devianciák stb.) családon belüli átörökítését, azaz azt, hogy a "deprivációs ciklus", a rossz helyzet családon belüli "szükségszerű" újratermelődése létező jelenség.

Erre utalnak alapvetően a megyeszékhelyi szociális szolgáltatók kliensforgalmi adatai. A segélyezési rendszer igénybevevői között is azt látjuk, hogy évek óta családon belül, generációkon keresztül állandósul a támogatottak köre, ezáltal nagyon nehéz kitörni ebből a szegénységi csapdából.

Jellemző probléma még a térségben a szolgáltatások kapacitásának szűkössége, a Zalaegerszegen – az egyházi, és az állami szektorban meglévő, a járás lakossága által is igénybevehető férőhelyek ellenére - elsősorban az idősek tartós bentlakását biztosító idősek otthona férőhelyszámának növelésére lenne igény, míg a kistélepüléseken a helyben elérhető szolgáltatások körének bővítésére (házi segítségnyújtás, családsegítés).

A térség egészségügyi szolgáltatók empirikus tapasztalatai, valamint elsősorban a hajléktalanellátók adataiból látszik, hogy a mélyszegénységben élők egészségügyi állapota meglehetősen rossz.

B. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A járásban a települési HEP-ek szerint a család működését zavaró és akadályozó okok közül az anyagi helyzet, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség mértéke emelkedett. Ugyanezt támasztják alá a térség szociális szolgáltatóinak kliensforgalmi adatai is.

Szintén jelentős problémaként van jelen a járásban a szociálisan rászoruló gyerekek taníttatása, tehetség gondozása, az iskolai lemorzsolódás arányának emelkedése.

Számos előremutató kezdeményezés ellenére sajnos egyre inkább megfigyelhető a mobilitási csatornák beszűkülése, a hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek egyenlőtlensége, illetve az a

tény, hogy leginkább érintett rendszerek (oktatás, egészségügy, szociálpolitika) – aelsősorban a kistelepülésen élők körében - nem képesek ezeket a hátrányokat kompenzálni.

Szintén komoly problémaként jelentkezik a térségben a korosztályra irányuló szabadidős, sport és egyéb közösségi programok hiánya, ez a jelenség különösen az oktatási szünetekben manifesztálódik. Ettől a jelenségtől talán nem független, hogy számos településen a fiatalok körében előforduló szerhasználat (kábitószer, alkohol, nikotin), számának és gyakoriságának emelkedéséről számol be. A szerhasználat által kiváltott abúzus sok esetben egyéb még súlyosabb devianciák kialakulásához, bűnözéshez, erőszakos cselekmények elkövetéséhez vezet.

C. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jellemzően magas a járásban az elsődleges munkaerőpiacról tartósan kiszoruló nők száma, ennek oka elsősorban a nők alacsony iskolai végzettsége, valamint, hogy a kistelepüléseken élő nők számára fokozottan nehéz a gyermek melletti munkavállalás, hiszen a gyermekek napközbeni ellátását biztosító férőhelyek száma nagyon alacsony, a szolgáltatások a kisebb településeken egyáltalán nem érhetőek el.

A járás területén több bölcsődére lenne szükség, különösen a Zalaegerszegtől délre eső részeken, ahol egy intézmény sem működik, az ellátás teljes mértékben megoldatlan. Alternatív megoldásként mini bölcsődék létrehozásának és működtetésének támogatása javasolt a járás déli részén élők esélyegyenlőségi szempontjainak érvényesítéséhez.

Annál is fontosabb a gyermekek napközbeni ellátásának intézményes formában történő megszervezése, mert a nagyszülők, vagy más családtag által a gyermekek nevelésében, felügyeletében nyújtott segítség mennyisége is korlátozottabb, mint korábban a többgenerációs családok együttélése esetében.

Szintén nagyon nehéz feladat a munkahely és a család közötti tevékenységek összehangolása, annál is inkább hiszen nagyon sok családban az egyik fél – jellemzően a férfi – külföldön dolgozik, ingázik, kevésbé szerencsés esetben hetente, havonta „látogat” csak haza, így gyakorlatilag az anya egyedül neveli a gyermeket/gyermeket. A gyermeket ellátó rendszer és a munkahelyek rugalmasságának hiánya számos esetben szinte megoldhatatlan helyzet állítja ilyenkor a szülőt.

Az atipikus foglalkoztatást, rugalmas munkaidőt biztosító munkaadók, családbarát környezetet kínáló vállalkozások elsősorban a járásszékhelyen, Zalaegerszegen érhetőek el, ezeket azonban a már sokszor említett közlekedési nehézségek miatt nehezen tudják igénybe venni a térség perifériális kistélepüléseiben élő nők.

Jelentős probléma továbbá a járás településeiben a gyermekek szünidei elhelyezésének megoldatlansága. Nagyon sokféle tábor áll a családok rendelkezésére, ezek azonban a családok részéről jellemzően jelentős anyagi áldozatot, továbbá nagyfokú mobilitást igényelnek. A hátrányos helyzetű családok számára sajnos ezek a lehetőségek elérhetetlenek bizonyulnak.

D. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az idősök térségen belüli helyzetét vizsgálva megállapítható, hogy a helyi társadalomban a korosztály aránya az országos átlagnál magasabb. A szociális ellátórendszer szolgáltatásait egyre nagyobb számban veszik igénybe az idősök, folyamatosan emelkedik a házi segítségnyújtás, valamint a napközbeni ellátás iránti igény.

A járás központjában Zalaegerszegen igényként merül fel a szűkös szociális szolgáltatások kapacitásának bővítése, elsősorban az idősök otthona ellátási forma esetében – annak ellenére is, hogy a városban az önkormányzat mellett a katolikus egyház, valamint az állam is tart fenn idősotthonokat.

A várható életkor növekedésével párhuzamosan, az országos demográfiai trendeknek megfelelően ebben a térségben is emelkedik az egyedül élő idősök, elsősorban nők száma. A kisebb településeken az idősöket megcélzó közösségi programok hiánya, a többgenerációs családmódel felbomlása az idősök izolációjának, elszigetelődésének veszélyével jár.

A járás szinte valamennyi településén hangsúlyos igényként merült fel az idősök biztonságérzetének erősítése, az áldozattá válás elkerülése.

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák előfordulása is emelkedik.

Az egyedül élő idős ember, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, gondolkodása beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak

elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

A többi járáshoz képest új jelenséggént merült fel a térségben az idős korosztály informatikai jártasságának hiánya, ennek érdekében a járás számos településen kerül sor számítástechnikai tudásbővítő tanfolyamra.

Az idősek részéről óriási az igény az ilyen jellegű képzésekre, hiszen a mai felgyorsult világban sok esetben már csak az új, korszerű infokommunikációs eszközökön lehet tartani a kapcsolatot a családtagokkal, új, naprakész ismeretek, információk megszerzéséhez is elengedhetetlen a világháló nyújtotta lehetőségek alapszintű ismerete, ennek érdekében pedig az informatikai eszközök használata.

E. A fogyatékos személyek helyzete, esélyegyenlősége

A járás szinte valamennyi önkormányzatnál a meglévő fizikai és infokommunikációs akadályok, elsősorban a középületek akadálymentesítésének hiányosságai jelentik a legnagyobb megoldandó problémát.

Nagyon komoly probléma a térségben a fogyatékos személyek közösségi, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáféréseinek nehézségei, amelynek javítása pedig a fogyatékkal élők teljes integrációja szempontjából alapvető fontosságú feladat lenne.

Az infokommunikációs és a fizikai környezet nem teljes akadálymentesítése hozzájárul ahhoz, hogy akadályozott az információkhoz való hozzáférésük is.

A fogyatékkal élők és családtagjaik számára nehézség, hogy nincsen számukra az információhoz való célzott, egyénre szabott hozzáférés. Jelenleg rengeteg információ áll rendelkezésre, azonban ezek eltérő helyen találhatóak, nehezen elérhetőek, gyakran hiányosak és minőségükben igen eltérők.

További jelentős nehézség – elsősorban a kistépüléseken élők számára – a különböző szolgáltatásokhoz, különösen az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézsége.

A megváltozott munkaképességű, fogyatékossgal élő emberek önellátási képessége és foglalkoztatási esélyük jelentősen alatta marad az ilyen hátrányokkal, nehézségekkel nem küzdő társaiknál, ezért kiemelt figyelmet igényelnek ebben a térségben is.

Az is lényeges szempont, hogy a munkavállalási esélyeket az egészségi állapoton, a szakképzettségen és iskolázottságon, valamint munkatapasztalatokon túl jelentősen befolyásolják a közlekedési nehézségek is, amelyek ebben a térségben, a szórt és kistelepülési térszerkezettel összefüggésben, meglehetősen kedvezőtlenek.

A szolgáltatásokhoz, valamint a közösségi tevékenységekhez való hozzáférés növelheti a fogyatékos személyek elmagányosodásának, elszigetelődésének veszélyét.

3.2.6.3. A projekt keretében végzett kutatás összegző megállapításai

A **Zalaegerszegi járásban** elvégzett felmérés alapján a térség települései tapasztalt **leggyakoribb szociális problémák** a következők:

- A gyermekek családon belül elhanyagolása.
- Helyi munkalehetőségek hiánya, atipikus foglalkoztatást biztosító munkaadók hiánya.
- A szociális és gyermekvédelmi ellátásokhoz való hozzájutás lehetőségének szűkülése, hatékony támogatási formák hiánya.
- Munkanélküliség.
- Szegénység.
- Előregedés.
- Szociális bérlakások hiánya.

A szociálpolitika és az egészségügy területét érintő legfontosabb fejlesztési célok a járásban:

- Egészségügyi és a szociális ellátórendszer együttműködésének fejlesztése.
- Időskorúak nappali ellátásának fejlesztése.
- Időskorúak ellátórendszerének fejlesztése.
- A lakosság egészségtudatos magatartásának előmozdítása, betegedukáció.
- Bölcsődei ellátás fejlesztése.
- Az egészségügyi alapellátás infrastrukturális hátterének korszerűsítése.

A vizsgálat eredményei alapján a térség települései előtt álló legfontosabb kihívások az alábbiak:

- A települések népességmegtartó erejének növelése
- A helyi munkahelyteremtés elősegítése,
- A települések infrastruktúrájának fejlesztése.
- A piaci szereplők számára vonzó gazdasági környezet megteremtése.
- Közösségépítés, helyi programlehetőségek biztosítása a különböző korosztályok számára.
- A településen működő egyházakkal, civilszervezetekkel való együttműködés javítása.
- Élhető, biztonságos települések működtetése.
- Szociális és egészségügyi ellátórendszer fejlesztése.

A helyi esélyegyenlőségi programok, valamint a projekt keretében elvégzett felmérés eredményeinek alapján összeállított járási problémarétkép, továbbá a feltárt a szolgáltatási hiányok ismeretében a tanulmány utolsó fejezetében javaslatok kerülnek megfogalmazásra a hiányzó szolgáltatások biztosítására, működtetésére, valamint a hozzáférés javítására.

3.3. A Zala megyei közszolgáltatásokra vonatkozó SWOT analízis

A professzionális szolgáltatási hiányok áttekintését követően egy SWOT elemzés segítségével bemutatásra kerülnek a megyei ellátórendszer sajátosságai, amelyek természetesen nem térnek el jelentősen az országos helyzettől.

SWOT analízis

ERŐSSÉGEK munkavállalói elköteleződés, professzionális, jól képzett szakemberek, fejlett együttműködési háló, kiemelkedő infrastruktúra és tárgyi feltételek	GYENGESÉGEK egyértelműen meghatározott és összehangolt stratégia hiánya, humán erőforrás helyzet (szakemberhiány, magas fluktuáció, alacsony társadalmi és anyagi megbecsülés), alulfinanszírozott szolgáltatási rendszer
LEHETŐSÉGEK szolgáltatások fejlesztése; új, elsősorban idősellátási modell programok	VESZÉLYEK a jogszabályi környezet változásai, egyenlőtlen kapacitáseloszlás,

(pl. esetmenedzsment az idősellátásban), képzések, továbbképzések	a szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőtlenségei, a szolgáltatások iránti szükséglet folyamatos emelkedése
--	---

3.3.1. Gyengeségek

a) Egyértelműen meghatározott és összehangolt stratégia hiánya

Releváns országos stratégiák hányában helyi stratégiák vannak, ugyanakkor ezeket a terveket áttekintve megállapítható, hogy minden helyi szereplő (állam, önkormányzat, egyház), a saját fejlesztési elképzeléseire összpontosít, a stratégiákat az intézménycentrikus gondolkodás jellemzi, teljes mértékben hiányzik a fejlesztési koncepciók összehangolása.

Összehangolt stratégia hiányában fennáll a veszélye annak, hogy párhuzamos ellátórendszerek jöhetnek létre, szolgáltatások optimális tervezésének hiányában hatékonysági és hatásossági problémák alakulhatnak ki, az intézménycentrikus megközelítés miatt a szükséges erőforrás allokáció sem jöhet létre a kívánt mértékben.

b) Humánerőforrás helyzet (szakemberhiány, magas fluktuáció, alacsony társadalmi és anyagi megbecsülés),

A KSH 2023-as számú OSAP¹⁴ adatai szerint 2013. december 31-én a szociális ágazat intézményeiben 92.102 betöltött álláshely volt.

A legtöbb álláshely (39.000, ami az összes álláshely 42%-a) a szociális szakellátásban volt, ezt követte a szociális alapellátás (29.000, ez az álláshelyek 31%-a). Az egy státuszra jutó ellátotti szám az alapellátásban a legmagasabb: ezen a szinten átlagosan egy betöltött állásra 13 ellátott jut.

A rendelkezésre álló státuszok 80%-a szakmai munkakör. A szociális területen dolgozó 60 ezer főállású, szakmai munkát végző munkavállaló 91%-a nő – ez nemzetközi összehasonlításban is nagyon magas szám. A szociális szférában dolgozók korösszetétele erősen eltolódott az idősebbek irányába. A főállásban szakmai munkakörben dolgozók valamivel több mint egyharmadának életkora meghaladja az 50 évet, és mindössze 7,5 százalékuknak nem haladja meg a 30 éves életkort. A korösszetétel alakulása előre vetíti, hogy néhány éven belül a szociális terület

¹⁴ Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program

munkaerőigénye jelentős mértékben növekedni fog, mivel a nyugdíjba vonuló nagyszámú idősebb korosztály állásait be kell majd tölteni pályakezdő fiatalabbakkal.

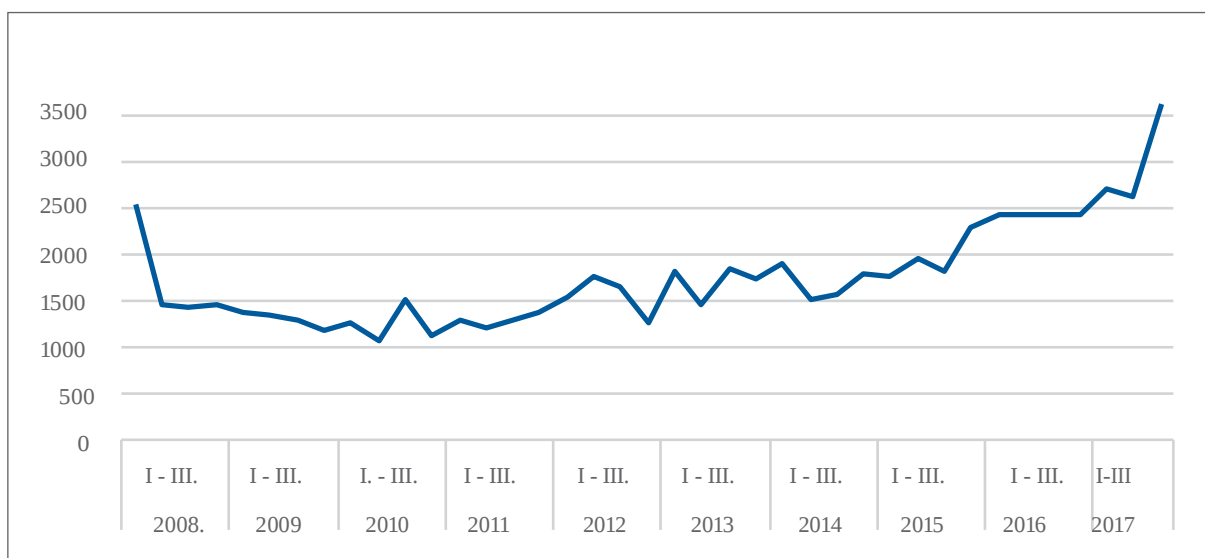
Ami az ágazatban dolgozók iskolai végzettségét illeti, a munkatársak mintegy kétharmada középfokú végzettséggel rendelkezik. A felsőfokú végzettségűek aránya 25%, míg az alacsony végzettséggel rendelkezők 13 %-kal képviseltetik magukat. A diplomások aránya a szociális alap- és szakellátásban a legalacsonyabb (20%). (Goldmann, 2014)

A szociális területen dolgozók munkájának nagyon alacsony a társadalmi presztízse (ezt mutatja a szakma elnőiesedése, az alacsony bérek, bizonyos munkakörök esetén pedig a közfoglalkoztatottak magas száma). Az ellátottak száma és szükségletei ugyanakkor folyamatosan emelkednek, ami a munkatársak leterheltségének fokozódását eredményezi, ezt jól mutatják egy dolgozóra jutó esetszámok is (pl. házi segítségnyújtásban 1995-ben egy gondozóra átlagosan 3,6 gondozott jutott, míg 2015-ben már 8,4 fő).

A szociális szférában a KSH adatai szerint az üres (betöltetlen) álláshelyek száma is folyamatosan növekszik 2010 óta, 2017 harmadik negyedévében 3.605 betöltetlen álláshelyet regisztráltak az intézmények.

25. számú ábra

Üres álláshelyek számának alakulása a szociális ágazatban

Forrás: KSH, 2009.sz. OSAP

Felmerülhet az a kérdés, hogy mi lehet az oka annak, hogy 2010-től az alkalmazásban állók számával párhuzamosan az üres, betöltetlen álláshelyek száma is folyamatosan nő?

A magyarázat nagy valószínűséggel a közfoglalkoztatásban rejlik, vagyis az intézmények, szolgáltatók a feladataikat – megfelelő szakemberek hiányában – kénytelenek közfoglalkoztatottakkal elláttatni.

A szociális pálya vonzereje csekély, elsősorban a túlterheltség, a stressz, a hiányos tárgyi feltételek, a rossz műszaki állapotú infrastruktúra, valamint a társadalmi és az anyagi megbecsülés hiánya miatt. Az intézmények állandó szakemberhiánnyal küzdenek, a munkavállalók tömegesen hagyják el a pályát.

Jelentős mértékben hozzájárul a szakemberhiányhoz, hogy a szociális felsőoktatási képzés 2005 év óta nagyon alacsony szintre süllyedt. Míg 2005-ben több mint 7 300-an, a 2014/2015-ös tanévben már csupán 1 300-an kezdték meg szociális munkás és szociálpedagógus tanulmányaikat (Balogh et al, 2015).

A KSH bérekre vonatkozó adatai szerint a nemzetgazdaság egészén belül a szociális ágazat munkavállalói viszik haza a legkisebb munkabért. Az Alapvető Jogok Biztosának Jelentése 2013-ban megállapította a szociális gondozók hátrányos megkülönböztetését a bérezés terén, mivel az egészségügyi dolgozókhoz képest azonos munkáért (idős- gondozás, betegápolás) kevesebb bért kapnak.

Az ágazat bérhelyzetének rendezése érdekében 2004-től megkezdődött egy életpályamodell kidolgozása és fokozatos bevezetése, ennek első lépése volt a szociális ágazati pótlék, amely átlagosan 5–11%-os, vagyis 6–17 000 Ft-os emelést jelentett. 2015. július 1-jétől bérkiegészítést került bevezetésre, amely 66 418 fő részére biztosított átlagosan bruttó havi 16 000 Ft bérkiegészítést. A szaktárca 2017-től tervezte a szociális életpályamodell bevezetését, de nem sikerült megszerezni hozzá a kormányzati támogatást.

A humán erőforrás helyzet a helyi ellátórendszer esetében is az országos helyzetet tükrözi, azzal, hogy a határ közelsége miatt jelentős a külföldi munkavállalás mértéke, valamint a magánszféra elszívó hatása. A zalaegerszegi intézményekben lévő szakmai álláshelyek közel 25-30 %-a betöltetlen.

c) Alulfinanszírozott szolgáltatási rendszer

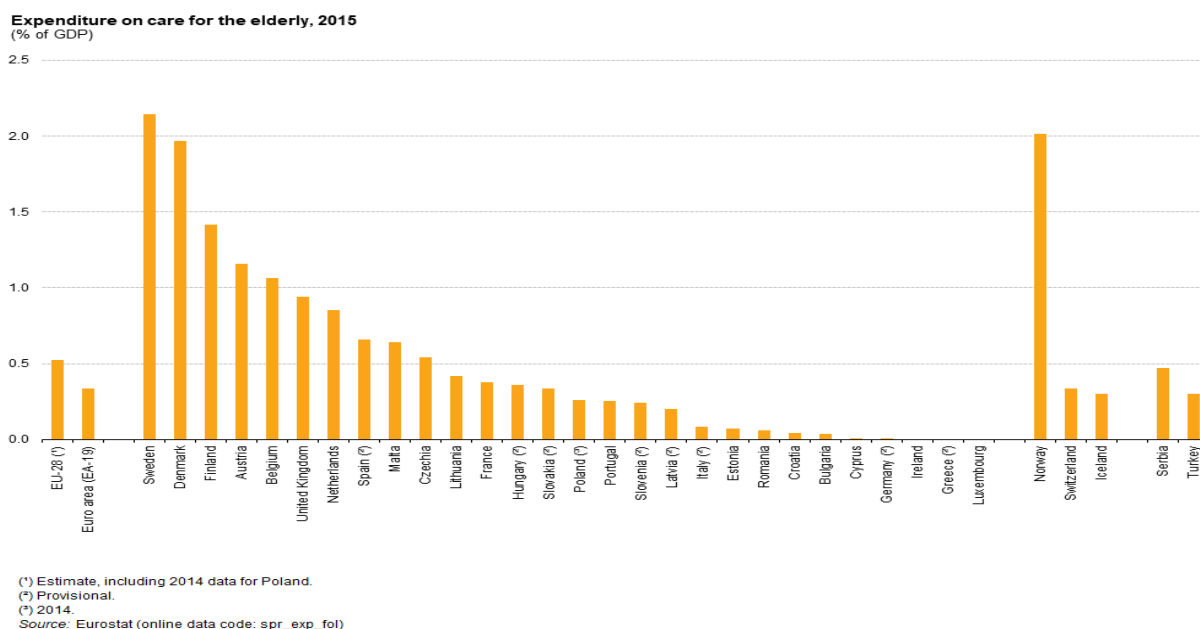
Jelenleg az állami szociálpolitikát finanszírozási szempontból a gondozási feladatok költségminimalizáló kezelése jellemzi. Mindez megjelenik a szolgáltatások finanszírozásának és a kapacitások számának stagnálásában, a professzionális ápolói-gondozói munka alulfizettségében, az egy gondozóra jutó ellátotti létszámok dinamikus növekedésében is.

A magyar állam jelenleg a GDP 0,4%-t költi csupán idősek ellátására. Ez az összeg évről évre minimálisan emelkedik. A későbbiekben bemutatása kerül, hogy a költségvetési törvényben meghatározott támogatási összegek nem az ellátások valódi működési költségeihez kötődnek.

Az EUROSTAT adatai szerint – amint ez a következő ábrán is jól látható - 2015-ben az EU28 tagállamában átlagosan a GDP 0,5%-át költötték idősek ellátásával összefüggő költségekre, a legtöbbet, 2%-ot Svédország és Dánia fordított idősellátással kapcsolatos szolgáltatásokra, Magyarország 0,4%-kal az átlag alatt maradt.

26. számú ábra

Idősek ellátására fordított GDP arányos állami kiadás, 2015.

eurostat

A szociális alapellátások közül a helyi önkormányzatoknak közfeladatként kötelező biztosítaniuk az étkeztetést, illetve a házi segítségnyújtást, valamint amennyiben önálló polgármesteri hivatallal

rendelkeznek, vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye e településen található abban az esetben a csalásegítést. Ezen felül 3 000 fős lakosságszám felett az idősök nappali ellátását is, 30 000 fő fölött pedig az időskorúak gondozóházát.

A feladatellátási kötelezettség lakosságszám alapján történő meghatározásának nincs köze ahhoz, hogy valójában hol, hányan szorulnak rá a az egyes szolgáltatásokra. A települési önkormányzatok mellett közfeladat ellátásában közreműködik még a központi kormányzat, illetve államháztartáson kívüli szervezetek (pl. egyházak, gazdasági társaságok, nonprofit szervezetek).

Az önkormányzati feladatok ellátásához a központi költségvetés *szociális normatívával, intézményi normatívával*, valamint *kötött felhasználású támogatásokkal* járul hozzá. Ugyanakkor az állami támogatás nem teljeskörű, mivel az elismert működtetési költségekhez kapcsolódik az ún. elvárt bevétel, amely az önkormányzat bevételeitől függ (azaz az állami támogatást csökkenti az önkormányzat saját bevétele, amelyet az ún. adóerőképeség határoz meg).

A szegényebb önkormányzatok külön támogatást igényelhetnek a kötelező feladataik ellátásához. Emellett az ellátottaktól térítési díj szedhető, ennek mértéke, fajtái, számítási módjai a Szociális törvényben kerültek meghatározásra.

Az állam fenntartói feladatait a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság látja el, mely 2013. évben vette át az önkormányzatoktól a gyermekvédelmi szakosított ellátást nyújtó intézményeket, illetve elsősorban a fogyatékos személyek, a pszichiátriai betegek, a szenvedélybetegek valamint az idősök ellátását végző bentlakásos intézményeket (összesen 177 intézményt).

Az állami ellátórendszer fenntartásának költségeit az állam feladatfinanszírozás útján biztosítja, ez éves szinten mintegy 13 Mrd Ft-ot jelent, Az ellátórendszer közel 50 000 ellátott gondozását biztosítja, mintegy 2 300 fő szakember segítségével.

Az államháztartáson kívüli szervezetek, mint fenntartók közül kiemelkedő az egyházak szerepe. Az egyházaknak a szociális ellátórendszerben történő nagyobb szerepvállalása egy több évtizede megfigyelhető folyamat.

A fokozódó szerepvállalást az évezredek történelmi hagyományok, az értékrend, a szemléletmód, az általuk biztosított magas szakmai minőség, továbbá esetenként a nagyobb forrásszerző képesség is elősegíti.

Az egyházak szerepének növekedését jelzi, hogy a házi segítségnyújtás keretében ellátottak 42%-át már egyházi szervezetek látják el, míg az időotthonokban gondozottak 27 %-át is egyházi intézmények végzik. Ez az a két ellátási típus, amelyek esetében az egyházak már csaknem annyi férőhelyet működtetnek, mint az önkormányzatok.

A folyamatot elősegíti, az is, hogy a finanszírozás nem szektorsemleges. Az egyházak által fenntartott intézmények nem csupán az önkormányzatoknak biztosított támogatást kapják meg, hanem ún. kiegészítő egyházi támogatásban is részesülnek.

Ennek mértéke jelenleg 76,2%, ami jelentős feszültséget okoz a fenntartók között. 2007 óta látványos ennek a támogatásnak a növekedése, bár 2013-ban volt egy nagyobb visszaesés.

A költségvetési támogatás 2013-ig normatív alapon történt, azaz fajlagos költségek alapján, ellátotti létszámokhoz kötődött. 2013-ban azonban elkezdődött egy fenntartói centralizáció amelynek következtében az önkormányzatoktól több közfeladatot és a hozzájuk kapcsolódó támogatást is átvette az állam (pl. alapfokú oktatás, gyermekvédelem, bentlakásos ellátások, alapszolgáltatások közül a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás).

A megmaradt feladatok támogatását pedig megpróbálták feladatmutatókhoz (férőhelyszámok, gondozási napok, gondozási órák stb) kötni.

A feladatalapú finanszírozás lényege, hogy az állam egyes helyi feladatokhoz kötött felhasználású normatív támogatást biztosít csökkentve ezt a helyi adóerőképeséssel.

A feladatalapú finanszírozás azonban jelenleg csak a tartós bentlakást nyújtó intézményeknél került bevezetésre (itt jelenleg működési költségeket és a bérköltséget finanszírozza a költségvetés, csökkentve az ellátottak által fizetett térítési díjjal) a többi szolgáltatásnál maradt a kötött felhasználású normatíva.

A költségvetési törvények alapján összeállított 10. számú táblázat jól szemlélteti, hogy a szociális étkeztetés esetén 2011 óta nem növekedett a normatíva, a házi segítségnyújtás támogatása 2013. évben csökkent, majd a finanszírozás 2017-től kettévált, a nappali ellátásoknál 2013-ban regisztrálhattunk minimális emelkedést, örömdetes tény ugyanakkor az is, hogy a demens személyek ellátására szolgáló normatíva közel 100 000 Ft-tal emelkedett.

Az idősök bentlakásos ellátásánál 2013. évben került bevezetésre a feladatalapú finanszírozás, így csak a rendelkezésre álló összesített költségvetési támogatást tartalmazza a költségvetési törvénynek összege évről évre kis mértékben növekszik.

A finanszírozás egyházi fenntartóknak kedvező volta, a fenntartói centralizáció, a feladatalapú finanszírozás, a kapacitásszabályozás miatt az önkormányzatok egyre kevésbé motiváltak fenntartani a szociális alap- és szakellátásaikat.

8. számú táblázat

Költségvetési támogatások változása (2011-2017)

szolgáltatás	2011	2013	2015	2017
szociális étkeztetés (Ft/fő)	55 360	55 360	55 360	55 360
házi segítségnyújtás (Ft/fő)	166 080	145 000	145 000	segítés: 25 000, gondozás: 210 000
falu-tanyagondnoki szolgálat (Ft/szolgálat)	2 000 000	2 000 000	2 500 000	2 500 000
idős nappali (Ft/fő)	88 580	109 000	109 000	109 000
demens nappali (Ft/fő)	405 600	500 000	500 000	500 000
idős bentlakásos (Ft/fő)	635 650	20,9 Mrd	22,3 Mrd	22,3 Mrd
demens bentlakásos	710 650			

Forrás: a tárgyévi költségvetési törvények

Az elmúlt időszakban összességében a szociális ellátások finanszírozását leginkább az állami újraelosztás mértékének csökkentése, a jóléti alrendszerek szerepének stagnálása jellemezte.

Az ellátások finanszírozásában meglehetősen hektikusan változtak a fajlagos összegek, illetve a számítási mód (lakosságszámhoz kötés, majd ellátotti létszámhoz, újabban feladatmutatóhoz), de a cél minden esetben a költségek szinten tartása, időnként csökkentése volt.

A rendszerváltás utáni időszakban csupán két kiemelkedő év volt: 2003, illetve 2005, amikor a legtöbb szolgáltatásnál meredekebb normatíva emelkedés volt látható. 2005 után viszont már csak néhány esetben történt normatíva emelkedés (a házi segítségnyújtás, étkeztetés, idősök nappali ellátásában).

A szakosított ellátások (bentlakásos, illetve átmeneti elhelyezést nyújtó ellátások) esetében jellemzően csökkentek a fajlagos költségek 2005 után (Mester, 2010).

3.3.2. Erősségek

a) Munkavállalói elköteleződés, professzionális, jól képzett szakemberek

Az ágazatban országos viszonylatban és helyben is jellemzően elkötelezett, szakmailag jól felkészült szakemberek dolgoznak. Ugyan az ágazatra jellemző a munkaerőhiány és a fluktuáció is viszonylag magas szintű – amint ez a gyengeségek között részletesen is kifejtésre került – ugyanakkor az ágazat mellett továbbra is kitartó és ott a sokszor nehéz körülmények között is lelkiismeretes munkát végző szakembereknek köszönhetően a rendszer képes jó minőségű, az adekvát szükségleteknek megfelelő, személyre szabott szolgáltatásokat biztosítani.

Erre az elhivatott, felkészült, jelentős tapasztalattal rendelkező szakembergárdára támaszkodva sikeresen megvalósíthatóak az olyan innovatív kezdeményezések amelyek jellemzően a megye területén élő idős embereket céloznak meg, annak érdekében, hogy az időskort méltósággal és magas életszínvonalon tudják megélni – lehetőleg saját otthonukban, környezetükben.

b) Fejlett együttműködési háló

A szociális fejlesztések egyik lényeges kritériuma az *igénybe vevők, a szakemberek és a szolgáltatások közötti szakmai és szakmaközi (interprofesszionális) együttműködés*, továbbá a *helyi közösségekre, a szomszédságra, a civil összefogásra és a támogató hálózatokra* való építés.

Mindezekkel jelentős mértékben hozzá lehet járulni a szociális szolgáltatások, tágabb értelemben a humánerőforrás minőségének emeléséhez is.

Az együttműködések, hálózatok, partnerségek létrehozása nem csupán hatékonysági szempontból indokolt, a több ágazat kooperációjával megvalósuló szolgáltatások, projektek révén olyan tudások és információk adódnak össze, amelyek ma már elengedhetetlenek egy jól és magas szakmai színvonalon teljesítő, fenntartható szociális szolgáltatási rendszer működtetéséhez.

A hálózatok fenntartásának, működtetésének túl kell mutatnia az esetszerű, időszakos, adott esetben ad hoc intézményi, szervezeti együttműködéseken.

A szociális ellátórendszer hatékony működése érdekében elengedhetetlen, hogy az ellátást végző intézményrendszer, a szociális szolgáltató szervezetek, a releváns civil szervezetek, az önkormányzatok és az egyéb szakemberek hosszú távú együttműködést alakítsanak ki a jelenleginél hatékonyabb és innovatívabb szolgáltatások biztosítása érdekében.

c) Kiemelkedő infrastruktúra és tárgyi feltételek

Országos szinten a szociális ellátórendszer infrastrukturális fejlesztésére, modernizációjára az uniós és hazai forrásból finanszírozott energetikai korszerűsítések, a nagylétszámú bentlakásos intézményi férőhelyek kiváltása révén kerül sor, helyi szinten pedig Települési Operatív Program keretében megy végbe a fejlesztés. Ezáltal a helyi szolgáltatási rendszer infrastrukturális háttere, tárgyi eszköz szükséglete magas szinten biztosított, amely egy szilárd hátteret jelent a minőségi közszolgáltatások nyújtásához, a szükséges szolgáltatásfejlesztésekhez, az innovatív modellek bevezetéséhez és működtetéséhez.

3.3.3. Lehetőségek

a) Szolgáltatások fejlesztése, új modellprogramok (pl. esetmenedzsment az idősellátásban, szociális szakemberek részvétele az egészségügyi alapellátásban a háziorvosi praxisközösségek keretében)

A korszerűsített és modernizált helyi intézményrendszer, a modern kor szükségleteinek megfelelő tárgyi feltételek biztosítása, az elkötelezett, megfelelő szakmai tudással és tapasztalattal rendelkező szakemberek megléte alkalmassá és fogékonnyá teszi a helyi ellátórendszert az innovatív a folyamatosan változó szükségletekhez rugalmasan illeszkedő új kezdeményezések, innovációk, fejlesztések megvalósítására.

b) Képzések, továbbképzések

Annak érdekében, hogy a szociális szakterület munkaerő ellátottsága megfelelő színvonalú legyen, a szolgáltatásokban jól képzett, megfelelően kvalifikált szakemberek dolgozzanak, az ágazat igényeit figyelembe vevő, a szakmai jogszabályi változásokhoz alkalmazkodó, az új innovatív modellekre és a különböző rendszerek által fenntartott újszerű megoldásokra reagáló képzési,

továbbképzési rendszerre van szükség. Annak érdekében, hogy a rendszer szolgáltatásait igénybevevőket jól felkészített szakemberek és hosszútávon fenntartható intézményhálózat fogadja a szociális szemlélet, a szakmai felkészítés modernizációjára is szükség van.

Magyarországon a személyes gondoskodás körében dolgozó közel 93 ezer főből megközelítőleg 73 ezren dolgoznak szakmai munkakörben. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban dolgozó szakembereknek 2001 óta kötelező a folyamatos továbbképzés. A továbbképzés elősegítése érdekében a központi költségvetés támogatást biztosított az intézményeknek, majd ezen normatíva megszűnésével elsősorban uniós források biztosításával került sor a képzési, továbbképzési rendszer modernizációjára.

A TÁMOP-5.4.10 kiemelt projekt 5,063 milliárd forint keretösszeget biztosított a képzés korszerűsítésére, ugyanakkor a képzési kereslet-kínálat földrajzi és ellátotti területenkénti eltérése okán a továbbképzési igények sok esetben kielégítetlenek maradtak, ezekre a problémákra reagálva szükségessé vált a TÁMOP-5.4.10 kiemelt projekt elért eredményeinek továbbfejlesztése.

A TÁMOP projekt folytatásaként a Kormány meghirdette az EFOP-3.8.2-16 számú *Szociális humán erőforrás fejlesztése* tárgyú projektet.

A program az állami intézményfenntartó, Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, a Semmelweis Egyetem, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem valamint a Károli Gáspár Református Egyetem együttműködésével valósul meg. A képzési projektekre összesen 12 milliárd forint áll rendelkezésre, a program megvalósításának futamideje 48 hónap.

A program keretében helyben, korszerű képzések megvalósítására nyílik lehetőség, amely szintén hozzájárul a naprakész tudással rendelkező szakemberek bevonására a fejlesztési programokba.

3.3.4. Veszélyek

a) A jogszabályi környezet változásai

A szociális szférában megvalósuló új kezdeményezések, modell értékű gyakorlatok bevezetésének és működtetésének nem igazán kedvez a szabályozási környezet gyakori és esetenként alapos szakmai egyeztetés nélküli változtatása. Az ágazat működésének kereteit meghatározó 1993-ban megalkotott Szociális törvény az elfogadása óta szinten minden évben módosult (volt, hogy egy évben több alkalommal is), a különböző javaslatok, koncepciók egy-egy elemének megvalósítása

érdekében nagyon gyakran változnak az ellátórendszer működését alapvetően meghatározó, a feladatellátás tartalmát, módját, a személyi és tárgyi feltételeket, valamint a finanszírozási elveket meghatározó szakmai jogszabályok.

b) Egyenlőtlen kapacitáseloszlás, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőtlenségei

Magyarországon – a rendelkezésre álló statisztikák alapján - összesen 7 324 telephelyen nyújtanak valamilyen szolgáltatást például az egyik legnagyobb ellátotti csoportnak, az időseknek. Korcsoportos viszonyításban házi segítségnyújtás szolgáltatást a korcsoport 7%-a, míg idősek otthonában ellátást csupán 3% tud igénybe venni. Ugyanakkor nem kizárólag a rendelkezésre álló kapacitás kevés, súlyosbítja a problémát, hogy a szolgáltatások területi megoszlása egyenlőtlen, az ellátási igényekhez, szükségletekhez nem igazodik a hozzáférés.

A szabályozás és a finanszírozás figyelmen kívül hagyja a településszerkezetből fakadó különbségeket és hátrányokat.

A Szociális törvény a települések lakosságszámához köti az ellátási kötelezettséget, nem az ellátást igénylők számához, ami pl. kistelepülésen élők esetén az elvándorlás, a munkalehetőségek hiánya, illetve az előregedés miatt magasabb, mint a nagyobb településeken, városokban.

A tapasztalatok alapján kijelenthető, hogy a jogszabályi kötelezés, illetve a lakosságszámhoz igazodó szabályozás önmagában nem garanciája a hozzáférésnek.

Az országos adatok alapján megállapítható, hogy például az otthonközeli ellátást nyújtó *házi segítségnyújtás* 2015-ben a települések 91%-ában volt elérhető, étkeztetés 86%-ban – annak ellenére, hogy ezek biztosítása minden települési önkormányzat számára kötelező.

Számos önkormányzat csak ún. csatolt településként tudja biztosítani ezt a két szolgáltatást, vagyis egy központi településről járnak ki a gondozók, akik az ún. bevont településeken csak heti néhány órát töltenek.

Ez alapján a házi segítségnyújtás helyben országosan a települések harmadában, étkeztetés a felében működik. Idősek nappali ellátását a települések 41%-a biztosítja, 1000 fő alatti településeknek azonban csak a harmada, igaz számukra ez nem is kötelező feladat. Ugyanakkor ott, ahol elérhető a szolgáltatás, ott sem igazodnak a kapacitások az igényekhez.

„Például igénybevevői számok alapján az egyik legnagyobb szolgáltatásnak tekinthető házi segítségnyújtásban vannak járások, ahol a rendelkezésre álló kapacitások száma száz 65 év feletti lakosra vetítve eléri a 85-öt, miközben máshol az egyet sem. Ennek megfelelően az igénybevételi

adatok is igen szélsőségesen alakulnak. Az ellátott idősök aránya települési szinten 1–80% között szóródik, azon településeken, ahol létezik ilyen ellátás. A szolgáltatások igénybevevői ezekben az esetekben inkább csak kitöltik a rendelkezésükre álló teret, egy olyan rendszerben, ahol a mozgástér kialakulását sokkal inkább az önkormányzatok, a szolgáltatásokat működtető civil és egyházi szervezetek, és az államilag finanszírozott férőhelyek elosztásáért felelős szervek határozzák meg.”(Goldmann–Mester–Gyetvai, 2016, 375-376)

Ez a helyzet különösen jellemző az aprófalvas településszerkezetű Zala megyére, ahol számos helyen nem elérhetőek a szolgáltatások, illetőleg az azokhoz történő hozzáférés nem megfelelően biztosított.

További gyakorlati problémát jelent az információhiány: azokon a településeken, ahol helyben nincs szolgáltatás, ott nem is informálják a rászorulókat arról, hogy jogosultak lennének valamilyen professzionális segísége.

c) A szolgáltatások iránti szükséglet folyamatos emelkedése

A demográfiai változásokból fakadó gyors ütemű gondozási szükségletnövekedést sem az állam, sem a családok nem képesek már kielégíteni.

A gondozási szükséglet folyamatosan nő Magyarországon. A 65 év feletti korosztály létszáma 1,8 millió fő, közülük 1,3 millió fő él valamilyen korlátozottsággal. A rendelkezésre álló magyarországi statisztikák szerint szociális segítséget a 65 év feletti korosztálynak csupán a 20 %-a tud igénybe venni.

Otthonközeli ellátást (házi segítségnyújtás) azonban a korcsoportnak csupán a 7%-a számára elérhető. Szakellátást az idősök otthonában az idősök 3%-a tudja igénybe venni, miközben a várakozók száma folyamatos növekedés mellett már jelenleg is meghaladja az ellátást igénybe vevők felét. Az elmúlt 8 évben központi állami fenntartásban működő idősök otthonában új férőhely nem jött létre.

Az országos adatok alapján az Idősök otthonában jelenleg 100 férőhelyre 45 várakozó jut a hivatalos statisztika szerint, becslések szerint ez az arány rosszabb: 100 férőhelyre nagyjából 60-an várakoznak. A várakozási idő hosszú, átlagosan két év, ez idő alatt a családnak kell biztosítania valamilyen módon a gondozást.

A várható élettartam öröndetes emelkedése, a népesség korszerkezetének átalakulása folyamatosan egyre nagyobb kihívást jelent a közszolgáltatások - közöttük is elsősorban a szociális és az egészségügyi ellátórendszer – számára. Az ellátási szükségletek növekedése elsősorban az idősök ellátását végző bentlakásos intézményeket érinti.

Az állami, önkormányzati szolgáltatások korlátozott hozzáférése miatt azt feltételezhetnénk, hogy a családok – ezen belül is a nők – veszik magukra a gondozási terheket, azonban ezt az adatok és az empirikus tapasztalataink sem támasztják alá.

A nők a foglalkoztatási szerkezetben betöltött helyük szerepük, az alacsony összegű ápolási díj, a tehermentesítő szolgáltatások hiánya, valamint a saját, az elmúlt időszakban jelentősen átalakult attitűdjük miatt ma már egyre kevésbé vállalják magukra a gondozás terhét és felelősségét.

Jelentősen átalakult az elmúlt évtizedekben a családszerkezet, nem jellemző már kisebb közösségekben sem a többgenerációs családok együttélése, emiatt Magyarországon Európai Unió összehasonlításban is nagyon alacsony az idős hozzátartozót gondozók aránya: a felnőtt népesség 8–10%-a.

Ebből következően feltételezhetjük, hogy az ellátási szükséglettel rendelkező, de ellátatlan idősök aránya magas. Ezért a gondozás egyre inkább áruvá válik: a kapacitások hiányát mérséklendő piaci válaszként félig vagy teljesen illegális, kényszer szülte, esetenként jogsértő, az egyenlőtlenségeket tovább növelő megoldások születnek.

4. CSELEKVÉSI TERV - a hiányzó szolgáltatások biztosítására, valamint a hozzáférés javítására vonatkozó javaslatok megfogalmazása

A Szolgáltatási Út térkép ezen fejezete a HEP-ben meghatározottak alapján elkészített helyzetfeltárásban, az esélyegyenlőségi célcsoportok mentén felszínre került és azonosított problémákra, szolgáltatáshiányokra fogalmaz meg intézkedéseket, javaslatokat.

Az azonosított szolgáltatáshiányok felszámolására, a hozzáférés javítására elsősorban nem minden esetben javasoljuk új szolgáltatások bevezetését, hanem törekedünk a már meglévő kapacitások átstrukturálására, átcsoportosítására, esetenként bővítésére, jobb erőforrás allokációra, hatékonyabb működésre.

Természetesen tisztában vagyunk azzal is, hogy a költségvetési erőforrások korlátozottak, ezért elsősorban olyan intézkedéseket fogalmazunk meg, amelyek minimális anyagi ráfordítással, elsősorban koordinációs tevékenységgel és szervezéssel megvalósíthatók. Minden intézkedés esetében megnevezzük annak felelősét és a megvalósítás tervezett határidejét is. Minden járás esetében javasolunk néhány olyan intézkedést, amelyek a későbbiekben a Megyei Esélyteremtő Paktumban részletesen kidolgozásra kerülhetnek.

4.1. KESZTHELYI JÁRÁS

4.1.1. Oktatáshoz történő hozzáférés

- Fejlesztőpedagógiai, gyógypedagógiai, logopédiai, korai fejlesztő szolgáltatási kapacitások bővítésének vizsgálata (Alsópáhok, Keszthely, Sármellék, Várvolgy, Zalaszentő, Zalavár).

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzat, Tankerület, Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Határidő: 2020. december 31.

- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára felzárkózó oktatás lehetőségének feltárása (Cserszegtomaj, Vonyarcvashegy)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzat, Tankerület, Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, civil szervezetek

Határidő: 2020. december 31.

4.1.2. Munkavállaláshoz történő hozzáférés

- A roma és mélyszegénységben élők számára a munka-erőpiaci szolgáltatások ismertségének népszerűsítése, a helyi munkalehetőségek feltárása kihelyezett fórumok tartása már működő programok összehangolásával (Bókaháza, Dióskál, Egeraracs, Gétye, Gyenesdiás)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Roma Nemzetiségi Önkormányzatok, Zala Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

Határidő: 2020. október 31.

- Gyermekeket egyedül nevelő és pályakezdő nők számára a munkaerőpiacra való visszajutást segítő atipikus munkavégzést biztosító álláshelyek népszerűsítése érdekében kihelyezett fórumok tartása, a család és a munkahely összehangolását segítő programok szervezése (Felsőpáhok, Gyenesdiás, Keszthely, Sármellék, Zalavár)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Zala Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, vállalkozások, Család és Karrier Pont Keszthely

Határidő: 2020. október 31.

JAVASOLT MEP intézkedés!

4.1.3. Egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés

- Az idősek és fogyatékosok számára az egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvételt biztosító helyi egészségnap szakmai programjának összeállítása és egészségnapok szervezése (Nemesbükk, Sármellék, Szentgyörgyvár)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, háziorvosi praxisközösségek, Egészségfejlesztési Iroda, civil szervezetek, Idősügyi Tanácsok

Határidő: 2020. október 31.

- Romák és mélyszegénységben élők egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvételt biztosító helyi egészségnap szakmai programjának összeállítása és egészségnapok szervezése (Felsőpáhok, Gétye)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, háziiorvosi praxisközösségek, Egészségfejlesztési Iroda, civil szervezetek, nemzetiségi önkormányzatok

Határidő: 2020. október 31.

4.1.4. Szociális szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Idősek nappali ellátása, illetve egyéb az idősek nappali ellátását biztosító alternatív szolgáltatás megszervezésére vonatkozó javaslat kidolgozása (Vonyarcvashegy, Egeraracs, Felsőpáhok, Alsópáhok)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, civil szervezetek, Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Zala Megyei Kirendeltsége

Határidő: 2021. december 31.

4.1.5. Gyermekjóléti szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Bölcsődei ellátás hiányában a 0-3 év közötti gyermekek napközbeni ellátásának biztosítására alternatív megoldási javaslatok kidolgozása (Alsópáhok, Rezi, Vonyarcvashegy, Zalacsány)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, civil szervezetek, bölcsődei szakmai szervezetek, vállalkozások

Határidő: 2021. december 31.

- A nyári időszakban a gyermekek napközbeni felügyeletének biztosítását és szabadidős tevékenységek megszervezését célzó alternatívák kidolgozása már működő programok bevonásával (Bókaháza, Cserszegtomaj, Gyenesdiás, Hévíz, Vonyarcvashegy)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Tankerület

Határidő: 2020. október 31.

4.1.6. Roma felzárkózást célzó szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Az igénybe vehető uniós programokhoz való csatlakozás lehetőségeinek kidolgozása járási szintű kidolgozása

EFOP 1.4.4 Roma lányok iskolaelhagyásának megelőzése

EFOP-3.3.1-16 - Tanoda programok támogatása

EFOP-3.4.1. Roma Szakkollégiumi Programok

EFOP-1.6.1-VEKOP-16- 2016-00001 Felzárkózási együttműködések támogatása

EFOP-1.1.2-16-2016-00001 Nő az esély – képzés és foglalkoztatás

EFOP-3.7.1-17-2017-00001 Aktívan a tudásért

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, nemzetiségi önkormányzatok, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság

Határidő: 2022. december 31.

4.1.7. Egyéb a járásban felmerülő szolgáltatási „hiányterületek”

- Az Idősek körében az áldozattá válás kockázatát csökkentő felvilágosító programok és kampány szervezése (Esztergályhorváti, Gyenesdiás, Keszthely, Karmacs, Vonyarcvashegy)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, Zala Megyei Rendőr Főkapitányság, Helyi nyugdíjas Klubok

Határidő: 2020. október 31.

4.2. ZALASZENTGRÓTI JÁRÁS

4.2.1. Oktatáshoz történő hozzáférés

- Tanulási, beilleszkedési nehézséggel küzdő gyermekek számára a pedagógiai szakszolgálati feladatok megszervezésének vizsgálata (Döbröce, Óhid, Sümegcsehi).

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzat, Tankerület, Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Határidő: 2020. december 31.

4.2.2. Munkavállaláshoz történő hozzáférés

- A roma és mélyszegénységben élők számára a munka-erőpiaci szolgáltatások ismertségének népszerűsítése, a vállalkozóvá válás lehetőségeinek feltárása (Zalaszentgrót, Batyk, Tekenye, Zalabér)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, Roma Nemzetiségi Önkormányzatok, Zala Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, vállalkozói érdekképviseleti szervezetek, Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

Határidő: 2020. október 31.

- Kisgyermekes anyák számára a munkaerőpiacra való visszajutást segítő atipikus munkavégzést biztosító álláshelyek népszerűsítésére kihelyezett fórumok tartása Foglalkoztatási Paktumszervezetek bevonásával (Kehidakustány, Dötk, Óhid, Zalabér)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Zala Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, vállalkozások, Foglalkoztatási Paktumszervezetek

Határidő: 2020. október 31.

- A fogyatékos személyek, megváltozott munkaképességű személyek elhelyezkedési lehetőségeivel kapcsolatos tájékoztató fórumok szervezése (Zalaszentgrót, Batyk, Tekenye, Mihályfalva).

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Zala Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató vállalkozások

Határidő: 2020. október 31.

4.2.3. Egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés

- Az idősek és fogyatékosok számára az egészségügyi prevenciós programok szervezése, helyi egészségnap szakmai programjának összeállítása (Dötk, Kallósd, Kehidakustány)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, háziorvosi praxisközösségek, Egészségfejlesztési Iroda, civil szervezetek, Idősügyi Tanácsok

Határidő: 2020. október 31.

JAVASOLT MEP intézkedés!

- Romák és mélyszegénységben élők egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvételét ösztönző programok, ismeretterjesztő, felvilágosító előadások, interaktív fórumok szervezése (Batyk, Mihályfalva, Kisgyömrő, Naggyömrő, Óhid)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, háziorvosi praxisközösségek, Egészségfejlesztési Iroda, civil szervezetek, nemzetiségi önkormányzatok

Határidő: 2020. október 31.

4.2.4. Szociális szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Idősgondozási kapacitások fejlesztésére, a szolgáltatások összehangolására vonatkozó javaslat kidolgozása (Döbröce, Dötk, Kallósd)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, civil szervezetek, Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Zala Megyei Kirendeltsége

Határidő: 2021. december 31.

4.2.5. Gyermekjóléti szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Bölcsődei ellátás hiányában a 0-3 év közötti gyermekek napközbeni ellátásának biztosítására alternatív megoldási javaslatok kidolgozása (Tekenyé, Túrje, Zalabér, Zalavég)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, civil szervezetek

Határidő: 2021. december 31.

- Oktatási szünetekben a gyermekek napközbeni felügyeletének biztosítását és szabadidős tevékenységek megszervezését célzó alternatívák kidolgozása (Kehidakustány, Kisgöbrő, Nagyöbrő, Kisvásárhely, Mihályfalva)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Tankerület

Határidő: 2020. október 31.

4.2.6. Roma felzárkózást célzó szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Az igénybe vehető uniós programokhoz való csatlakozás lehetőségeinek kidolgozása járási szintű kidolgozása

EFOP 1.4.4 Roma lányok iskolaelhagyásának megelőzése

EFOP-3.3.1-16 Tanoda programok támogatása

EFOP-1.3.2-16-2016-00001 Felzárkózási mentorhálózat fejlesztése

EFOP-1.6.1-VEKOP-16- 2016-00001 Felzárkózási együttműködések támogatása

EFOP-1.1.2-16-2016-00001 Nő az esély – képzés és foglalkoztatás

EFOP-3.7.1-17-2017-00001 Aktívan a tudásért

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, nemzetiségi önkormányzatok, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság

Határidő: 2022. december 31.

4.2.7. Egyéb a járásban felmerülő szolgáltatási „hiányterületek”

- Ifjúsági közösségi terek kialakításának vizsgálata (Batyk, Óhid. Sénye, Kisgöbrő, Nagygöbrő, Túrje).

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Ifjúsági civil szervezetek

Határidő: 2020. október 31.

- Az idős emberek elmagányosodásának, izolációjának megelőzése, szellemi és fizikai aktivitásának megőrzése érdekében közösségi programok szervezése (Batyk, Döbröce, Kallósd, Kehidakustány)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Nyugdíjas szervezetek

Határidő: 2020. október 31.

4.3. LETENYEI JÁRÁS

4.3.1. Oktatáshoz történő hozzáférés

- Fejlesztőpedagógiai, gyógypedagógiai, logopédiai, korai fejlesztő szolgáltatási kapacitások bővítésének vizsgálata (Bánokszentgyörgy, Bucsuta, Oltárc).

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzat, Tankerület, Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Határidő: 2020. december 31.

4.3.2. Munkavállaláshoz történő hozzáférés

- A roma és mélyszegénységben élők számára a munkaerő-piaci elhelyezkedést elősegítő informatikai alapkészségek elsajátítása érdekében javaslat készítése helyben hozzáférhető tanfolyamok szervezésére (Becsehely, Borsfa, Petrivente)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Roma Nemzetiségi Önkormányzatok, Zala Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, felnőttképzési szervezetek, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság

Határidő: 2020. október 31.

- A gyermekgondozásból (GYES, GYED....) visszatérő kisgyermekes anyák számára a munkaerőpiacra való visszajutást segítő információs fórumok szervezése (Bánokszentgyörgy, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Molnári, Zajk)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, Zala Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, vállalkozások

Határidő: 2020. október 31.

4.3.3. Egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés

- Az idősek, fogyatékosok, mélyszegénységben élők számára az egészségügyi prevenciós programok szervezése, kihelyezett szűrővizsgálatok biztosítása, felvilágosító, prevenciós fórumok előadások szervezésére vonatkozó javaslat kidolgozása (Dötk, Kallósd, Kehidakustány)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, háziorvosi praxisközösségek, Egészségfejlesztési Iroda, civil szervezetek, Időügyi Tanácsok

Határidő: 2020. október 31.

JAVASOLT MEP intézkedés!

- A nők, illetőleg elsősorban a kisgyermekes anyák izolációjának megelőzése érdekében helyben elérhető mentálhigiénés ellátás igénybevételére vonatkozó lehetőségek vizsgálata. (Bánokszentgyörgy, Bucsuta, Molnári Oltárc, Petrivente)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, háziorvosi praxisközösségek, Egészségfejlesztési Iroda, civil szervezetek, egészségügyi intézmények

Határidő: 2021. december 31.

4.3.4. Szociális szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Szociális szolgáltatásokhoz (elsősorban fogyatékos személyekre és idősekre irányuló) történő hozzáférés javítása, kapacitások fejlesztésére, a szolgáltatások összehangolására vonatkozó javaslat kidolgozása (Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Oltárc)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, civil szervezetek, Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Zala Megyei Kirendeltsége, egyházak, szociális szolgáltatók

Határidő: 2021. december 31.

JAVASOLT MEP intézkedés!

- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítására vonatkozó szükségletek felmérése (Csörnyeföld, Muraszemenye)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, szociális szolgáltatók, Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Zala Megyei Kirendeltsége

Határidő: 2020. december 31.

4.3.5. Gyermekjóléti szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer hatékonyabb működésére vonatkozó javaslat kidolgozása, különös tekintettel a járásban élő veszélyeztetett gyermekek számának növekedésére (Bánokszentgyörgy, Bucsuta, Kistolmács, Molnári)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, gyermekjóléti szolgálatok, védőnők, háziorvosok, óvodai, iskolai szociális segítők

Határidő: 2021. december 31.

- Oktatási szünetekben a gyermekek napközbeni felügyeletének biztosítását és szabadidős tevékenységek megszervezését célzó alternatívák kidolgozása (Bázakerettye, Kiscsehi, Lasztonya, Letenye, Maróc)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Tankerület

Határidő: 2021. december 31.

4.3.6. Roma felzárkózást célzó szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Az igénybe vehető uniós programokhoz való csatlakozás lehetőségeinek kidolgozása járási szintű kidolgozása

EFOP 1.4.4 Roma lányok iskolaelhagyásának megelőzése

EFOP-3.3.1-16 Tanoda programok támogatása

EFOP-1.3.2-16-2016-00001 Felzárkózási mentorhálózat fejlesztése

EFOP-1.6.1-VEKOP-16- 2016-00001 Felzárkózási együttműködések támogatása

EFOP-1.1.2-16-2016-00001 Nő az esély – képzés és foglalkoztatás

EFOP-3.7.1-17-2017-00001 Aktívan a tudásért

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, nemzetiségi önkormányzatok, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság

Határidő: 2022. december 31.

4.3.7. Egyéb a járásban felmerülő szolgáltatási „hiányterületek”

- Életvezetési és adósságkezelési ismeretek átadását biztosító előadások szervezése a romák és a mélyszegénységben élők számára (Bánokszentgyörgy, Bucsuta, Kistolmács, Murarátka, Molnári)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Családsegítő Szolgálatok, Civil szervezetek

Határidő: 2022. december 31

- Az idős emberek elmagányosodásának, izolációjának megelőzése, szellemi és fizikai aktivitásának megőrzése, a nemzedékek közötti szolidaritás erősítése érdekében közösségi programok szervezése (Becsehely, Borsfa, Petrivente, Csörnyeföld, Letenye)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Nyugdíjas szervezetek, ifjúsági egyesületek, óvodák, köznevelési intézmények

Határidő: 2021. december 31.

- Az idősek körében az áldozattá válás kockázatát csökkentő felvilágosító programok és kampány szervezése (Pusztamagyaród, Letenye, Szentliszló, Tótszerdahely, Valkonya, Várfölde)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Zala Megyei Rendőr Főkapitányság, idősügyi civil szervezetek/klubok

Határidő: 2020. október 31.

4.4. LENTI JÁRÁS

4.4.1. Oktatáshoz történő hozzáférés

- A köznevelési intézménybe történő el- és hazajutás megkönnyítése érdekében egyeztetés az érintett településekkel, köznevelési intézményekkel, a Volánbusz Zrt-vel (Zebecke, Szentgyörgyvölgy, Nemesnép, Lendvadedes, Külsősárd).

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Tankerület, Volánbusz Zrt

Határidő: 2021. december 31.

4.4.2. Munkavállaláshoz történő hozzáférés

- A romák és mélyszegénységben élők számára a munka-erőpiaci szolgáltatások ismertségének népszerűsítése, a helyi munkalehetőségek feltárása kihelyezett fórumok tartása már működő programok összehangolásával (Kányavár, Kerkateskánd, Márokföld, Mikekarácsonyfa)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Roma Nemzetiségi Önkormányzatok, Zala Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

Határidő: 2020. október 31.

- Gyermekeiket egyedül nevelő és pályakezdő nők számára a munkaerőpiacra való visszajutást segítő atipikus munkavégzést biztosító álláshelyek népszerűsítésére kihelyezett fórumok tartása Foglalkoztatási Paktumszervezetek bevonásával (Belsőárd, Csesztreg)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Zala Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, vállalkozások, Foglalkoztatási Paktumszervezetek

Határidő: 2020. december 31.

- A gyermekgondozásból (GYES, GYED....) visszatérő kisgyermekes anyák számára a munkaerőpiacra való visszajutást segítő információs fórumok szervezése (Lovászi, Mikekarácsonyfa, Páka, Ramocsa, Szijártóháza, Tormafölde)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Zala Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, vállalkozások

Határidő: 2020. december 31.

4.4.3. Egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés

- A fogyatékosok, nők számára az egészségügyi prevenciós programok szervezése, kihelyezett szűrővizsgálatok biztosítása, felvilágosító, prevenciós fórumok előadások szervezésére vonatkozó javaslat kidolgozása (Lenti, Bödeháza, Csesztreg, Gáborjánháza, Gosztola, Belsőárd, Kálócfa Baglad)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, háziorvosi praxisközösségek, Egészségfejlesztési Iroda, civil szervezetek, Idősügyi Tanácsok

Határidő: 2020. október 31.

JAVASOLT MEP intézkedés!

- A nők, illetőleg elsősorban a kisgyermekes anyák izolációjának megelőzése érdekében helyben elérhető mentálhigiénés ellátás igénybevételére vonatkozó lehetőségek vizsgálata. (Barlahida, Csömödér, Hernyék, Iklódbördöce, Kissziget)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, háziorvosi praxisközösségek, Egészségfejlesztési Iroda, civil szervezetek, egészségügyi intézmények

Határidő: 2022. december 31.

4.4.4. Szociális szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Szociális szolgáltatásokhoz (elsősorban fogyatékos személyekre és idősekre irányuló) történő hozzáférés javítása, kapacitások fejlesztésére, a szolgáltatások összehangolására vonatkozó javaslat kidolgozása (Baglad, Gosztola, Gáborjánháza, Barlahida, Belsőárd, Kányavár, Lovászi, Ramocsa, Resznek, Pusztapáti, Szentgyörgyvölgy)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, szociális szolgáltatók, Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Zala Megyei Kirendeltsége

Határidő: 2021. december 31.

JAVASOLT MEP intézkedés!

4.4.5. Gyermekjóléti szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer hatékonyabb működésére vonatkozó javaslat kidolgozása, különös tekintettel a járásban élő veszélyeztetett gyermekek számának növekedésére (Rédics, Szécsiszeget, Szijártóháza, Szilvagy, Tormafölde, Zalasombatfa, Zebecke)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, gyermekjóléti szolgálatok, védőnők, háziorvosok, óvodai, iskolai szociális segítők

Határidő: 2021. december 31.

- A gyermek korosztály számára szabadidős tevékenységek megszervezését célzó alternatívák kidolgozása (Baglad, Barlahida, Csömödér, Dobri, Gáborjánháza, Kerkabarabás, Kerkafalva, Pördefölde, Pusztapáti)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Tankerület, civil szervezetek, ifjúsági szervezetek

Határidő: 2020. december 31.

- Bölcsődei ellátás hiányában a 0-3 év közötti gyermekek napközbeni ellátásának biztosítására alternatív megoldási javaslatok kidolgozása (Bödeháza, Kálócfa, Kányavár, Kerkabarabás, Kissziget, Kozmadombja, Zalasombatfa)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, bölcsődei szakmai szervezetek, civil szervezetek, vállalkozások

Határidő: 2021. december 31.

4.4.6. Roma felzárkózást célzó szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Az igénybe vehető uniós programokhoz való csatlakozás lehetőségeinek kidolgozása járási szintű kidolgozása

EFOP 1.4.4 Roma lányok iskolaelhagyásának megelőzése

EFOP-3.3.1-16 Tanoda programok támogatása

EFOP-1.3.2-16-2016-00001 Felzárkózási mentorhálózat fejlesztése

EFOP-1.6.1-VEKOP-16- 2016-00001 Felzárkózási együttműködések támogatása

EFOP-1.1.2-16-2016-00001 Nő az esély – képzés és foglalkoztatás

EFOP-3.7.1-17-2017-00001 Aktívan a tudásért

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, nemzetiségi önkormányzatok, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság

Határidő: 2022. december 31.

4.4.7. Egyéb a járásban felmerülő szolgáltatási „hiányterületek”

- Életvezetési és adósságkezelési ismeretek átadását biztosító előadások szervezése a romák és a mélyszegénységben élők számára (Szilvagy, Kozmadombja, Pórszombat, Pusztapáti, Kerkakutas)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Családsegítő Szolgálatok, Civil szervezetek

Határidő: 2022. december 31.

- Fogytékos személyek számára helyben közösségi programok szervezése (Lenti, Barlahida, Csömödér, Hernyék, Iklódbördöce, Kissziget, Külsősárd, Lendvajakabfa, Magyarföld, Márokföld)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Családsegítő Szolgálatok, Civil szervezetek

Határidő: 2020. október 31.

- Az idős emberek elmagányosodásának, izolációjának megelőzése, szellemi és fizikai aktivitásának megőrzése érdekében közösségi programok szervezése (Lendvadedes, Lovászi, Márokföld, Nemesnép, Nova, Ortaháza, Ramocsa, Resznek, Zalabaksa, Dobri, Felsőszenterzsébet, Tormafölde, Zalasombatfa)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Nyugdíjas szervezetek, ifjúsági egyesületek, óvodák, köznevelési intézmények

Határidő: 2021. december 31.

- Az idősek körében az áldozattá válás kockázatát csökkentő felvilágosító programok és kampány szervezése (Magyarföld, Nova, Pórszombat, Rédics, Szilvagy)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Zala Megyei Rendőr Főkapitányság, idősügyi civil szervezetek/klubok

Határidő: 2020. október 31.

4.5. NAGYKANIZSAI JÁRÁS

4.5.1. Oktatáshoz történő hozzáférés

- A felnőtt korú lakosság számára az általános iskolai bizonyítvány helyben való megszerzésének vizsgálata, valamint a mélyszegénységben élő gyermekek számára felzárkóztató, korrepetáló, készségfejlesztő képzések biztosításának vizsgálata (Nagykanizsa, Miháld, Zalaújlak, Nagybakónak, Nagyrada, Csapi, Galambok, Garabonc, Gelse)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Tankerület, nemzetiségi önkormányzatok, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság, Tanoda programokat működtető szervezetek

Határidő: 2020. október 31.

4.5.2. Munkavállaláshoz történő hozzáférés

- Az idősök számára az elsődleges munkaerő-piacon történő elhelyezkedés, a nyugdíj melletti foglalkoztatási lehetőségek megismertetése (Alsórajk, Eszteregnye, Felsőrajk, Garabonc, Gelse, Gelsesziget, Kacorlak, KerecsenyPötréte, Rigyác)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Zala Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, Nyugdíjas Szövetkezetek, vállalkozások, közszolgáltatást végző intézmények

Határidő: 2021. december 31.

- Elsősorban a nők körében az atipikus munkavégzést biztosító álláshelyek népszerűsítésére kihelyezett fórumok tartása (Szepetnek, Eszteregnye, Fityeház, Nagykanizsa)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Zala Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, vállalkozások

Határidő: 2021. december 31.

- Kisgyermekes nők számára a munkaerőpiacra való visszajutást segítő atipikus munkavégzést biztosító álláshelyek népszerűsítésére kihelyezett fórumok tartása, a család és a munkahely összehangolását segítő programok szervezése (Kisrécse, Liszó,

Magyarszentmiklós, Murakeresztúr, Nagybakónak, Pat, Pölöskefő, Rigyác, Sand Nagykanizsa)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Zala Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, vállalkozások, Család és Karrier PONT Nagykanizsa

Határidő: 2020. október 31.

4.5.3. Egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés

- A fogyatékosok, idősök és gyermekek, számára az egészségügyi prevenciós programok szervezése, kihelyezett szűrővizsgálatok biztosítása, felvilágosító, prevenciós fórumok előadások szervezésére vonatkozó javaslat kidolgozása (Csapi, Eszteregnye, Rigyác, Zalasabar, Zalaszentjakab, Zalaszentbalázs, Pat, Pölöskefő, Sand, Miháld, Nagybakónak, Nagykanizsa, Zalakaros)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, háziorvosi praxisközösségek, Egészségfejlesztési Iroda, civil szervezetek, Időügyi Tanácsok

Határidő: 2020. október 31.

JAVASOLT MEP intézkedés!

- A nők, illetőleg elsősorban a kisgyermekes anyák izolációjának megelőzése érdekében helyben elérhető mentálhigiénés ellátás igénybevételére vonatkozó lehetőségek vizsgálata. (Zalakaros, Zalakomár, Zalaszentbalázs, Zalaszentjakab, Kistréce, Liszó, Nagybakónak)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, háziorvosi praxisközösségek, Egészségfejlesztési Iroda, civil szervezetek, egészségügyi intézmények

Határidő: 2021. december 31.

4.5.4. Szociális szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- A hátrányos helyzetű családokban a deprivációs ciklus „megtörése” érdekében a szociális szolgáltatásokhoz (elsősorban fogyatékos személyek, mélyszegénységben élők, és idősök) történő hozzáférés javítása, kapacitások fejlesztésére, a szolgáltatások összehangolására vonatkozó javaslat kidolgozása (Nagykanizsa, Felsőrajk, Magyarszerdahely)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, szociális szolgáltatók, Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Zala Megyei Kirendeltsége

Határidő: 2021. december 31.

JAVASOLT MEP intézkedés!

4.5.5. Gyermekjóléti szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer hatékonyabb működésére vonatkozó javaslat kidolgozása, különös tekintettel a járásban élő veszélyeztetett gyermekek számának növekedésére (Alsórajk, Felsőrajk, Galambok, Garabonc, Gelse, Miháld, Nagybakónak, Orosztony, Pötréte, Zalamerenye, Zalakaros, Zalasabar, Zalaszentjakab)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, gyermekjóléti szolgálatok, védőnők, háziorvosok, óvodai, iskolai szociális segítők

Határidő: 2021. december 31.

- Oktatási szünetekben a gyermekek napközbeni felügyeletének biztosítását és szabadidős tevékenységek megszervezését célzó alternatívák kidolgozása (Magyarszerdahely, Nagykanizsa, Nagyréce, Nemespátró, Sormás, Zalakomár, Zalasárszeg, Zalakomár, Kistréce, Liszó)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, Tankerület

Határidő: 2021. december 31.

- A gyermek korosztály számára szabadidős tevékenységek megszervezését célzó alternatívák kidolgozása (Zalaújlak, Nagykanizsa, Nagyrada, Pat, Pölöskefő, Újudvar, Zalakomár)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, Tankerület, civil szervezetek, ifjúsági szervezetek, Család és Karrier PONT Nagykanizsa

Határidő: 2021. december 31.

4.5.6. Roma felzárkózást célzó szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Az igénybe vehető uniós programokhoz való csatlakozás lehetőségeinek kidolgozása járási szintű kidolgozása

EFOP 1.4.4 Roma lányok iskolaelhagyásának megelőzése

EFOP-3.3.1-16 Tanoda programok támogatása

EFOP-1.3.2-16-2016-00001 Felzárkózási mentorhálózat fejlesztése

EFOP-1.6.1-VEKOP-16- 2016-00001 Felzárkózási együttműködések támogatása

EFOP-1.1.2-16-2016-00001 Nő az esély – képzés és foglalkoztatás

EFOP-3.7.1-17-2017-00001 Aktívan a tudásért

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, nemzetiségi önkormányzatok, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság

Határidő: 2022. december 31.

4.5.7. Egyéb a járásban felmerülő szolgáltatási „hiányterületek”

- Szerhasználat, függőségekkel kapcsolatos ismeretterjesztő előadások, interaktív fórumok megszervezésének vizsgálata (Pötréte, Alsórajk, Fityeház, Gelse, Gelsesziget, Hahót, Kilimán, Kerecseny, Kacorlak)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Családsegítő Szolgálatok, Civil szervezetek, mentálhigiénés szakemberek, pszichológusok, addiktológusok, kortárs segítők

Határidő: 2022. december 31.

- Hátrányos megkülönböztetéssel, a diszkriminációval, az előítélettel kapcsolatos érzékenyítő előadások, rendezvények szervezése, elsősorban iskoláskorú gyermekek számára (Eszteregnye, Fúzvölgy, Homokkomárom, Kacorlak, Kerecseny, Kilimán, Pötréte)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálatok, Civil szervezetek, mentálhigiénés szakemberek, pszichológusok, Tankerület

Határidő: 2022. december 31.

- Családtervezéssel, életvezetéssel, családon belüli erőszak kezelésével kapcsolatos ismeretek átadását nyújtó szolgáltatások összehangolása, előadássorozatok tartása (Alsórajk, Bocska, Börzönce, Garabonc, Kacorlak, Kerecseny, Kilimán Magyarszerdahely, Pötréte, Rigyác).

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: jogsegélyszolgálatok, helyi önkormányzatok, pszichológusok, mentálhigiénés egyesületek, családsegítő szolgálatok

Határidő: 2022. december 31

- Fogyatékos személyek számára helyben közösségi programok szervezése (Zalaszentjakab, Belezna, Bocska, Börzönce, Fűzvölgy, Gelse, Homokkomárom, Hosszúvölgy, Kilimán, Liszó)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, Családsegítő Szolgálatok, Civil szervezetek

Határidő: 2021. december 31.

- Az idős emberek elmagányosodásának, izolációjának megelőzése, szellemi és fizikai aktivitásának megőrzése érdekében közösségi programok szervezése (Zalaszabar, Zalasárszeg, Zalaszentjakab, Zalaszentbalázs, Szepetnek, Zalamerenye, Zalakaros, Nagykanizsa)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, Nyugdíjas szervezetek, ifjúsági egyesületek, óvodák, köznevelési intézmények

Határidő: 2020. október 31.

- Az idősek körében az áldozattá válás kockázatát csökkentő felvilágosító programok és kampány szervezése (Pusztamagyaród, Letenye, Szentlisló, Tótszerdahely, Valkonya, Várfölde)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, Zala Megyei Rendőr Főkapitányság, idősügyi civil szervezetek/klubok

Határidő: 2020. október 31.

4.6. ZALAEGERSZEGI JÁRÁS

4.6.1. Oktatáshoz történő hozzáférés

- Fejlesztőpedagógiai, gyógypedagógiai, logopédiai, korai fejlesztő szolgáltatási kapacitások bővítésének vizsgálata (Alsónemesapáti, Gutorfölde, Kemendollár, Ozmánbük, Pölöske, Pusztaszentlászló, Söjtör).

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzat, Tankerület, Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Határidő: 2020. december 31.

- A mélyszegénységben élő, alacsony iskolai végzettségű felnőttek az általános iskolai bizonyítvány megszerzésének támogatása, valamint szakmai kompetenciák fejlesztése, szakképzettség megszerzésének elősegítése (Zalaháshágy, Zalaigrice, Vaspör, Gyűrűs, Hagyárosbörönd, Kemendollár, Lakhegy, Lickóvadamos)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Tankerület, nemzetiségi önkormányzatok, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság, Zalaegerszegi Szakképzési Centrum

Határidő: 2021. december 31.

4.6.2. Munkavállaláshoz történő hozzáférés

- Kisgyermekes nők számára a munkaerőpiacra való visszajutást segítő atipikus munkavégzést biztosító álláshelyek népszerűsítése, család és a munkahely összehangolását segítő programok szervezése (Teskánd, Tófej, Alibánfa, Baktüttös, Zalaegerszeg, Zalalövő, Bagod, Bocfölde, Boncodfölde)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Zala Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, vállalkozások, Nők a Göcsej és az Őrség Szívében Család és Karrier PONT, Család és Karrier PONT Zalaegerszeg

Határidő: 2020. október 31.

JAVASOLT MEP intézkedés!

4.6.3. Egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés

- A romák, mélyszegénységben élők, idősek és nők számára az egészségügyi prevenciós programok szervezése, kihelyezett szűrővizsgálatok biztosítása, felvilágosító, prevenciós fórumok előadások szervezésére vonatkozó javaslat kidolgozása (Zalaegerszeg, Becsvölgye, Teskánd, Boncodfölde, Hottó, Babosdöbréte, Böde, Pusztaederics, Gutorfölde, Szentpéterfölde, Csertalakos)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, háziorvosi praxisközösségek, Egészségfejlesztési Iroda, civil szervezetek, Idősügyi Tanácsok

Határidő: 2020. október 31.

JAVASOLT MEP intézkedés!

4.6.4. Szociális szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- A szociális ellátórendszer hatékonyságának javítása érdekében a szociális szolgáltatások összehangolása, innovatív modellek felkutatása, interszektoriális együttműködések bemutatása (Zalaegerszeg, Kispáli, Nagypáli)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, szociális szolgáltatók, civil szervezetek, Idősügyi Tanácsok

Határidő: 2020. október 31.

JAVASOLT MEP intézkedés!

- A hátrányos helyzetű családokban a deprivációs ciklus „megtörése” érdekében a szociális szolgáltatásokhoz (elsősorban fogyatékos személyek, mélyszegénységben élők, és idősek) történő hozzáférés javítása, kapacitások fejlesztésére, a szolgáltatások összehangolására vonatkozó javaslat kidolgozása (Zalaszentiván, Zalalövő, Búcsúszentlászló)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, szociális szolgáltatók, Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Zala Megyei Kirendeltsége

Határidő: 2021. december 31.

JAVASOLT MEP intézkedés!

4.6.5. Gyermekjóléti szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer hatékonyabb működésére vonatkozó javaslat kidolgozása, különös tekintettel a járásban élő veszélyeztetett gyermekek számának növekedésére (Németfalu, Szentpéterfölde, Szentpéterúr. Tilaj, Tófej Vöckönd, Zalaháshágy)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktork

Partner: Helyi Önkormányzatok, gyermekjóléti szolgálatok, védőnők, háziorvosok, óvodai, iskolai szociális segítők

Határidő: 2021. december 31.

- Bölcsődei ellátás hiányában a 0-3 év közötti gyermekek napközbeni ellátásának biztosítására alternatív megoldási javaslatok kidolgozása (Alibánfa, Kiskutas, Nagykutas, Nemeshetés, Nemesszentandrás, Pacsa, Orbánysfa)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, bölcsődei szakmai szervezetek, civil szervezetek, vállalkozások

Határidő: 2021. december 31.

- A gyermek és ifjúsági korosztály számára szabadidős tevékenységek megszervezését célzó alternatívák kidolgozása (Zalaszentgyörgy, Zalaszentiván, Alibánfa, Alsónemesapáti, Zalaszentmihály, Böde, Búcsúszentlászló, Csonkahegyhát)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Tankerület, civil szervezetek, ifjúsági szervezetek, Család és Karrier PONT Zalaegerszeg, diákönkormányzatok, Új Nemzedék Kontakt Pont

Határidő: 2021. december 31.

4.6.6. Roma felzárkózást célzó szolgáltatásokhoz történő hozzáférés

- Az igénybe vehető uniós programokhoz való csatlakozás lehetőségeinek kidolgozása járási szintű kidolgozása

EFOP-1.3.2-16-2016-00001 Felzárkózási mentorhálózat fejlesztése

EFOP-1.6.1-VEKOP-16- 2016-00001 Felzárkózási együttműködések támogatása

EFOP-1.1.2-16-2016-00001 Nő az esély – képzés és foglalkoztatás

EFOP-3.7.1-17-2017-00001 Aktívan a tudásért

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, nemzetiségi önkormányzatok, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság

Határidő: 2022. december 31.

4.6.7. Egyéb a járásban felmerülő szolgáltatási „hiányterületek”

- Szerhasználattal függőségekkel kapcsolatos ismeretterjesztő előadások, interaktív fórumok megszervezésének vizsgálata (Zalacséb, Zalaegerszeg, Zalaszentlőrinc, Zalaszentgyörgy, Pacsa)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Családsegítő Szolgálatok, Civil szervezetek, mentálhigiénés szakemberek, pszichológusok, addiktológusok, kortárs segítők

Határidő: 2022. december 31.

- Életvezetési és adósságkezelési ismeretek átadását biztosító előadások szervezése a romák és a mélyszegénységben élők számára (Padár, Pálfiszeg, Söjtör, Szentpéterúr, Pacsa, Zalalövő, Zalaegerszeg, Vöckönd)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Családsegítő Szolgálatok, Civil szervezetek, nemzetiségi önkormányzatok

Határidő: 2022. december 31.

- Az idős emberek elmagányosodásának, izolációjának megelőzése, szellemi és fizikai aktivitásának megőrzése érdekében közösségi programok szervezése (Alibánfa, Babosdöbréte, Bagod, Bak, Baktüttös, Búcsúszentlászló, Csatár, Gyűrűs, Nemesapáti, Nemeshetés)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Nyugdíjas szervezetek, ifjúsági egyesületek, óvodák, köznevelési intézmények

Határidő: 2021.december 31.

- Az idősek körében az áldozattá válás kockázatát csökkentő felvilágosító programok és kampány szervezése (Ozmánbükk, Padár, Pálfiszeg, Teskánd, Tilaj, Böde, Csatár, Csertalajos, Bak, Bocfölde, Boncodfölde)

Felelős: felzárkózási munkatársak és az instruktor

Partner: Helyi Önkormányzatok, Zala Megyei Rendőr Főkapitányság, idősügyi civil szervezetek/klubok

Határidő: 2020. október 31.

5. A NYILVÁNOSSÁG BIZTOSÍTÁSA, KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉG

5.1. A kommunikációs tevékenységek összefoglaló leírása

A projekt keretében megvalósuló kommunikációs tevékenység célja, hogy a projektet és annak eredményeit minél szélesebb körben ismertté tegyék. A kommunikációs eszközök segítségével tájékoztatást nyújtunk a nyilvánosság, a döntéshozók és a célcsoportok számára a folyamatban lévő vagy megvalósult projektelemekről, és arról a tényről, hogy EU támogatásból valósult meg a projekt. A projekt megvalósítása során végzett kommunikációs tevékenységet a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget téve kívánjuk végrehajtani. A kommunikáció fő célja az európai uniós források átlátható felhasználásának biztosítása, és a projekt ismertségének és elfogadhatóságának növelése. Kiemelt fontosságú a kommunikáció a hátrányos helyzetű célcsoportok társadalomba történő integrálása és közösségi alapú ellátási formák kialakítása esetén, hiszen társadalmilag érzékeny problémát kíván megoldani, ezáltal fontos, hogy a beruházás megkezdésekor a projekt már társadalmi elfogadottságot élvezzen. A projekt nyilvánosságának biztosítását a projektmenedzsment szervezi és koordinálja.

A kommunikációs terv készítésének célja az elért eredmények kommunikálása, a Szolgáltatási Út Térkép és a későbbiekben elkészülő Megyei Esélyegyenlőségi Paktum hatására a szolgáltatásokban bekövetkező változások kommunikációjának a megtervezése, továbbá a kommunikáció módjának, felületének (kommunikációs csatornák), megvalósítóinak és az egyes kommunikációs tevékenységek időbeliségének a megtervezése.

5.2. Kommunikációs csatornák

- Megyei Felzárkózási Iroda
- Felzárkózási Fórum és tematikus munkacsoport
- Hírlevelek
- Fórumok, rendezvények, sajtótájékoztatók

5.3. A Kommunikáció megvalósítói

A kommunikáció megvalósítói alatt azokat értjük, akik a projekt megvalósítási szakaszában (2020. október 31.) és az azt követő 3 éves fenntartási időszakban gazdái és gyakorlati megvalósítói lesznek az egyes kommunikációs tevékenységeknek. A kommunikáció megvalósítói:

- projektmenedzser,
- felzárkózási munkatársak és az instruktor
- felzárkózási Fórum és tematikus munkacsoport tagjai,
- a Cselekvési programban nevesített intézkedések megvalósításában együttműködő partnerszervezetek.

5.4. A kommunikáció időbelisége

A kommunikáció időbelisége alatt értjük az egyes kommunikációs csatornákon megvalósított tevékenységek időbeli lefolyását a megjelenések gyakoriságát.

Időtartam: 2019-2023. évek

- Megyei Felzárkózási Iroda működése: 2020-ig 3 fő heti 40 órás, teljes munkaidős munkatárs foglalkoztatásával (ebből 2 fő felzárkózási munkatárs, Zala Megyei Önkormányzat, 1 fő instruktor Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság – konzorciumi partner), ezt követően
- Felzárkózási Fórum ülései: 2020-ig évente 2, 2020-tól évente 1 alkalommal
- Tematikus munkacsoport ülései: 2020-ig évente 4, 2020-tól évente 1 alkalommal
- Hírlevelek: évente legalább 1 alkalommal elektronikus hírlevél megjelentetése
- Fórumok, rendezvények: eseti jelleggel a cselekvési programnak megfelelően a lehetőségek függvényében.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Balogh, Erzsébet, et al (2015) Felsőfokú szociális képzések Magyarországon. in: Párbeszéd- Szociális munka folyóirat

Goldmann, Róbert (2014) Humán erőforrás helyzetkép a szociális ágazatban. Kézirat.

Goldmann,Róbert - Gyetvai,Gellért - Mester,Dániel (2016) A szociális ellátórendszer jellegzetességei, korprofilja és területi megoszlása. in: Társadalmi riport, 2016. TÁRKI Zrt.

Keszthely Város Önkormányzata Járási szintű esélyteremtő programterv K.K.U. Kft 2015.október 15.

Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia, II. Tartósan rászoruló – szegény családban élő gyermekek – romák (2011-2020) Frissített változat Budapest, 2014. szeptember

Emberi Erőforrások Minisztériuma Szociális és Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság

Mester, Dániel (szerk.) (2010) A szociális szolgáltatási rendszer folyamatai 2002-2007 között. SZMI, 2010.

P.Townsend: Poverty in the United Kingdom. A Survey of Household Resources and Standard of Living. Penguin 1979.

Zalaegerszegi Járás Esélyegyenlőségi Fejlesztési Programja Esély Európára Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata 2015.

Zala megye foglalkoztatási stratégiája és akcióterve 2016-2021 (2017) kézirat
http://www.zalapaktum.hu/feltoltes/files/ZM_R%C3%A9szletes_foglalkoztat%C3%A1si_strat%C3%A9gia_%C3%A9s_akci%C3%B3terv_aktualiz%C3%A1l%C3%A1s_v.pdf

letöltve: 2019. 05. 02.

Zalaszentgróti Járás Esélyteremtő Programterv BFH Európa Projektfejlesztő és Tanácsadó Kft.
2015. szeptember 25.

SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI ALAPSZOLGÁLTATÁSOK

Zala megyében

2019. év

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
1)	Alibánfa	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
2)	Almásháza	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
3)	Alsónemesapáti	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
4)	Alsópáhok	✓	✓	✓		✓	-	támogató szolgáltatás
5)	Alsórajk	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
6)	Alsószerűterzsébet	✓	✓	✓	✓	✓	-	ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
7)	Babosdöbréte	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
8)	Baglad	✓	✓	✓	✓	✓	-	
9)	Bagod	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
10)	Bak	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
11)	Baktüttös	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
12)	Balatongyörök	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
13)	Balatonmagyaród	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
14)	Bánokszentgyörgy	-	✓	✓		✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
15)	Barlahida	✓	✓	✓	✓	✓	-	
16)	Batyk	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
17)	Bázakerettye	-	✓	✓		✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
18)	Becsehely	-	✓	✓		✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
19)	Becsvölgye	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
20)	Belezná	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
21)	Belsősárd	✓	✓	✓	✓	✓	-	
22)	Bezeréd	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
23)	Bocfölde	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
24)	Bocska	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
25)	Bókaháza	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
26)	Boncodfölde	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
27)	Borsfa	-	✓	✓		✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
28)	Böde	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
29)	Bödeháza	✓	✓	✓	✓	✓	-	
30)	Börzönce	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
31)	Búcsúszentlászló	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
32)	Bucsuta	✓	✓	✓		✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
33)	Csapi	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
34)	Csatár	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
35)	Cserszegtomaj	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás
36)	Csertalakos	-	✓	✓	✓	✓	-	-

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
37)	Csesztreg	-	✓	✓	✓	✓	-	ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás
38)	Csonkahegyhát	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
39)	Csöde	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
40)	Csömödér	-	✓	✓	✓	✓	✓	-
41)	Csörnyeföld	✓	✓	✓		✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
42)	Dióskál	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
43)	Dobri	✓	✓	✓	✓	✓	-	-

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
44)	Dobronhegy	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
45)	Döbröce	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
46)	Dötk	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás
47)	Egeraracsa	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
48)	Egervár	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
49)	Eszteregnye	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
50)	Esztergályhorváti	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
51)	Felsőpáhok	✓	✓	✓		✓	✓	támogató szolgáltatás

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
52)	Felsőrajk	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
53)	Felsőszenterzsébet	✓	✓	✓	✓	✓	-	ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás
54)	Fityeház	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
55)	Fűzvölgy	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
56)	Gáborjánháza	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
57)	Galambok	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
58)	Garabonc	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
59)	Gellénháza	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
60)	Gelse	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
61)	Gelsesziget	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
62)	Gétye	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
63)	Gombosszeg	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
64)	Gosztola	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
65)	Gósfa	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
66)	Gutorfölde	-	✓	✓	✓	✓	-	-
67)	Gyenesdiás	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
68)	Gyűrűs	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
69)	Hagyárosbörönd	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
70)	Hahót	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
71)	Hernyék	✓	✓	✓	✓	✓	-	
72)	Hévíz	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás
73)	Homokkomárom	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
74)	Hosszúvölgy	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
75)	Hottó	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
76)	Iborfia	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
77)	Iklódbördőce	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
78)	Kacorlak	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
79)	Kallósd	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
80)	Kálócfa	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
81)	Kányavár	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
82)	Karmacs	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
83)	Kávás	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
84)	Kehidakustány	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás
85)	Kemendollár	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
86)	Keménfa	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
87)	Kerecseny	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
88)	Kerkabarabás	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
89)	Kerkafalva	✓	✓	✓	✓	✓	-	ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás
90)	Kerkakutas	✓	✓	✓	✓	✓	-	ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás
91)	Kerkaszentkirály	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
92)	Kerkateskánd	✓	✓	✓	✓	✓	-	ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
93)	Keszthely	-	✓	✓	✓	✓	✓	ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás, támogató szolgáltatás
94)	Kilimán	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
95)	Kisbuccsa	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
96)	Kiscsehi	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
97)	Kisgörbő	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
98)	Kiskutas	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
99)	Kispáli	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
100)	Kisrécse	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
101)	Kistolmács	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
102)	Kisvásárhely	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
103)	Kissziget	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
104)	Kozmadombja	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
105)	Kustánszeg	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
106)	Külsősárd	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
107)	Lakhegy	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
108)	Lasztonya	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
109)	Lendvadedes	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
110)	Lendvajakabfa	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
111)	Lenti	-	✓	✓	✓	✓	✓	-
112)	Letenye	-	✓	✓	-	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
113)	Lickóvados	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
114)	Ligetfalva	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
115)	Lispesztadorján	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
116)	Liszó	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
117)	Lovászi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás
118)	Magyarföld	✓	✓	✓	✓	✓	-	ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás
119)	Magyarszentmiklós	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
120)	Magyarszerdahely	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
121)	Maróc	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
122)	Márokföld	✓	✓	✓	✓	✓	-	ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás
123)	Miháld	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
124)	Mihályfa	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
125)	Mikekarácsonyfa	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
126)	Milejszeg	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
127)	Misefa	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
128)	Molnári	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
129)	Murakeresztúr	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
130)	Murarátka	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
131)	Muraszemenye	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
132)	Nagybakónak	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
133)	Nagygörbő	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
134)	Nagykanizsa	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások, ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás, átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás, utcai szociális munka

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
135)	Nagykapornak	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
136)	Nagykutas	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
137)	Nagylengyel	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
138)	Nagypáli	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
139)	Nagyrada	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
140)	Nagyrécse	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
141)	Nemesapáti	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
142)	Nemesbük	-	✓	✓		✓	-	támogató szolgáltatás
143)	Nemeshetés	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
144)	Nemesnép	✓	✓	✓	✓	✓	-	ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás
145)	Nemespátró	✓		✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
146)	Nemesrádó	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
147)	Nemessándorháza	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
148)	Nemesszentandrás	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
149)	Németfalu	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
150)	Nova	-	✓	✓	✓	✓	-	-
151)	Óhíd	✓	✓	✓	✓	-	-	támogató szolgáltatás
152)	Oltárc	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
153)	Orbányosfa	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
154)	Ormándlak	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
155)	Orosztony	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
156)	Ortaháza	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
157)	Ozmánbük	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
158)	Pacsa	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
159)	Padár	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
160)	Páka	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
161)	Pakod	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás
162)	Pálfiszeg	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
163)	Pat	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
164)	Pethőhenye	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
165)	Petrikeresztúr	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
166)	Petrivente	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
167)	Pókaszepetk	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
168)	Pórszombat	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
169)	Pölöske	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
170)	Pölöskefő	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
171)	Pördefölde	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
172)	Pötréte	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
173)	Pusztapáti	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
174)	Pusztaderics	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
175)	Pusztamagyaród	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
176)	Pusztaszentlászló	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
177)	Ramocsa	✓	✓	✓	✓	✓	-	ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
178)	Rédics	-	✓	✓	✓	✓	-	-
179)	Resznek	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
180)	Rezi	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás
181)	Rigyác	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
182)	Salomvár	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
183)	Sand	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
184)	Sárhida	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
185)	Sármellék	-	✓	✓	-	✓	✓	támogató szolgáltatás

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
186)	Semjénháza	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
187)	Sénye	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
188)	Sormás	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
189)	Söjtör	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
190)	Surd	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
191)	Sümegcsehi	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
192)	Szalapa	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
193)	Szécsisziget	✓	✓	✓	✓	✓	-	ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
194)	Szentgyörgyvár	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
195)	Szentgyörgyvölgy	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
196)	Szentkozmadombja	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
197)	Szentliszló	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
198)	Szentmargitfalva	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
199)	Szentpéterfölde	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
200)	Szentpéterúr	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
201)	Szepetnek	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
202)	Szijártóháza	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
203)	Szilvagy	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
204)	Tekenye	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
205)	Teskánd	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
206)	Tilaj	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
207)	Tófej	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
208)	Tormafölde	✓	✓	✓	✓	✓	-	ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás
209)	Tornyiszentmiklós	✓	✓	✓	✓	✓	-	-

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
210)	Tótszentmárton	-	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
211)	Tótszerdahely	-	✓	✓	-	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
212)	Türje	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás
213)	Újudvar	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
214)	Valkonya	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
215)	Vállus	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
216)	Várfölde	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
217)	Várvölgy	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
218)	Vasboldogasszony	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
219)	Vaspör	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
220)	Vindornyafok	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
221)	Vindornyalak	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
222)	Vindornyaszőlős	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
223)	Vonyarcvashegy	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás
224)	Vöckönd	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
225)	Zajk	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
226)	Zalaapáti	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás
227)	Zalabaksa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
228)	Zalabér	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás
229)	Zalaboldogfa	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
230)	Zalacsány	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás
231)	Zalacséb	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
232)	Zalaegerszeg	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások, átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás, utcai szociális munka
233)	Zalaháshágy	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
234)	Zalaigrice	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
235)	Zalaistvánd	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
236)	Zalakaros	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
237)	Zalakomár	-	✓	✓	-	✓	✓	támogató szolgáltatás

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
238)	Zalaköveskút	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás
239)	Zalalövő	✓	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
240)	Zalamerenye	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
241)	Zalasárszeg	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
242)	Zalaszabar	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
243)	Zalaszántó	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
244)	Zalaszentbalázs	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
245)	Zalaszentgrót	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás
246)	Zalaszentgyörgy	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
247)	Zalaszentiván	-	✓	✓	✓	✓	✓	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
248)	Zalaszentjakab	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
249)	Zalaszentlászló	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
250)	Zalaszentlőrinc	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
251)	Zalaszentmárton	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
252)	Zalaszentmihály	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások
253)	Zalaszombatfa	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
254)	Zalatárnok	✓	✓	✓	-	✓	-	támogató szolgáltatás, közösségi ellátások

Sor szám	Település neve	falugondnoki/ tanyagondnoki szolgálat	étkeztetés	házi segítség- nyújtás	jelzőrendszeres hsg	családsegítés/ gyermekjóléti szolgáltatás	nappali ellátás	egyéb
255)	Zalaújlak	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
256)	Zalavár	-	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
257)	Zalavég	✓	✓	✓	✓	✓	-	támogató szolgáltatás
258)	Zebecke	✓	✓	✓	✓	✓	-	-

KÉRDŐÍV A SZOLGÁLTATÁSI HIÁNYOK FELMÉRÉSÉHEZ

I. ÁLTALÁNOS ADATOK

- 1) A település neve:
- 2) A település lakosságszáma
- 3) A település melyik járásban található

II. KÖZSZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ ADATOK

- 1) A településen mely szociális alapszolgáltatások vehetők igénybe?

(Kérjük aláhúzással jelölje!)

- Falu- vagy tanyagondoki szolgálat	igen	nem
- Étkeztetés	igen	nem
- Házi segítségnyújtás	igen	nem
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	igen	nem
- Családsegítés	igen	nem
- Pszichiátriai betegek közösségi ellátása	igen	nem
- Szenvedélybetegek közösségi ellátása	igen	nem
- Támogató szolgáltatás	igen	nem
- Utcai szociális munka	igen	nem
- Nappali ellátás	igen	nem

Ammenyiben elérhető a településen nappali ellátás, azt mely célcsoport számára biztosítják:

(idősek, fogyatékkal élők, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, hajléktalanok)

2) Milyen módon biztosítja az önkormányzat a kötelező szociális alapszolgáltatásokat? (Kérjük aláhúzással jelölje!)

a) Étkeztetés

- Saját fenntartású intézmény működtetésével

Ha igen, az intézmény megnevezése:

.....

- Társulás (Intézményfenntartó vagy Többcélú Kistérségi Társulás)

Ha igen, társulás megnevezése:

.....

- Ellátási szerződés útján

Ha igen, az ellátást biztosító szervezet megnevezése:

.....

Milyen módon változott az étkeztetést igénybevevők száma az elmúlt 5 évben?

csökkent

emelkedett

nem változott

b) Házi segítségnyújtás

- Saját fenntartású intézmény működtetésével

Ha igen, az intézmény megnevezése:

.....

- Társulás (Intézményfenntartó vagy Többcélú Kistérségi Társulás)

Ha igen, társulás megnevezése:

.....

- Ellátási szerződés útján

Ha igen, az ellátást biztosító szervezet megnevezése:
.....

Milyen módon változott a házi segítségnyújtást igénybevevők száma az elmúlt 5 évben?

csökkent emelkedett nem változott

c) Családsegítés

- Saját fenntartású intézmény működtetésével

Ha igen, az intézmény megnevezése:
.....

- Társulás (Intézményfenntartó vagy Többcélú Kistérségi Társulás)

Ha igen, a társulás megnevezése:
.....

- Ellátási szerződés útján

Ha igen, az ellátást biztosító szervezet megnevezése:
.....

Milyen módon változott a családsegítést igénybevevők száma az elmúlt 5 évben?

csökkent emelkedett nem változott

d) Egyéb – a településen elérhető - szociális alapszolgáltatás (szolgáltatás megnevezése):

.....

3) Igénybevehető-e szociális szakellátás (pl. idősek otthona, fogyatékos személyek otthona,) a településen?

igen nem

Ha igen, az intézmény megnevezése (több intézmény esetén, külön kérjük felsorolni):

.....
.....

4) Működik-e a településen gyermekjóléti szolgálat?

igen nem

Ha igen, az intézmény megnevezése:

.....

A gyermekjóléti szolgálat fenntartójának megnevezése:

.....

5) Működik-e a településen bölcsőde?

igen nem

Ha igen, az intézmény megnevezése:

.....

A bölcsőde fenntartójának megnevezése:

.....

6) Van-e várólista a szociális (alapszolgáltatások, szakellátások) ellátásoknál?

igen nem

Ha igen, mely ellátásoknál és hány fő?

.....

.....

.....

7) Milyen módon biztosított a településen háziorvos ellátás? (Kérjük aláhúzással jelölje!)

- Betöltött háziorvosi praxis
- Betöltetlen háziorvosi praxis (helyettesítéssel történik a betegellátás)

8) A háziorvos rendelési ideje a településen:

.....
.....

9) Milyen módon biztosított a településen fogorvosi ellátás? (Kérjük aláhúzással jelölje!)

- Betöltött fogorvosi praxis
- Betöltetlen fogorvosi praxis (helyettesítéssel történik a betegellátás)

10) A fogorvos rendelési helye és ideje:

.....
.....

11) Biztosított-e a településen a védőnői ellátás?

igen

nem

Ha igen, milyen időpontokban vehető igénybe az ellátás?

.....
.....

12) Van- e a településen óvoda, általános iskola vagy középiskola?

igen

nem

Ha igen, kérjük felsorolni!

.....
.....

13) Mely egyházak vannak jelen a településen, és milyen helyi közfeladatot látnak el?

.....
.....
.....
.....
.....

14) Kérjük sorolja fel a településen működő civil szervezeteket, és az általuk ellátott tevékenységeket!

.....

.....

.....

.....

.....

15) Milyen közösségi terek (faluház, művelődési központ, mozi.....) találhatóak a településen? (kérjük felsorolni!)

.....

.....

.....

III. TELEPÜLÉSEKEN MEGJELENŐ SZÜKSÉGLETEK, FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK

16) Melyek a településen tapasztalható leggyakoribb szociális problémák? (kérjük sorolja fel!)

.....

.....

.....

.....

.....

17) Milyen új társadalompolitikai innováció valósult meg a településen az elmúlt időszakban? (Kérjük osszon meg velünk néhány új kezdeményezést, jó gyakorlatot!)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

18) Mely szociális és/vagy egészségügyi szolgáltatások fejlesztését tartja a legfontosabbnak a közeljövőben? (kérjük sorolja fel!)

.....

.....

.....

.....

.....

19) Melyek a település előtt álló legfontosabb kihívások? (kérjük sorolja fel!)

.....

.....

.....

.....

.....

Köszönjük válaszait!

KESZTHELYI JÁRÁS

3.számú melléklet

ROMÁK ÉS MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK	a hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Romák szemléletmódjának zavara	eladósodottság, a lakossági adósságállomány újratermelődése, adósságcsapda	mélyszegénységben élők rossz egészségi állapota	digitális írástudatlanság	Szélessávú internet, wifi hiánya	élelmiszer beszerzésének nehézségei	Munkaerőhiány a nyári időszakban	tartós, 180 napnál régebbi regisztrált munkanélküliek száma magas	Közmunka programban résztvevők elhelyezkedési nehézségei az elsődleges munkaerőpiacon	Helyi munkalehetőségek hiánya	Közösségi közlekedés hiányosságai miatti munkanélküliség	a romákra vonatkozó adathíány (népesség száma, életkörülmények)	Szakmai képzettség hiánya/alacsony iskolai végzettség	Közütemi szolgáltatások hiánya/elvészése	A Jogaikról és a lehetőségeikről való tájékozottság hiánya	Szenvedélybetegségek	Lakhatási problémák
Alsópáhok			x										x	x				x
Balatongyörök									x									
Bókaháza	x										x							
Cserszegtomaj		x							x			x				x		
Dióskál											x				x			x
Egeraracs											x				x			x
Esztergályhorváti	x														x			x
Felsőpáhok				x					x									x
Gétye				x					x		x							
Gyenesdiás											x							
Hévíz																		
Karmacs											x							
Keszthely									x					x			x	x
Ligetfalva									x									
Nemesbük			x						x									
Rezi									x					x				
Sármellék		x							x					x				
Szentgyörgyvár									x			x			x			
Vállus						x			x									
Várvölgy					x													
Vindornyalak									x									
Vindornyafok										x								
Vidornyaszőlős							x			x				x				
Vonyarcvashegy								x	x									
Zalaapáti									x									

ROMÁK ÉS MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK	a hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Romák szemléletmódjának zavara	eladósodottság, a lakossági adósságállomány újratermelődése, adósságsapda	mélyszegénységben élők rossz egészségi állapota	digitális írástudatlanság	Szélessávú internet, wifi hiánya	élelmiszer beszerzésének nehézségei	Munkaerőhiány a nyári időszakban	tartós, 180 napnál régebbi regisztrált munkanélküliek száma magas	Közmunka programban résztvevők elhelyezkedési nehézségei az elsődleges munkaerőpiacon	Helyi munkalehetőségek hiánya	Közösségi közlekedés hiányosságai miatti munkanélküliség	a romákra vonatkozó adathiány (népesség száma, életkörülmények)	Szakmai képzettség hiánya/alacsony iskolai végzettség	Közütemi szolgáltatások hiánya/elvesztése	A Jogaikról és a lehetőségeikről való tájékozottság hiánya	Szenvedélybetegségek	Lakhatási problémák
	Zalacsány	x														x		
	Zalaköveskút								x									
	Zalaszántó				x	x												
	Zalaszentmárton										x			x				x
	Zalavár								x				x					
	2	3	2	2	2	2	1	1	16	2	7	1	1	7	5	2	1	7

KESZTHELYI JÁRÁS

3.a. számú melléklet

GYEREKEK	veszélyeztetettségi tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése	veszélyeztetett gyermekek számának emelkedése	Pedagógiai szakemberek hiánya (fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógypedagógus, gyermekvédelmi munkatárs, korai fejlesztő, pszichológus, stb.)	Nincs bölcsőde	Gyermekek sportolási lehetőségeihez nincs megfelelő hely	A HH és HHH gyermekek felzárkóztató oktatása	HHH gyermekek nem egységesen jutnak hozzá a megfelelő ellátásokhoz	korai fejlesztés/fejlesztő foglalkozások kihasználatlansága	Óvoda elhelyezkedése nem megfelelő/nem elég	Szabadidő hasznos eltöltési lehetőségeinek hiánya	oktatási szünet ideje alatt programok hiánya	Születések számának csökkenése
Alsópáhok			x	x					x			
Balatongyörök					x		x		x			
Bókaháza					x					x	x	
Cserszegtomaj						x	x	x		x	x	
Dióskál					x					x		
Egeraracsa					x					x		
Esztergályhorvát i		x			x					x		
Felsőpáhok										x		
Gétye					x					x		
Gyenesdiás											x	
Hévíz											x	
Karmacs										x		
Keszthely	x		x		x							x
Ligetfalva										x		
Nemesbük												x
Rezi		x		x								
Sármellék			x							x		
Szentgyörgyvár										x		
Vállus												
Várvölgy			x									
Vindornyalak												
Vindornyafok					x					x		
Vidornyaszőlős					x					x		
Vonyarcvashegy				x		x			x	x	x	
Zalaapáti										x		
Zalacsány				x								
Zalaköveskút										x		x
Zalaszántó			x									
Zalaszenthárom	x	x			x					x		
Zalavár			x		x				x	x		x
	2	3	6	4	11	2	2	1	4	18	5	4

KESZTHELYI JÁRÁS

3.b. számú melléklet

NŐK	Információ hiány a nők munkaerő piaci helyzetéről, foglalkoztatásáról a helyi munkaadók vonatkozásában	nincsen helyi munkalehetőség a nők számára	a munkanélküliség a nők körében magas	A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	Bölcsődei ellátás hiánya	Alacsony iskolai végzettség/szakmai végzettség hiánya	Mentális problémák	Információ hiány a képzési lehetőségekről	Rugalmas munkahelyi időbeosztás hiánya	Tudatos családtervezés hiánya	Családon belüli erőszak	Krizishelyzetbenlévő lehetőségek ismeretének hiánya	Szabadidős tevékenységek hiánya	Szűrővizsgálatok elhanyagolása, helytelen táplálkozás
Alsópáhok						x	x							
Balatongyörök			x											
Bókaháza				x		x								
Cserszegtomaj			x											
Dióskál				x		x								
Egeraracs				x		x								
Esztergályhorváti				x		x								
Felsőpáhok	x													
Gétye				x		x								
Gyenesdiás						x		x	x					
Hévíz				x										
Karmacs				x										x
Keszthely				x					x	x				
Ligetfalva														
Nemesbük		x												
Rezi				x							x			
Sármellék						x			x				x	
Szentgyörgyvár			x											
Vállus		X		x	x				x					
Várvölgy												x		
Vindornyalak														
Vindornyafok														x
Vidornyaszőlős														
Vonyarcvashegy			x		x									
Zalaapáti					x		x						x	
Zalacsány					x									
Zalaköveskút		x							x					
Zalaszántó														
Zalaszentmárton				x		x			x					
Zalavár				x	x				x					
	1	3	4	12	5	9	2	1	7	1	1	1	2	2

IDŐSEK	Az idősek elszigetelődésének veszélye	Nappali ellátás nem biztosított	Akadálymentesítés a közintézményekben csak részben megoldott	Szociális szolgáltatások hiánya	Szabadidő hasznos eltöltésének hiánya	Házi segítségnyújtás hiánya	Bentlakásos intézményekben kevés a hely	Információ hiány a szociális ellátásra szorulókról	Bűnesetek, családok áldozataivá válás	Információhiány az idősek informatikai jártasságával kapcsolatban	Informatikai jártasság hiánya	Idősek demenciája	Egészségügyi ellátás hiánya	Közlekedési nehézségek miatt ügyintézési nehézségek	jelzőrendszeres házi segítségnyújtás hiánya/kihasználatlansága
Alsópáhok		x													
Balatongyörök			x												
Bókaháza	x				x									x	
Cserszeztomaj								x							
Dióskál		x			x										
Egeraracsa		x			x										
Esztergályhorváti		x			x				x						
Felsőpáhok	x	x													
Gétye					x										
Gyenesdiás		x							x						
Hévíz										x					
Karmacs									x						
Keszthely			x						x		x	x	x		
Ligetfalva			x							x	x				x
Nemesbük													x	x	x
Rezi	x														
Sármellék	x					x	x						x		
Szentgyörgyvár						x							x		
Vállus	x		x		x										
Várvölgy									x						
Vindornyalak									x						
Vindornyafok									x					x	
Vidornyaszőlős									x						
Vonyarcvashegy		x			x										
Zalaapáti					x										
Zalacsány				x							x				
Zalaköveskút	x								x					x	
Zalaszántó									x						
Zalaszentmárton		x		x											
Zalavár	x			x										x	
	7	8	4	3	8	2	1	1	10	2	3	1	4	5	2

KESZTHELYI JÁRÁS

3.d. számú melléklet

FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK	Nincs pontos kimutatás a fogyatékkal élőkről	Közüntézmények akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	akadálymentesített környezet aránya alacsony	Fogyatékosokból adódó nehezített közlekedés, ügyintézés	Fogyatékosok, és családjuk elszigetelődése	Közösségi programokhoz kapcsolódás akadályozott	Információhoz való hozzáférés akadályozottsága	Foglalkoztatás hiánya	Fogyatékkal élők elhelyezésének hiányossága	A fogyatékkal élőkkel szembeni fenntartások	Gyógyászati célú sporttevékenységek hiánya	Gyógyászati segédeszközök megszerzésének nehézségei	Fogyatékosok lakhelye nem akadálymentesített
Alsópáhok		x											
Balatongyörök		x	x										
Bókaháza		x											
Cserszegtomaj	x												
Dióskál			x			x							
Egeraracs			x			x							
Esztergályhorváti			x		x	x							
Felsőpáhok	x												
Gétye		x	x										
Gyenesdiás		x											
Hévíz		x											
Karmacs		x						x					
Keszthely				x			x		x	x			
Ligetfalva		x	x										
Nemesbük		x	x	x									
Rezi		x											
Sármellék		x											
Szentgyörgyvár		x		x									
Vállus						x					x	x	x
Várvölgy		x											
Vindornyalak		x											
Vindornyafok		x											
Vidornyaszőlős		x											
Vonyarcvashegy		x						x					
Zalaapáti		x											
Zalacsány		x	x										
Zalaköveskút		x	x										
Zalaszántó		x											
Zalaszentmárton		x	x	x									
Zalavár		x	x										
	2	23	11	4	1	4	1	2	1	1	1	1	1

ROMÁK ÉS MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK		Munkanélküliség / Alacsony foglalkoztatottság	Alacsony szintű vállalkozói kedv	Alacsony iskolázottság / Szakképzettség hiánya	A mélyszegénységben élők helyzetére vonatkozó pontos adatok hiánya	Ismeretlenség, tudatlanság, tájékozatlanság (életvezetés, egészségügyi)	Alacsony családi jövedelem Megélhetési problémák	Információhoz jutás korlátozottsága	Hiányos egészségügyi ellátottság - szűrővizsgálatok
1	Zalaszentgrót	x	x	x					
2	Batyk	x	x	x			x		x
3	Döbröce								
4	Dötk	x				x			
5	Kallósd			x			x	x	
6	Kehidakustány					x			
7	Kisgörbő			x				x	x
8	Kisvásárhely								
9	Mihályfalva	x		x		x			x
10	Nagygörbő								x
11	Óhid	x		x					x
12	Pakod	x		x		x		x	
13	Sénye								
14	Sümegecehi			x		x			
15	Szalapa								x
16	Tekenye	x	x	x					
17	Türje	x		x		x	x	x	
18	Zalabér	x	x	x					x
19	Zalaszentlászló	x	x	x					
20	Zalavég	x	x	x					
		11	6	13	0	6	3	4	7

ZALASZENTGRÓTI JÁRÁS

4.a. számú melléklet

GYEREKEK		A gyermekek helyzetére vonatkozó pontos adatok hiánya	Alacsony születésszám	Fiatalok elvándorlása	Családok alacsony jövedelme	Alacsony iskolázottság - Továbbtanulási nehézségek	Tanulási, beilleszkedési nehézségek; beszédhibák	Információ hiány (fejlesztési lehetőségek hiánya)	Oktatási, szünidei gyerekefelügyelet biztosításának hiánya	Oktatás vagy szünidei napi melegtéteztetés hiánya	Unatkozó, csellengő gyerekek számának növekedése	Szabadidős terek, helyszínek (Közösségi programok, Játzóter) hiánya -	Ifjúsági Klub kialakítása / Közösség fejlesztése
1	Zalaszentgrót												
2	Batyk	x		x	x								x
3	Döbröce					x	x						x
4	Dötk					x		x					
5	Kallósd			x								x	
6	Kehidakustány		x						x				
7	Kisgörbő								x			x	x
8	Kisvásárhely								x				x
9	Mihályfalva	x							x				x
10	Nagygyörbő	x							x		x		x
11	Óhid						x						x
12	Pakod							x		x		x	
13	Sénye												x
14	Sümegecsehi						x					x	x
15	Szalapa									x			x
16	Tekenye			x									
17	Türje							x				x	x
18	Zalabér								x			x	
19	Zalaszentlászló											x	
20	Zalavég			x					x			x	
		3	1	4	1	2	3	3	7	2	1	8	11

ZALASZENTGRÓTI JÁRÁS

4.b. számú melléklet

NŐK		A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon (GYÁS, GYES)	Bölcsőde - Óvoda szolgáltatás hiánya	Rugalmas munkahelyi beosztás hiánya	Piacépes szakma hiánya	Alacsony szintű vállalkozói kedv.	Felnőttképzés hiánya	Családon belüli erőszak	Egészségmegőrző, szabadidős programok hiánya	Alacsony iskolázottsági szint/Szakmai végzettség hiánya	Szűrés - egészségügyi felvilágosítás
1	Zalaszentgrót	x			x	x				x	
2	Batyk	x				x	x			x	
3	Döbröce	x		x		x	x		x	x	
4	Dötk			x		x	x			x	
5	Kallósd	x		x		x				x	
6	Kehidakustány			x			x			x	x
7	Kisgörbő					x	x		x	x	
8	Kisvásárhely				x	x		x			
9	Mihályfalva	x									
10	Nagygörbő	x									
11	Óhid			x	x	x	x			x	x
12	Pakod	x				x		x	x		
13	Sénye				x	x	x			x	
14	Sümegecsehi				x	x	x			x	
15	Szalapa	x		x	x	x					
16	Tekenye		x		x	x				x	
17	Türje		x			x				x	
18	Zalabér		x	x							
19	Zalaszentlászló					x				x	
20	Zalavég		x								
		8	4	7	7	15	8	2	3	13	2

IDŐSEK		Az idős emberek elmagányosodása, izolációja, áldozattá válása, szellemi és fizikai aktivitás hanyatlásának veszélye	Egészségügyi állapot és közérzet romlása, szűrővizsgálat hiánya	Közösségi programok hiánya (magányosság)	Akadálymentes környezet hiánya	Közösségi közlekedési nehézségek	Alacsony jövedelem	Informatikai jártasság hiánya	Idősgondozás kapacitásának bővítése (szociális-egészségügyi)	Közbiztonság erősítése
1	Zalaszentgrót									
2	Batyk			x	x	x				x
3	Döbröce	x		x					x	x
4	Dötk	x	x	x	x	x			x	x
5	Kallósd	x	x	x			x	x	x	
6	Kehidakustány	x	x		x		x			
7	Kisgörbő									x
8	Kisvásárhely				x					
9	Mihályfalva									
10	Nagygörbő				x					
11	Óhid									x
12	Pakod	x		x					x	x
13	Sénye	x		x					x	
14	Sümegecsehi	x							x	
15	Szalapa	x		x						
16	Tekenye								x	
17	Türje	x		x				x		x
18	Zalabér	x		x	x			x	x	
19	Zalaszentlászló							x	x	x
20	Zalavég				x			x	x	
		10	3	9	7	2	2	5	10	8

FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK		A fogyatékkal rendelkezők helyzetére vonatkozó pontos adatok hiánya	A fogyatékkal élő, a megváltozott munkaképességű személyek elhelyezkedési nehézségei, állapotuk kedvezőtlen következményei	Szakképzések hiánya	Szociális szolgáltatások hiánya	Fizikai környezetben található akadályok okozta nehézségek	Akadálymentes környezet hiánya	Informatikai akadálymentesítés hiánya
1	Zalaszentgrót		x				x	
2	Batyk	x	x			x	x	
3	Döbröce	x	x				x	x
4	Dötk	x						
5	Kallósd				x			x
6	Kehidakustány	x					x	
7	Kisgörbő	x	x				x	
8	Kisvásárhely				x		x	
9	Mihályfalva	x	x			x	x	
10	Nagygyörbő	x				x	x	x
11	Óhid					x	x	
12	Pakod	x			x	x	x	x
13	Sénye						x	
14	Sümegcsehi					x		
15	Szalapa	x				x	x	x
16	Tekenye		x			x	x	
17	Türje					x		x
18	Zalabér						x	
19	Zalaszentlászló						x	
20	Zalavég						x	
		9	6	0	3	9	16	6

ROMÁK ÉS MÉLYSZEGÉNYSÉ GBEN ÉLŐK	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség.	A tartós munkanélküliség magas arányú a munkavállalási korú lakossághoz viszonyítva	A hátrányos helyzetű generációkon keresztüli átöröklődése.	A lakossági adósságállomány újratermelődése.	A roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője.	A településen élők egészségi állapotának és a megelőzés egyik fontos formája a szűréseken való részvétel	A digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerőpiacon történő elhelyezkedését.	Romákkal szembeni diszkrimináció.	Lakhatási, szociális problémák	Alacsony iskolázottsági szint	Alacsony jövedelmi szint	Munkahelyek megközelítése nehezen lehetséges, Utazási nehézségek (autóbuszjáratok hiánya)
Bánokszentgyörgy	x		x	x	x							
Bázakerettye												
Becsehely	x		x		x	x	x					
Borsfa	x		x		x	x	x					
Bucsuta	x		x	x	x							
Csörnyeföld									x	x		
Kerkaszentkirály	x									x	x	
Kiscsehi	x											
Kistolmács	x		x	x	x							
Lasztonya	x											x
Letenye	x	x	x									
Lispeszentadorján		x										
Maróc		x										
Molnári	x		x	x	x	x	x	x				
Murarátka	x		x	x	x							
Muraszemenye	x								x	x		
Oltárc	x		x	x	x							
Petrivente			x	x	x	x	x	x				
Pusztamagyaród												
Semjénháza	x											
Szentlisló												
Szentmargitfalva	x											x
Tótszentmárton											x	
Tótszerdahely											x	
Valkonya	x											
Várfölde												
Zajk				x	x							
	15	2	10	7	10	4	4	2	2	3	3	2

GYEREKEK	A korai fejlesztés lehetősége, mint önkormányzati feladat megszűnt.	A köznevelési rendszer átalakítása	A családok anyagi gondjai miatt, valamint a gondozás, törődés, szeretet hiányából a veszélyeztetettség megemelkedett.	Veszélyeztetettség tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése	A demográfiai mutatók alapján csökken a gyermekek száma.	A demográfiai mutatók alapján nő a gyermekek száma.	Kulturális programok hiánya, sportolási lehetőség hiánya	Kévs a gyermekek számára szervezhető szabadidős program	Problémát jelent a fogalmak eltérő használata melynek következtében ellátástól eshetnek el	(Megfelelő) Játsszóter nem található a településen	Kérhető ellátásokról információhiány
Bánokszentgyörgy	x		x		x						
Bázakerettye								x			
Becsehely											
Borsfa											
Bucsuta	x		x		x				x		
Csörnyeföld										x	
Kerkaszentkirály							x			x	
Kiscsehi								x		x	
Kistolmács			x								
Lasztonya								x			
Letenye			x					x			
Lispeszentadorján			x					x			
Maróc								x			
Molnári		x		x		x			x		x
Murarátka			x	x							
Muraszemenye							x				
Oltárc	x		x		x				x		
Petrivente		x		x		x			x		x
Pusztamagyaród											
Semjénháza											
Szentlisló											
Szentmargitfalva											
Tótszentmárton											
Tótszerdahely											
Valkonya											
Várfölde											
Zajk											
	3	2	7	3	3	2	2	6	4	3	2

NŐK	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	A gyermekgondozásból (GYÁS, GYES) való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Nőket kiemelten veszélyeztető betegségek gyakori előfordulása	Alacsony iskolázottság	Szűrővizsgálatokon való részvételi arány alacsony	Egészségtelen életmód	Alacsony jövedelem
Bánokszentgyörgy	x	x	x	x					
Bázakerettye					x				
Becsehely		x	x						
Borsfa		x	x						
Bucsuta	x	x	x	x					
Csörnyeföld						x	x	x	x
Kerkaszentkirály						x			
Kiscsehi					x				
Kistolmács		x	x						
Lasztonya	x								
letenye	x					x			
Lispeszentadorján	x					x			
Maróc					x				
Molnári	x	x	x	x					
Murarátka		x	x						
Muraszemenye	x					x			
Oltárc	x	x	x	x					
Petrivente	x	x	x	x					
Pusztamagyaród									
Semjénháza		x							
Szentlisló		x							
Szentmargitfalva	x								
Tótszentmárton		x							
Tótszerdahely									
Valkonya	x								
Várfölde	x								
Zajk		x	x						
	12	13	10	5	2	5	1	1	1

IDŐSEK	Magas az egyedül élők aránya.	A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, izületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Gyakran válnak áldozattá.	Informatikai ismeretek hiánya	Egyedülálló idősek elmagányosodása	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás hiánya	Kevés az idősek számára szervezhető szabadidős program	Morbiditási statisztikai adatok nem jók.	Társadalmi sztereotípiák
Bánokszentgyörgy	x	x	x							
Bázakerettye				x	x					
Becsehely		x			x	x				
Borsfa		x			x	x				
Bucsuta	x	x	x							
Csörnyeföld			x	x	x		x			
Kerkaszentkirály	x									
Kiscsehi								x		
Kistolmács	x		x						x	
Lasztonya								x		
Letenye	x		x							
Lispeszentadorján				x	x					
Maróc								x		
Molnári	x		x			x			x	x
Murarátka	x		x						x	
Muraszemenye				x			x			
Oltárc	x	x	x							
Petrivente	x		x			x			x	x
Pusztamagyaród			x							
Semjénháza		x								
Szentlisló			x							
Szentmargitfalva			x							
Tótszentmárton		x								
Tótszerdahely			x							
Valkonya			x							
Várfölde			x							
Zajk		x								
	9	8	15	4	5	4	2	3	4	2

FOGYATÉKKAL ÉLŐK	Közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei.	Az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Középületek akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	A járdák akadálymentesítése nem megoldott	A lakosok egy része nem rendelkezik a fogyatékkal élők megfelelő kezelésének képességével, illetve ismereteivel. E mellett egy részük nem elég érzékeny a fogyatékkal élő társaikkal kapcsolatban.	Közlekedési nehézségek	Az egészségügyi prevenciók, szolgáltatások, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.
Bánokszentgyörgy	x	x					
Bázakerettye			x	x			
Becsehely	x	x			x		
Borsfa	x	x			x		
Bucsuta	x	x					
Csörnyeföld		x					
Kerkaszentkirály		x				x	
Kiscsehi		x					
Kistolmács	x	x					x
Lasztonya		x					
Letenye		x					
Lispeszentadorján			x				
Maróc				x			
Molnári		x					x
Murarátka	x	x					x
Muraszemenye		x				x	
Oltárc	x	x					
Petrivente							
Pusztamagyaród							
Semjénháza		x					x
Szentlisló		x					
Szentmargitfalva		x					x
Tótszentmárton		x			x		
Tótszerdahely		x					x
Valkonya		x					x
Várfölde		x					x
Zajk		x			x		
	7	21	2	2	4	2	8

LENTI JÁRÁS

6. számú melléklet

ROMÁK ÉS MÉLYSZEGÉNY- SÉGBEN ÉLŐK	a hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Alacsony jövedelem	eladósodottság, a lakossági adósságállomány újratermelődése, adóságcsapda	képzések hiánya	Egészségügyi problémák fokozott jelenléte (szűrővizsgálatok hiánya)	életviteli problémák	Munkanélküliség	Szakmai képzettség hiánya/alacsony iskolai végzettség	Lakhatási problémák
Lenti	x						x		
Alsószenterzsébet		x					x	x	
Baglad								x	
Barlahida							x	x	
Belsőárd				x			x		
Bödeháza							x		
Csesztreg		x			x				
Csömödér							x	x	
Dobri								x	
Felsősenterzsébet							x		
Gáborjánháza		x							
Gosztola							x		
Hernyék							x	x	
Iklódbördőce								x	
Kálócfa			x						
Kányavár				x					
Kerkabarabás			x						
Kerkafalva,									
Kerkakutas						x			

ROMÁK ÉS MÉLYSZEGÉNY- SÉGBEN ÉLŐK	a hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Alacsony jövedelem	eladósodottság, a lakossági adósságállomány újratermelődése, adóságcsapda	képzések hiánya	Egészségügyi problémák fokozott jelenléte (szűrővizsgálatok hiánya)	életviteli problémák	Munkanélküliség	Szakmai képzettség hiánya/alacsony iskolai végzettség	Lakhatási problémák
Kerkateskánd				x				x	
Kissziget							x	x	
Kozmadombja			x			x			
Külsősárd				x				x	
Lendvadedes				x				x	
Lendvajakabfa				x				x	
Lovászi							x	x	
Magyarföld									
Márokföld									
Mikekarácsonyfa							x	x	
Nemesnép					x		x		
Nova	x							x	
Ortaháza							x	x	
Páka								x	x
Pórszombat			x						x
Pördefölde		x					x	x	
Pusztapáti			x						
Ramocsa		x							
Resznek									
Rédics	x							x	
Szentgyörgyvölgy		x							x
Szécsisziget		x						x	
Szijártóháza		x							

ROMÁK ÉS MÉLYSZEGÉNY- SÉGBEN ÉLŐK	a hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Alacsony jövedelem	eladósodottság, a lakossági adósságállomány újratermelődése, adóságcsapda	képzések hiánya	Egészségügyi problémák fokozott jelenléte (szűrővizsgálatok hiánya)	életviteli problémák	Munkanélküliség	Szakmai képzettség hiánya/alacsony iskolai végzettség	Lakhatási problémák
Szilvág	x					x			
Tormafölde		x					x		
Tornyiszentmiklós	x						x		
Zalabaksa	x							x	
Zalaszombatfa		x						x	
Zebecke				x			x	x	
	6	10	5	7	2	3	18	23	3

LENTI JÁRÁS

6.a. számú melléklet

GYERMEKEK	veszélyeztetettség megemelkedése	0-3 év közötti gyermekfelügyelet (pl. bölcsőde) hiánya	A köznevelési intézménybe történő el és hazajutás nehézségei	Szabadidő hasznos eltöltési lehetőségeinek hiánya	oktatási szünet ideje alatt programok hiánya	Születések számának csökkenése
Lenti	x		x			
Alsószenterzsébet			x			x
Baglad				x		
Barlahida	x			x		
Belsőárd				x		
Bődeháza				x		
Csesztreg		x		x		
Csömödér	x			x		
Dobri	x			x		
Felsőszenterzsébet					x	
Gáborjánháza				x		
Gosztola				x		
Hernyék	x			x		
Iklódbördőce	x			x		
Kálócfa				x		
Kányavár	x			x		
Kerkabarabás		x		x		
Kerkafalva,				x		
Kerkakutas				x		
Kerkateskánd				x		
Kissziget	x			x		
Kozmadombja		x		x		
Külsőárd			x	x		
Lendvadedes			x			
Lendvajakabfa				x		
Lovászi				x	x	
Magyarföld		x				
Márokföld				x	x	
Mikekarácsonyfa	x			x		
Nemesnép			x			
Nova	x					
Ortaháza	x			x		
Páka	x	x		x		
Pórszombat				x		
Pördefölde	x			x		
Pusztapáti				x		
Ramocsa				x		

GYERMEKEK	veszélyeztetettség megemelkedése	0-3 év közötti gyermekfelügyelet (pl. bölcsőde) hiánya	A köznevelési intézménybe történő el és hazajutás nehézségei	Szabadidő hasznos eltöltési lehetőségeinek hiánya	oktatási szünet ideje alatt programok hiánya	Születések számának csökkenése
Resznek			X			
Rédics	X					
Szentgyörgyvölgy				X		
Szécsisziget	X		X			
Szijártóháza	X			X		X
Szilvagy	X	X				
Tormafölde	X			X		
Tornyiszentmiklós		X		X		
Zalabaksa		X	X			
Zalaszombatfa	X			X		
Zebecke	X		X			
	20	8	9	35	3	2

LENTI JÁRÁS

6.b. számú melléklet

NŐK	nincsen helyi munkalehetőség a nők számára	A munkanélküliség a nők körében magas	A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	Bölcsődei ellátás hiánya	Alacsony iskolai végzettség/szakmai végzettség hiánya	Mentális problémák	Atipikus foglalkoztatási lehetőségek hiánya	Szabadidős, közösségi tevékenységek hiánya	Szűrővizsgálatok elhanyagolása, megbetegedések számának emelkedése a nők körében
Lenti									x
Alsószenterzsébet									
Baglad		x							x
Barlahida		x	x			x			
Belsőárd							x	x	
Bödeháza				x					x
Cesztreg							x	x	x
Csömödér		x	x			x			
Dobri		x	x						
Felsőszenterzsébet									
Gáborjánháza								x	x
Gosztola			x					x	x
Hernyék		x	x			x			
Iklódbördöce		x	x			x			
Kálócfa				x					
Kányavár	x			x					
Kerkabarabás				x					
Kerkafalva,									
Kerkakutas								x	
Kerkateskánd	x								
Kissziget		x	x	x		x			
Kozmadombja				x					

NŐK	nincsen helyi munkalehetőség a nők számára	A munkanélküliség a nők körében magas	A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	Bölcsődei ellátás hiánya	Alacsony iskolai végzettség/szakmai végzettség hiánya	Mentális problémák	Atipikus foglalkoztatási lehetőségek hiánya	Szabadidős, közösségi tevékenységek hiánya	Szűrővizsgálatok elhanyagolása, megbetegedések számának emelkedése a nők körében
Külsősárd									x
Lendvadedes									
Lendvajakabfa									x
Lovászi		x	x						
Magyarföld									x
Márokföld	x								
Mikekarácsonyfa	x	x	x			x			
Nemesnép									
Nova		x	x						
Ortaháza	x			x	x				
Páka	x	x	x		x				
Pórszombat				x					
Pördefölde	x				x				
Pusztapáti				x					
Ramocsa			x					x	
Resznek					x				
Rédics				x				x	
Szentgyörgyvölgy	x				x				
Szécsisziget				x				x	
Szijártóháza		x							
Szilvagy	x				x				
Tormafölde		x			x				
Tornyiszentmiklós	x								

NŐK	nincsen helyi munkalehetőség a nők számára	A munkanélküliség a nők körében magas	A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	Bölcsődei ellátás hiánya	Alacsony iskolai végzettség/szakmai végzettség hiánya	Mentális problémák	Atipikus foglalkoztatási lehetőségek hiánya	Szabadidős, közösségi tevékenységek hiánya	Szűrővizsgálatok elhanyagolása, megbetegedések számának emelkedése a nők körében
Zalabaksa		x			x				
Zalaszombatfa		x		x					
Zebecke	x				x				
	11	15	12	12	9	6	2	8	9

LENTI JÁRÁS

6.c. számú melléklet

IDŐSEK	Az idősök elszigetelődésének, elmagányosodásának veszélye	Idősök számának emelkedése	Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségei	Programok hiánya	Szociális szolgáltatások hiánya	Információ hiány a szociális ellátásokról	Bűnesetek, csalások áldozataivá válás	Közlekedési nehézségek
Lenti					X	X		
Alsószenterzsébet	X	X						
Baglad		X	X					X
Barlahida	X		X					
Belsőárd			X					X
Bödeháza	X							X
Csesztreg	X		X					
Csömödér	X			X				
Dobri	X			X				
Felsőszenterzsébet				X				
Gáborjánháza					X			
Gosztola			X		X			X
Hernyék	X		X					
Iklódbördőce	X		X					
Kálócfa						X		
Kányavár			X	X				
Kerkabarabás						X		X
Kerkafalva,				X				
Kerkakutas	X			X				X
Kerkateskánd	X			X				
Kissziget	X		X					
Kozmadombja						X		
Külsőárd			X					X

IDŐSEK	Az idősök elszigetelődésének, elmagányosodásának veszélye	Idősök számának emelkedése	Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségei	Programok hiánya	Szociális szolgáltatások hiánya	Információ hiány a szociális ellátásokról	Bűnesetek, csalások áldozataivá válás	Közlekedési nehézségek
Lendvadedes	X		X					
Lendvajakabfa								X
Lovászi	X		X					
Magyarföld						X	X	
Márokföld	X			X				X
Mikekarácsonyfa	X		X					
Nemesnép	X	X						
Nova	X						X	
Ortaháza	X							X
Páka	X							X
Pórszombat						X	X	
Pördefölde	X	X						
Pusztapaáti			X			X		
Ramocsa			X	X				
Resznek			X	X				
Rédics							X	X
Szentgyörgyvölgy			X					
Szécsisziget	X			X				
Szijártóháza	X							
Szilvagy	X						X	
Tormafölde	X			X				
Tornyiszentmiklós			X					X
Zalabaksa	X					X		
Zalaszombatfa			X	X				

IDŐSEK	Az idősek elszigetelődésének, elmagányosodásának veszélye	Idősek számának emelkedése	Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségei	Programok hiánya	Szociális szolgáltatások hiánya	Információ hiány a szociális ellátásokról	Bűnesetek, csalások áldozataivá válás	Közlekedési nehézségek
Zebecke			x			x		
	25	4	20	13	3	9	5	13

LENTI JÁRÁS

6.d. számú melléklet

FOGYATÉKKAL ÉLŐK	Közüntézmények akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	Akadálymentesített környezet hiánya	Közülekedési nehézségek	Szolgáltatásokhoz, közösségi programokhoz kapcsolódás nehézségei	Információhoz való hozzáférés nehézsége	Munkaerőpiaci elhelyezkedés nehézségei	A fogyatékos személyekkel szembeni előítéletek	Eü. Prevenció hiánya
Lenti	x			x		x		
Alsószentenrsébet	x							
Baglad	x							
Barlahida	x			x				
Belsósárd		x						x
Bödeháza				x				
Csesztreg						x		
Csömödér	x			x				
Dobri	x	x						
Felsőszentenrsébet							x	
Gáborjánháza				x				
Gosztola				x				
Hernyék	x			x				
Iklódbördőce	x			x				
Kálócfa		x						x
Kányavár			x					
Kerkabarabás	x							x
Kerkafalva,							x	
Kerkakutas	x		x					
Kerkateskánd		x						
Kissziget		x		x				
Kozmadombja	x							

FOGYATÉKKAL ÉLŐK	Közüntézmények akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	Akadálymentesített környezet hiánya	Közülekedési nehézségek	Szolgáltatásokhoz, közösségi programokhoz kapcsolódás nehézségei	Információhoz való hozzáférés nehézsége	Munkaerőpiaci elhelyezkedés nehézségei	A fogyatékos személyekkel szembeni előítéletek	Eü. Prevenció hiánya
Külsősárd				x				
Lendvadedes			x					
Lendvajakabfa				x				
Lovászi	x							
Magyarföld				x			x	
Márokföld	x			x	x			
Mikekarácsonyfa	x							
Nemesnép	x							
Nova								x
Ortaháza	x				x	x		
Páka	x			x	x	x		
Pórszombat	x							x
Pördefölde		x		x				
Pusztapáti		x						
Ramocsa								
Resznek			x					
Rédics		x						
Szentgyörgyvölgy		x				x		
Szécsisziget		x		x				
Szijártóháza		x						
Szilvagy			x			x		
Tormafölde		x				x		
Tornyiszentmiklós			x	x				

FOGYATÉKKAL ÉLŐK	Közüntézmények akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	Akadálymentesített környezet hiánya	Közülekedési nehézségek	Szolgáltatásokhoz, közösségi programokhoz kapcsolódás nehézségei	Információhoz való hozzáférés nehézsége	Munkaerőpiaci elhelyezkedés nehézségei	A fogyatékos személyekkel szembeni előítéletek	Eü. Prevenció hiánya
Zalabaksa		x				x		
Zalaszombatfa			x			x		
Zebecke								
	18	13	7	17	3	9	3	5

NAGYKANIZSA JÁRÁS

7. számú melléklet

ROMÁK ÉS MÉLYSZEGÉNY- SÉGBEN ÉLŐK	a hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Alacsony jövedelem	eladósodottság, a lakossági adósságállomány újratemelődése, adósságcsapda	képzések hiánya	Egészségügyi problémák fokozott jelenléte (szűrővizsgálatok hiánya)	diszkrimináció	Munkanélküliség	Segítő szolgáltatásokhoz történő hozzáférés nehézségei	Szakmai képzettség hiánya/alacsony iskolai végzettség	Lakhatási problémák
Alsórajk			x				x			x
Balatonmagyaród	x						x			
Belezná		x	x				x			x
Bocskai					x					
Börzönce					x					
Csapi							x		x	
Eszteregnye	x	x					x			
Felsőrajk	x		x				x			
Fityeház				x			x			
Fűzvölgy							x			
Galambok	x		x		x		x		x	
Garabonc	x						x		x	
Gelse	x				x			x	x	
Gelsesziget			x						x	
Hahót	x		x		x	x				
Homokkomárom				x			x			
Hosszúvölgy				x			x			
Kacorlak			x		x					x
Kerecsény			x	x			x	x		x
Kilimán	x		x				x			x
Kisrécse	x		x		x	x				
Liszó	x						x		x	

ROMÁK ÉS MÉLYSZEGÉNY- SÉGBEN ÉLŐK	a hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Alacsony jövedelem	eladósodottság, a lakossági adósságállomány újratermelődése, adósságcspada	képzések hiánya	Egészségügyi problémák fokozott jelenléte (szűrővizsgálatok hiánya)	diszkrimináció	Munkanélküliség	Segítő szolgáltatásokhoz történő hozzáférés nehézségei	Szakmai képzettség hiánya/alacsony iskolai végzettség	Lakhatási problémák
Magyarszentmiklós					x					
Magyarszerdahely							x	x		
Miháld	x		x		x		x		x	x
Murakeresztúr				x		x	x			x
Nagybakónak	x		x		x				x	x
Nagykanizsa	x		x			x			x	
Nagyrada							x	x	x	
Nagyréce					x					
Nemespátró									x	
Orosztony			x						x	
Pat		x			x					
Pölöskefő	x		x		x					
Pötréte	x	x	x							x
Rigyác	x	x		x						
Sand					x			x		
Sormás			x				x			
Surd			x				x	x		
Szepetnek		x							x	
Újudvar			x				x	x		
Zalakaros	x		x		x			x		
Zalakomár	x		x		x	x	x			
Zalamerenye	x		x					x		x
Zalasárszeg	x		x		x	x		x		

ROMÁK ÉS MÉLYSZEGÉNY- SÉGBEN ÉLŐK	a hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Alacsony jövedelem	eladósodottság, a lakossági adósságállomány újratermelődése, adóságsapda	képzések hiánya	Egészségügyi problémák fokozott jelenléte (szűrővizsgálatok hiánya)	diszkrimináció	Munkanélküliség	Segítő szolgáltatásokhoz történő hozzáférés nehézségei	Szakmai képzettség hiánya/alacsony iskolai végzettség	Lakhatási problémák
Zalasabar	x		x		x					
Zalaszentbalázs			x		x			x	x	x
Zalaszentjakab	x		x		x			x		x
Zalaújlak							x	x	x	
	22	6	26	6	20	6	24	13	15	12

NAGYKANIZSA JÁRÁS

7. a. számú melléklet

GYERMEKEK	veszélyeztetettség megemelkedése	Szabadidő hasznos eltöltési lehetőségeinek hiánya	oktatási szünet ideje alatt programok hiánya	Korai fejlesztés hiánya	eü. és szoc. szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiánya	Szegénység	Szerhasználat, abúzus	hátrányos megkülönböztetés
Alsórajk	x					x	x	
Balatonmagyaród		x						
Belezná		x						
Bocskai		x						
Börzönce		x						
Csapi					x			
Eszteregnye					x	x		x
Felsőrajk	x					x		
Fityeház		x					x	
Fűzvölgy						x		x
Galambok	x							
Garabonc	x							
Gelse	x				x	x	x	x
Gelsesziget	x	x			x		x	
Hahót	x				x		x	
Homokkomárom	x							x
Hosszúvölgy	x							
Kacorlak							x	x
Kerecsény	x						x	x
Kilimán	x	x			x		x	x
Kisrécse		x	x					
Liszó		x	x					
Magyarszentmiklós		x					x	

GYERMEKEK	veszélyeztetettség megemelkedése	Szabadidő hasznos eltöltési lehetőségeinek hiánya	oktatási szünet ideje alatt programok hiánya	Korai fejlesztés hiánya	eü. és szoc. szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiánya	Szegénység	Szerhasználat, abúzus	hátrányos megkülönböztetés
Magyarszerdahely			x					
Miháld	x			x				
Murakeresztúr	x							
Nagybakónak	x			x	x			
Nagykanizsa		x	x					
Nagyrada		x						
Nagyrécsé		x	x					
Nemespátró		x	x					
Orosztony	x					x		
Pat		x						
Pölöskefő	x	x		x				
Pötréte	x						x	x
Rigyác		x			x			
Sand		x						
Sormás		x	x					
Surd		x						
Szepetnek					x			
Újudvar		x						
Zalakaros	x			x				
Zalakomár		x	x					
Zalamerenye	x							
Zalasárszeg		x	x					
Zalaszabar	x							
Zalaszentbalázs	x	x	x					

GYERMEKEK	veszélyeztetettség megemelkedése	Szabadidő hasznos eltöltési lehetőségeinek hiánya	oktatási szünet ideje alatt programok hiánya	Korai fejlesztés hiánya	eü. és szoc. szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiánya	Szegénység	Szerhasználat, abúzus	hátrányos megkülönböztetés
Zalaszentjakab	x							
Zalaújlak		x						
	22	25	10	4	9	6	10	8

NAGYKANIZSA JÁRÁS

7. b. számú melléklet

NŐK	helyi munkalehetőség hiánya	A munkanélküliség a nők körében magas	A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	Bölcsődei/ óvodai ellátás hiánya	Alacsony iskolai végzettség/szakmai végzettség hiánya	Mentális problémák	Atipikus foglalkoztatási lehetőségek hiánya	Szabadidős, közösségi tevékenységek hiánya	Szűrővizsgálatok elhanyagolása megbetegedések számának emelkedése a nők körében	Családon belüli erőszak
Alsórajk		x		x	x			x		x
Balatonmagyaród		x						x		
Belezná		x		x	x					x
Bocskai									x	x
Börzönce									x	x
Csapi	x				x					
Eszteregnye			x				x	x		x
Felsőrajk				x	x			x		x
Fityeház	x		x				x			
Fűzvölgy									x	
Galambok		x	x			x				
Garabonc				x	x					x
Gelse		x		x	x			x		x
Gelsesziget		x		x	x			x		x
Hahót		x	x			x				
Homokkomárom									x	x
Hosszúvölgy									x	x
Kacorlak		x			x					x
Kerecsény		x		x	x					x

NŐK	helyi munkalehetőség hiánya	A munkanélküliség a nők körében magas	A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	Bölcsődei/ óvodai ellátás hiánya	Alacsony iskolai végzettség/szakmai végzettség hiánya	Mentális problémák	Atipikus foglalkoztatási lehetőségek hiánya	Szabadidős, közösségi tevékenységek hiánya	Szűrővizsgálatok elhanyagolása megbetegedések számának emelkedése a nők körében	Családon belüli erőszak
Kilimán		x		x	x					x
Kisrécse		x	x			x		x		
Liszó		x	x			x				
Magyarszentmiklós		x	x					x		
Magyarszerdahely	x									x
Miháld		x	x			x				
Murakeresztúr		x	x							
Nagybakónak		x	x			x				
Nagykanizsa			x	x			x			
Nagyrada		x								
Nagyrécse		x	x							
Nemespátró		x		x	x					x
Orosztony			x							
Pat			x							
Pölöskefő			x		x	x				
Pötréte		x			x					x
Rigyác			x					x		x
Sand		x	x							
Sormás		x						x		
Surd								x		

NŐK	helyi munkalehetőség hiánya	A munkanélküliség a nők körében magas	A gyermekvállal ás okozta hátrányok a munkaerő piacon	Bölcsődei/ óvodai ellátás hiánya	Alacsony iskolai végzettség/szakmai végzettség hiánya	Mentális problémák	Atipikus foglalkoztatási lehetőségek hiánya	Szabadidős, közösségi tevékenységek hiánya	Szűrővizsgálatok elhanyagolása megbetegedések számának emelkedése a nők körében	Családon belüli erőszak
Szepetnek		x	x				x			x
Újudvar	x									
Zalakaros		x	x			x				
Zalakomár			x			x		x		
Zalamerenye	x	x								
Zalasárszeg			x			x		x		
Zalaszabar		x	x							
Zalaszentbalázs		x	x		x	x				
Zalaszentjakab		x	x	x		x				
Zalaújlak	x				x					
	6	28	24	11	15	12	4	13	5	19

NAGYKANIZSA JÁRÁS

7. c. számú melléklet

IDŐSEK	Az idők elszigetelésének, elmagányosodásának veszélye	Programok hiánya	Szociális szolgáltatások hiánya	Információ hiány a szociális ellátásokról	Bűncselekmények áldozatává válás	Közlekedési nehézségek	Idők munkanélkülisége	Időskori eü. problémák megjelenése
Alsórajk		x	x		x		x	
Balatonmagyaród			x		x	x		
Belezná		x	x		x			
Bocskai	x				x			
Börzönce	x				x			
Csapi		x		x	x	x	x	
Eszteregnye	x				x		x	x
Felsőrajk		x	x		x		x	
Fityeház			x					
Fűzvölgy	x	x						
Galambok	x	x			x			x
Garabonc			x		x		x	
Gelse	x		x		x		x	
Gelsesziget	x		x		x		x	
Hahót	x		x		x			
Homokkomárom	x		x					x
Hosszúvölgy	x		x					x
Kacork	x		x		x		x	
Kerecsény			x		x		x	
Kilimán	x		x		x		x	
Kisrécse	x				x	x	x	x
Liszó		x			x			x

IDŐSEK	Az idősek elszigetelődésének, elmagányosodásának veszélye	Programok hiánya	Szociális szolgáltatások hiánya	Információ hiány a szociális ellátásokról	Bűncselekmények áldozatává válás	Közlekedési nehézségek	Idősek munkanélkülisége	Időskori eü. problémák megjelenése
Magyarszentmiklós	x			x			x	
Magyarszerdahely					x			
Miháld	x				x			x
Murakeresztúr	x							x
Nagybakónak	x				x			x
Nagykanizsa	x	x	x					
Nagyrada	x							x
Nagyréce	x				x			
Nemespátró	x							
Orosztony	x							
Pat	x				x			
Pölöskefő	x		x	x				
Pötréte			x		x		x	
Rigyác	x				x		x	x
Sand	x				x			
Sormás			x				x	
Surd			x				x	
Szepetnek	x				x		x	x
Újudvar			x					
Zalakaros	x				x			
Zalakomár	x				x	x	x	x
Zalamerenye	x				x			

IDŐSEK	Az idősek elszigetelésének, elmagányosodásának veszélye	Programok hiánya	Szociális szolgáltatások hiánya	Információ hiány a szociális ellátásokról	Bűncselekmények áldozatává válás	Közlekedési nehézségek	Idősek munkanélkülisége	Időskori eü. problémák megjelenése
Zalasárszeg	x				x	x		x
Zalaszabar	x				x			
Zalaszentbalázs	x				x			x
Zalaszentjakab	x				x			x
Zalaújlak								
	34	8	20	3	34	5	18	16

NAGYKANIZSA JÁRÁS

7. d. számú melléklet

FOGYATÉKKAL ÉLŐK	Közüntézmények akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	Akadályment esített környezet hiánya	Közülekedési nehézségek	Elszigetelődés	Szolgáltatásokhoz, közösségi programokhoz kapcsolódás nehézségei	Információhoz való hozzáférés nehézsége	Munkaerőpiaci elhelyezkedés nehézségei	A fogyatékos személyekkel szembeni előítéletek	Eü. Prevenció hiánya
Alsórajk			x			x	x		
Balatonmagyaród	x								
Belezná		x	x		x				
Bocská				x	x	x			
Börzönce				x	x	x			
Csapi					x	x	x		
Eszteregnye	x							x	
Felsőrajk			x			x	x		
Fityeház		x							
Fűzvölgy				x	x	x			
Galambok				x	x	x			x
Garabonc		x	x		x				
Gelse		x	x	x	x				
Gelsesziget		x	x	x	x				
Hahót		x		x					x
Homokkomárom				x	x				
Hosszúvölgy				x	x				
Kacorlak		x		x	x				
Kerecseny		x		x	x				
Kilimán		x		x	x				
Kisrécse	x				x		x		
Liszó	x				x				
Magyarszentmiklós		x				x			

FOGYATÉKKAL ÉLŐK	Közüntézmények akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	Akadályment esített környezet hiánya	Közlekedési nehézségek	Elszigetelődés	Szolgáltatásokhoz, közösségi programokhoz kapcsolódás nehézségei	Információhoz való hozzáférés nehézsége	Munkaerőpiaci elhelyezkedés nehézségei	A fogyatékos személyekkel szembeni előítéletek	Eü. Prevenció hiánya
Magyarszerdahely		x							
Miháld	x	x		x	x				x
Murakeresztúr		x							
Nagybakónak	x			x	x	x			x
Nagykanizsa		x			x		x		x
Nagyrada					x				x
Nagyrécse		x							
Nemespátró	x		x						
Orosztony				x					
Pat		x					x		
Pölöskefő		x		x					x
Pötréte		x	x		x				
Rigyác	x							x	
Sand	x								
Sormás		x							
Surd	x								
Szepetnek		x						x	
Újudvar		x				x			
Zalakaros		x		x					x
Zalakomár	x						x		
Zalamerenye	x				x				x
Zalasárszeg	x				x		x		
Zalaszabar	x			x					x
Zalaszentbalázs		x	x		x				x

FOGYATÉKKAL ÉLŐK	Közüntézmények akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	Akadályment esített környezet hiánya	Közülekedési nehézségek	Elszigetelődés	Szolgáltatásokhoz, közösségi programokhoz kapcsolódás nehézségei	Információhoz való hozzáférés nehézsége	Munkaerőpiaci elhelyezkedés nehézségei	A fogyatékos személyekkel szembeni előítéletek	Eü. Prevenció hiánya
Zalaszentjakab		x	x		x				x
Zalaújlak									
	14	24	10	18	25	10	8	3	12

ZALAEGERSZEGI JÁRÁS

8. számú melléklet

ROMÁK ÉS MÉLYSZEGÉNY- SÉGBEN ÉLŐK	a hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Alacsony jövedelem	eladósodottság, a lakossági adósságállomány újratermelődése, adóságcsapda	Egészségügyi problémák fokozott jelenléte (szűrővizsgálatok hiánya)	életviteli problémák	diszkrimináció	Munkanélküliség	Segítő szolgáltatásokhoz történő hozzáférés nehézségei	Szakmai képzettség hiánya/alacsony iskolai végzettség	Lakhatási problémák
Alibánfa			x	x			x		x	
Almásháza							x		x	
Alsónemesapáti			x	x			x		x	
Babosdöbréte			x	x			x	x	x	
Bagod							x		x	
Bak	x		x			x	x			
Baktüttös							x		x	
Becsvölgye							x			
Bezeréd							x		x	
Bocfölde	x		x	x		x	x			
Boncodfölde										
Bőde			x	x					x	
Búcsúszentlászló							x	x		
Csatár							x	x	x	
Csertalakos		x					x			
Csonkahegyhát							x		x	
Csőde				x			x			
Dobronhegy							x		x	
Egervár							x			
Gellénháza					x		x		x	
Gombosszeg					x		x		x	
Gósfa							x			
Gutorfölde				x	x		x		x	

ROMÁK ÉS MÉLYSZEGÉNY- SÉGBEN ÉLŐK	a hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Alacsony jövedelem	eladósodottság, a lakossági adósságállomány újratermelődése, adósságcsapda	Egészségügyi problémák fokozott jelenléte (szűrővizsgálatok hiánya)	életviteli problémák	diszkrimináció	Munkanélküliség	Segítő szolgáltatásokhoz történő hozzáférés nehézségei	Szakmai képzettség hiánya/alacsony iskolai végzettség	Lakhatási problémák
Gyűrűs			x						x	
Hagyárosbörönd									x	
Hottó			x	x				x	x	
Iborfia					x		x		x	
Kávás	x			x					x	
Kemendollár			x	x			x		x	
Keménfa				x			x			
Kisbucsa	x						x		x	
Kiskutas				x			x		x	
Kispáli	x	x	x				x			
Kustánszeg							x			
Lakhegy		x					x		x	
Lickóvadamos					x		x		x	
Milejszeg							x			
Misefa		x					x		x	
Nagykapornak							x		x	
Nagykutas		x	x	x						
Nagylengyel					x		x		x	
Nagypáli							x			
Nemesapáti				x					x	
Nemeshetés	x						x		x	
Nemesrádó							x		x	
Nemessándorháza	x	x	x	x						
Nemesszentandrás			x		x		x		x	

ROMÁK ÉS MÉLYSZEGÉNY- SÉGBEN ÉLŐK	a hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Alacsony jövedelem	eladósodottság, a lakossági adósságállomány újratemelődése, adóságcsapda	Egészségügyi problémák fokozott jelenléte (szűrővizsgálatok hiánya)	életviteli problémák	diszkrimináció	Munkanélküliség	Segítő szolgáltatásokhoz történő hozzáférés nehézségei	Szakmai képzettség hiánya/alacsony iskolai végzettség	Lakhatási problémák
Németfalu		x				x	x		x	x
Orbányosfa					x		x	x	x	
Ormándlak							x	x	x	
Ozmánbük							x	x	x	
Pacsa	x	x			x		x		x	x
Padár			x		x		x	x	x	
Pálfiszeg			x				x		x	
Pethőhenye	x						x			
Petrikeresztúr			x				x		x	
Pókaszepek			x	x			x		x	
Pölöske	x						x		x	
Pusztaderics				x			x		x	
Pusztaszentlászló			x				x		x	
Salomvár				x			x		x	
Sárhida							x			
Sőjtör		x	x		x	x	x		x	
Szentkozmadombja							x		x	x
Szentpéterfőldé	x			x	x		x		x	x
Szentpéterúr	x				x		x		x	x
Teskánd	x									
Tilaj							x	x	x	x
Tófej			x				x		x	
Vasboldogasszony			x				x			

ROMÁK ÉS MÉLYSZEGÉNY- SÉGBEN ÉLŐK	a hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Alacsony jövedelem	eladósodottság, a lakossági adósságállomány újratemelődése, adóságcsapda	Egészségügyi problémák fokozott jelenléte (szűrővizsgálatok hiánya)	életviteli problémák	diszkrimináció	Munkanélküliség	Segítő szolgáltatásokhoz történő hozzáférés nehézségei	Szakmai képzettség hiánya/alacsony iskolai végzettség	Lakhatási problémák
Vaspör		x					x		x	
Vöckönd		x	x				x	x		
Zalaboldogfa	x						x			
Zalacséb	x						x			
Zalaegerszeg	x		x							
Zalaháshágy							x			
Zalaigrice		x						x	x	
Zalaistvánd			x						x	x
Zalalövő	x		x				x			x
Zalaszentgyörgy				x						
Zalaszentiván				x					x	
Zalaszentlőrinc			x	x						
Zalaszentmihály		x		x			x		x	
Zalatárnok		x						x	x	
	17	14	26	23	13	4	67	12	56	8

ZALAEGERSZEGI JÁRÁS

8. a. számú melléklet

GYERMEKEK	veszélyeztetettség megemelkedése	0-3 év közötti gyermekfelügyelet (pl. bölcsőde) hiánya	A köznevelési intézménybe történő el és hazajutás nehézségei	Szabadidő hasznos eltöltési lehetőségeinek hiánya	oktatási szünet ideje alatt programok hiánya	Korai fejlesztés hiánya	eü. és szoc. szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiánya	Szegénység	Szerhasználat, abúzus	tanulási nehézségek
Alibánfa		x		x	x					
Almásháza					x					x
Alsónemesapáti	x			x	x	x				x
Babosdöbréte				x			x			
Bagod	x									x
Bak	x						x			
Baktúttós					x					
Becsvölgye	x									
Bezeréd					x					x
Bocfölde	x						x			
Boncodfölde			x	x						
Böde				x						
Búcsúszentlászló				x	x					
Csatár					x					
Csertalakos				x				x		
Csonkahegyhát				x	x					
Csöde					x				x	
Dobronhegy				x	x					
Egervár				x	x					x
Gellénháza				x			x			
Gomboszeg				x			x			
Gósfa				x				x		
Gutorfölde				x	x	x				x

GYERMEKEK	veszélyeztetettség megemelkedése	0-3 év közötti gyermekfelügyelet (pl. bölcsőde) hiánya	A köznevelési intézménybe történő el és hazajutás nehézségei	Szabadidő hasznos eltöltési lehetőségeinek hiánya	oktatási szünet ideje alatt programok hiánya	Korai fejlesztés hiánya	eü. és szoc. szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiánya	Szegénység	Szerhasználat, abúzus	tanulási nehézségek
Gyűrűs					x					x
Hagyárosbörönd			x	x						x
Hottó	x									
Iborfia				x						
Kávás					x					
Kemendollár				x	x	x				x
Keménfa			x		x				x	
Kisbucsa	x			x	x					x
Kiskutas		x								
Kispáli	x			x						
Kustánszeg				x						
Lakhegy					x					
Lickóvadamos										x
Milejszeg					x					
Misefa					x					x
Nagykapornak	x				x					x
Nagykutas		x	x	x						x
Nagylengyel				x						x
Nagypáli	x			x						
Nemesapáti	x					x				x
Nemeshetés	x	x	x	x				x		x
Nemesrádó	x		x		x					x
Nemessándorháza	x									
Nemesszentandrás		x					x			

GYERMEKEK	veszélyeztetettség megemelkedése	0-3 év közötti gyermekfelügyelet (pl. bölcsőde) hiánya	A köznevelési intézménybe történő el és hazajutás nehézségei	Szabadidő hasznos eltöltési lehetőségeinek hiánya	oktatási szünet ideje alatt programok hiánya	Korai fejlesztés hiánya	eü. és szoc. szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiánya	Szegénység	Szerhasználat, abúzus	tanulási nehézségek
Németfalu	x		x							
Orbányosfa	x	x								
Ormándlak			x							
Ozmánbük		x	x			x				
Pacsa		x						x	x	
Padár		x			x					
Pálfiszeg		x			x					
Pethőhenye									x	
Petrikeresztúr		x							x	
Pókaszepetk							x		x	
Pölöske				x		x				
Pusztaderics				x						
Pusztaszentlászló						x				
Salomvár			x						x	
Sárhida		x	x							
Söjtör				x		x				
Szentkozmadombja				x	x					
Szentpéterfölde	x		x							
Szentpéterúr	x	x	x							
Teskánd				x	x	x				
Tilaj	x			x				x		
Tófej	x				x					
Vasboldogasszony				x	x					
Vaspör		x	x							

GYERMEKEK	veszélyeztetettség megemelkedése	0-3 év közötti gyermekfelügyelet (pl. bölcsőde) hiánya	A köznevelési intézménybe történő el és hazajutás nehézségei	Szabadidő hasznos eltöltési lehetőségeinek hiánya	oktatási szünet ideje alatt programok hiánya	Korai fejlesztés hiánya	eü. és szoc. szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiánya	Szegénység	Szerhasználat, abúzus	tanulási nehézségek
Vöckönd	x				x					
Zalaboldogfa		x		x						
Zalacséb					x			x	x	
Zalaegerszeg	x								x	x
Zalaháshágy	x					x				
Zalaigrice				x				x		
Zalaistvánd	x			x						
Zalalövő	x					x				x
Zalaszentgyörgy	x			x	x	x			x	x
Zalaszentiván		x		x						x
Zalaszentlőrinc	x								x	
Zalaszentmihály	x			x						
Zalatárnok	x			x						
	21	14	11	18	13	9	2	5	9	12

ZALAEGERSZEGI JÁRÁS

8. b. számú melléklet

NŐK	helyi munkalehetőség hiánya	A munkanélküliség a nők körében magas	A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	Bölcsődei/óvodai ellátás hiánya	Alacsony iskolai végzettség/szak mai végzettség hiánya	Izoláció miatt mentális problémák kialakulása	Atipikus foglalkoztatási lehetőségek hiánya	Szünidei gyermekel helyezés nehézségei	Szabadidős, közösségi tevékenységek hiánya	Szűrővizsgálatok elhanyagolása megbetegedések számának emelkedése a nők körében	Családon belüli erőszak
Alibánfa							x	x			
Almásháza		x			x						
Alsónemesapáti			x		x	x					
Babosdöbréte		x		x	x	x					
Bagod			x							x	
Bak		x	x			x					
Baktúttös							x				
Becsvölgye		x									
Bezeréd		x		x	x						x
Bocfölde		x	x			x					
Boncodfölde		x	x		x						
Böde		x		x		x					
Búcsúszentlászló			x								
Csatár			x								
Csertalakos	x										
Csonkahegyhát			x								
Csőde				x							
Dobronhegy		x									
Egervár			x								
Gellénháza			x							x	
Gomboszeg			x							x	
Gősfá			x	x							
Gutorfölde		x			x	x				x	x
Gyűrűs			x			x					

NŐK	helyi munkalehetőség hiánya	A munkanélküliség a nők körében magas	A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	Bölcsődei/óvodai ellátás hiánya	Alacsony iskolai végzettség/szak mai végzettség hiánya	Izoláció miatt mentális problémák kialakulása	Atipikus foglalkoztatási lehetőségek hiánya	Szünidei gyermekel helyezés nehézségei	Szabadidős, közösségi tevékenységek hiánya	Szűrővizsgálatok elhanyagolása megbetegedések számának emelkedése a nők körében	Családon belüli erőszak
Hagyárosbörönd			x		x					x	
Hottó		x		x		x					
Iborfia										x	
Kávás		x									
Kemendollár			x		x	x					
Keménfa				x							
Kisbucsa		x	x	x		x		x	x	x	
Kiskutas	x							x			
Kispáli			x	x			x				
Kustánszeg			x								
Lakhegy			x								
Lickóvadamos			x							x	
Milejszeg		x									
Misefa								x			
Nagykapornak	x	x		x							x
Nagykutas							x	x			
Nagylengyel			x							x	
Nagypáli			x	x							
Nemesapáti		x			x						
Nemeshetés		x	x	x			x	x		x	
Nemesrádó											
Nemessándorháza	x				x						
Nemesszentandrás	x				x						
Németfalu		x		x							x

NŐK	helyi munkalehetőség hiánya	A munkanélküliség a nők körében magas	A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	Bölcsődei/óvodai ellátás hiánya	Alacsony iskolai végzettség/szakmai végzettség hiánya	Izoláció miatt mentális problémák kialakulása	Atipikus foglalkoztatási lehetőségek hiánya	Szünidei gyermekel helyezés nehézségei	Szabadidős, közösségi tevékenységek hiánya	Szűrővizsgálatok elhanyagolása megbetegedések számának emelkedése a nők körében	Családon belüli erőszak
Orbányosfa		x	x								
Ormándlak	x								x		
Ozmánbük				x					x		
Pacsa			x								
Padár			x	x				x			
Pálfiszeg	x	x			x						
Pethőhenye		x						x	x		
Petrikeresztúr			x					x			
Pókaszeptek			x						x		
Pölöske					x			x	x		
Pusztaderics				x						x	
Pusztaszentlászló								x		x	
Salomvár			x						x		
Sárhida		x			x	x					
Sőjtör		x						x			
Szentkozmadombja	x	x	x								
Szentpéterfölde	x							x			
Szentpéterúr	x							x			x
Teskánd			x				x				
Tilaj	x								x		x
Tófej				x			x	x			
Vasboldogasszony		x								x	
Vaspör		x								x	

NŐK	helyi munkalehetőség hiánya	A munkanélküliség a nők körében magas	A gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	Bölcsődei/óvodai ellátás hiánya	Alacsony iskolai végzettség/szak mai végzettség hiánya	Izoláció miatt mentális problémák kialakulása	Atipikus foglalkoztatási lehetőségek hiánya	Szüneti gyermek helyezés nehézségei	Szabadidős, közösségi tevékenységek hiánya	Szűrővizsgálatok elhanyagolása megbetegedések számának emelkedése a nők körében	Családon belüli erőszak
Vöckönd	x										
Zalaboldogfa	x	x		x						x	
Zalacséb					x			x		x	
Zalaegerszeg			x				x	x			
Zalaháshágy		x	x								
Zalaigrice	x			x	x						
Zalaistvánd			x						x		
Zalalövő		x					x				
Zalaszentgyörgy	x		x				x				
Zalaszentiván		x		x			x	x			
Zalaszentlőrinc	x				x						
Zalaszentmihály		x			x		x				
Zalatárnok		x			x		x				
	16	32	35	20	19	11	13	18	9	16	6

ZALAEGERSZEGI JÁRÁS

8. c. számú melléklet

IDŐSEK	Az idősek elszigetelődésének, elmagányosodásának veszélye	Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségei	Programok hiánya	Bűnesetek, csalások áldozataivá válás	Közlekedési nehézségek	Időskori eü. problémák megjelenése	Alacsony nyugdíj	Informatikai ismeretek hiánya
Alibánfa	x	x						
Almásháza		x	x					
Alsónemesapáti				x	x	x		
Babosdöbréte	x		x	x		x		
Bagod	x					x	x	
Bak	x			x		x		
Baktüttös	x	x						x
Becsvölgye								
Bezeréd		x			x			
Bocfölde	x			x		x		
Boncodfölde	x			x		x		
Böde	x			x		x		
Búcsúszentlászló	x			x		x		
Csatár	x			x		x		
Csertalakos				x		x		x
Csonkahegyhát			x					x
Csöde	x			x		x		
Dobronhegy		x	x					x
Egervár	x			x		x		
Gellénháza	x							
Gombosszeg	x							
Gősfá	x							
Gutorfölde	x				x	x		
Gyűrűs	x			x		x		

IDŐSEK	Az idők elszigetelődésének, elmagányosodásának veszélye	Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségei	Programok hiánya	Bűnesetek, csalások áldozataivá válás	Közlekedési nehézségek	Időskori eü. problémák megjelenése	Alacsony nyugdíj	Informatikai ismeretek hiánya
Hagyárosbörönd	x					x	x	
Hottó	x			x		x		
Iborfia	x			x				
Kávás	x			x				
Kemendollár			x	x				
Keménfa			x	x				
Kisbucsa	x		x	x		x		x
Kiskutas	x			x				
Kispáli	x	x	x	x				
Kustánszeg		x	x					
Lakhegy	x			x		x	x	
Lickóvados	x	x		x				
Milejszeg		x	x					x
Misefa		x	x		x			
Nagykapornak		x	x		x			x
Nagykutas	x	x						
Nagylengyel	x			x				
Nagypáli	x							
Nemesapáti	x							
Nemeshetés	x		x	x		x		x
Nemesrádó		x	x					x
Nemessándorháza	x		x	x		x		
Nemesszentandrás	x			x		x		x
Németfalu		x	x		x			
Orbánosfa	x	x						x
Ormándlak		x			x			

IDŐSEK	Az idők elszigetelésének, elmagányosodásának veszélye	Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségei	Programok hiánya	Bűnesetek, csalások áldozataivá válás	Közlekedési nehézségek	Időskori eü. problémák megjelenése	Alacsony nyugdíj	Informatikai ismeretek hiánya
Ozmánbük	x			x		x		
Pacsa			x					
Padár				x		x		
Pálfiszeg				x	x			x
Pethőhenye			x			x		
Petrikeresztúr				x				
Pókaszeptek	x							
Pölöske			x		x	x		x
Pusztaderics								
Pusztaszentlászló	x		x	x				
Salomvár					x	x		
Sárhida	x	x						
Söjtör					x	x		x
Szentkozmadombja					x	x	x	
Szentpéterfölde					x			
Szentpéterúr	x		x		x			
Teskánd				x		x	x	x
Tilaj	x	x		x				
Tófej	x		x	x	x			
Vasboldogasszony			x					x
Vaspör	x			x		x		
Vöckönd	x	x		x			x	
Zalaboldogfa	x		x	x			x	
Zalacséb			x				x	
Zalaegerszeg	x			x			x	
Zalaháshágy			x			x		

IDŐSEK	Az idősek elszigetelődésének, elmagányosodásának veszélye	Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségei	Programok hiánya	Bűnesetek, csalások áldozataivá válás	Közlekedési nehézségek	Időskori eü. problémák megjelenése	Alacsony nyugdíj	Informatikai ismeretek hiánya
Zalaigrice	x	x						
Zalaistvánd			x					
Zalalövő				x		x	x	x
Zalaszentgyörgy			x	x		x	x	
Zalaszentiván			x	x			x	
Zalaszentlőrinc			x			x	x	
Zalaszentmihály	x					x		
Zalatárnok				x		x		
	47	20	30	42	15	36	13	17

ZALAEGERSZEGI JÁRÁS

8. d. számú melléklet

FOGYATÉKKAL ÉLŐK	Közüntézmények akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	Akadálymentesített környezet hiánya	Közülekedési nehézségek	Elszigetelődés	Szolgáltatásokhoz, közösségi programokhoz kapcsolódás nehézségei	Információhoz való hozzáférés nehézsége	Munkaerőpiaci elhelyezkedés nehézségei	A fogyatékos személyekkel szembeni előítéletek, az elfogadás hiánya	Eü. Prevenció hiánya
Alibánfa	x								
Almásháza		x			x				
Alsónemesapáti		x							
Babosdöbréte		x							
Bagod			x		x		x	x	
Bak				x	x				x
Baktüttös		x			x				
Becsvölgye		x							
Bezeréd		x							
Bocfölde				x	x				x
Boncodfölde									
Böde		x							
Búcsúszentlászló		x		x			x		x
Csatár		x			x	x			
Csertalajos			x						
Csonkahegyhát		x							
Csőde	x								
Dobronhegy	x								
Egervár		x							
Gellénháza	x	x							
Gombosszeg	x	x							

FOGYATÉKKAL ÉLŐK	Közüntézmények akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	Akadálymentesített környezet hiánya	Közülekedési nehézségek	Elszigetelődés	Szolgáltatásokhoz, közösségi programokhoz kapcsolódás nehézségei	Információhoz való hozzáférés nehézsége	Munkaerőpiaci elhelyezkedés nehézségei	A fogyatékos személyekkel szembeni előítéletek, az elfogadás hiánya	Eü. Prevenció hiánya
Gósfá		x	x						
Gutorfőde		x	x		x		x		
Gyűrűs		x	x		x				
Hagyárosbörönd			x		x		x	x	
Hottó		x							
Iborfia		x							
Kávás	x				x				
Kemendollár	x		x						
Keménfa		x							x
Kisbucsa		x							
Kiskutas		x							
Kispáli		x	x						
Kustánszeg	x								
Lakhegy		x		x					
Lickóvadás		x							
Milejszeg	x								
Misefa		x	x		x				
Nagykapornak	x		x		x				
Nagykutas								x	
Nagylengyel		x							
Nagypáli		x	x		x				
Nemesapáti		x	x						
Nemeshetés	x		x	x	x				x

FOGYATÉKKAL ÉLŐK	Közüntézmények akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	Akadálymentesített környezet hiánya	Közülekedési nehézségek	Elszigetelés	Szolgáltatásokhoz, közösségi programokhoz kapcsolódás nehézségei	Információhoz való hozzáférés nehézsége	Munkaerőpiaci elhelyezkedés nehézségei	A fogyatékos személyekkel szembeni előítéletek, az elfogadás hiánya	Eü. Prevenció hiánya
Nemesrádó		x	x						
Nemessándorháza		x				x			
Nemesszentandrás		x			x				
Németfalu		x						x	
Orbányosfa		x	x		x				
Ormándlak						x			
Ozmánbük		x							x
Pacsá	x							x	x
Padár		x							
Pálfiszeg	x							x	
Pethőhenye		x	x			x			
Petrikeresztúr	x								
Pókaszeptk	x						x		
Pölöske	x		x						
Pusztaderics	x			x					
Pusztaszentlászló		x			x				
Salomvár		x							
Sárhida			x	x			x		
Sőjtör	x						x		
Szentkozmadombja		x			x				
Szentpéterfölds		x							
Szentpéterúr		x							
Teskánd	x					x	x		

FOGYATÉKKAL ÉLŐK	Közüntézmények akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	Akadálymentesített környezet hiánya	Közlekedési nehézségek	Elszigetelés	Szolgáltatásokhoz, közösségi programokhoz kapcsolódás nehézségei	Információhoz való hozzáférés nehézsége	Munkaerőpiaci elhelyezkedés nehézségei	A fogyatékos személyekkel szembeni előítéletek, az elfogadás hiánya	Eü. Prevenció hiánya
Tilaj		x							
Tófej	x		x				x		
Vasboldogasszony								x	
Vaspör					x		x		
Vöckönd		x				x			
Zalaboldogfa		x		x					
Zalacséb				x				x	
Zalaegerszeg	x				x	x	x		
Zalaháshágy									
Zalaigrice		x							
Zalaistvánd	x								
Zalalövő	x				x				
Zalaszentgyörgy	x								
Zalaszentiván	x				x				
Zalaszentlőrinc			x						
Zalaszentmihály	x		x			x			
Zalatárnok			x						
	26	45	22	9	22	8	11	8	7

